

CONSILIUL LOCAL CRISTEȘTI
PRIMĂRIA COMUNEI CRISTEȘTI
JUDEȚUL BOTOȘANI

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO- ECONOMICĂ A COMUNEI CRISTEȘTI

JUDEȚUL BOTOȘANI

2017 – 2022

1. INTRODUCERE

Orice strategie comunală, orășenească, municipală, trebuie obligatoriu introdusă în contextul Strategiei Naționale. Din aceste motive la începutul acestei lucrări vom face o scurtă incursiune în Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României. Asta, pentru a avea o imagine mai largă despre modul în care am identificat și ne-am propus să rezolvăm direcțiile principale de acțiune pe termen mediu și lung în context intern și european. Elementul definitoriu al acestei Strategii Naționale este racordarea deplină a României la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial - cea a dezvoltării durabile.

Se pornește de la constatarea că, la sfârșitul primului deceniu al secolului XXI, după o tranziție prelungită și traumatizantă la democrația pluralistă și economia de piață, România mai are de recuperat decalaje considerabile față de celelalte state membre ale Uniunii Europene, simultan cu însușirea și transpunerea în practică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în contextul globalizării. Cu toate progresele realizate în ultimii ani, este o realitate că România are încă o economie bazată pe consumul intensiv de resurse, o societate și o administrație aflate încă în căutarea unei viziuni unitare și un capital natural afectat de riscul unor deteriorări ce pot deveni ireversibile.

Prezenta Strategie stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României vizează realizarea următoarelor **obiective strategice** pe termen scurt, mediu și lung:

Orizont 2013: Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României ca stat membru al UE.

Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

Orizont 2030: Aproximarea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

Îndeplinirea acestor obiective strategice va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere semnificativă a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE. Prin prisma indicatorului sintetic prin care se măsoară procesul de convergență reală, respectiv produsul intern brut pe locuitor (PIB/loc), la puterea de cumpărare standard (PCS), aplicarea Strategiei creează condițiile ca PIB/loc exprimat în PCS să depășească, în anul 2013, jumătate din media UE din acel moment, să se apropie de 80% din media UE în anul 2020 și să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2030.

Se asigură, astfel, îndeplinirea obligațiilor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în conformitate cu Tratatul de aderare, precum și implementarea efectivă a principiilor și obiectivelor Strategiei Lisabona și Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă reînnoite a UE (2006).

Lucrarea este structurată în cinci părți:

Partea I prezintă cadrul conceptual, definește noțiunile cu care se operează, descrie principalele repere ale Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă reînnoite a UE (2006), stadiul actual al procesului de elaborare a indicatorilor de bază ai dezvoltării durabile și măsurile relevante întreprinse de România în perioada de pre- și post-aderare.

Partea II conține o evaluare a situației actuale a capitalului natural, antropoc, uman și social din România. Această abordare este conformă cu ultimele recomandări (mai 2008) ale Grupului de Lucru combinat al Oficiului de Statistică al UE (Eurostat), Comisiei Economice ONU pentru Europa (UNECE) și Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind măsurarea performanțelor dezvoltării durabile în funcție de evoluția celor patru forme de capital.

Partea III înfățișează o viziune de perspectivă, stabilind obiective precise pe cele trei orizonturi de timp, urmărind strict logica provocărilor cheie și a temelor inter-sectoriale, așa cum sunt formulate în Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a UE reînnoită.

Partea IV analizează problemele specifice cu care se confruntă România și stabilește ținte pentru accelerarea procesului de trecere la modelul de dezvoltare durabilă, concomitent cu reducerea și eliminarea decalajelor existente în raport cu nivelul mediu de performanță al celorlalte state membre ale Uniunii Europene.

Partea V conține recomandări concrete privind crearea și modalitățile de funcționare ale cadrului instituțional menit să asigure implementarea, monitorizarea și raportarea asupra rezultatelor Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă revizuite. Propunerile țin seama de experiența și practicile statornicite în celelalte state membre ale UE și vizează adoptarea unor soluții novatoare, adaptate la condițiile specifice ale României, privind responsabilizarea autorităților publice și implicarea activă a factorilor sociali în realizarea obiectivelor dezvoltării durabile.

În completarea obiectivelor ce derivă din strategiile, planurile și programele naționale de dezvoltare, Strategia stabilește direcțiile principale de acțiune pentru însușirea și aplicarea principiilor dezvoltării durabile în perioada imediat următoare:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale, în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională și de sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii;
- Folosirea celor mai bune tehnologii disponibile, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan național, regional și local și stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat; introducerea fermă a criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție sau servicii;
- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri de

contingență inter-sectoriale, cuprinzând portofolii de soluții alternative pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;

- Asigurarea securității și siguranței alimentare prin valorificarea avantajelor comparative ale României în privința dezvoltării producției agricole, inclusiv a produselor organice; corelarea măsurilor de creștere cantitativă și calitativă a producției agricole în vederea asigurării hranei pentru oameni și animale cu cerințele de majorare a producției de biocombustibili, fără a face rabat de la exigențele privind menținerea și sporirea fertilității solului, biodiversității și protejării mediului;
- Necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale;
- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național;
- acordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

Obiectivele formulate în Strategie, în urma dezbaterilor la nivel național și regional, vizează menținerea, consolidarea, extinderea și adaptarea continuă a configurației structurale și capacității funcționale ale capitalului natural ca fundație pentru menținerea și sporirea capacității sale de suport față de presiunea dezvoltării sociale și creșterii economice și față de impactul previzibil al schimbărilor climatice.

Prezenta Strategie propune o viziune a dezvoltării durabile a României în perspectiva următoarelor două decenii, cu obiective care transcend durata ciclurilor electorale și preferințele politice conjuncturale.

În paralel cu urmărirea aplicării prevederilor prezentei Strategii, mecanismele executive și consultative vor începe, încă din anul 2009, un proces de re-evaluare complexă a documentelor programatice, strategiilor și programelor naționale, sectoriale și regionale pentru a le pune de acord cu principiile și practicile dezvoltării durabile și cu evoluția dinamică a reglementărilor UE în materie. Tot în acest cadru se va elabora punctul de vedere al României și contribuția sa în cadrul procesului de revizuire a Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a UE.

Prima Conferință a ONU asupra Mediului (Stockholm,1972), a concretizat în lucrările Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare, instituite în 1985 prin Raportul acestei Comisii, prezentat în 1987 de G. H. Brundtland și intitulat *Viitorul nostru comun* a oferit prima definiție acceptată a dezvoltării durabile ca fiind „**o dezvoltare care satisface nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi**".

Se recunoaște, astfel, că Terra are o capacitate limitată de a satisface cererea crescândă de resurse naturale din partea sistemului socio-economic și de a absorbi efectele distructive ale folosirii lor. Schimbările climatice, fenomenele de eroziune și deșertificare, poluarea solului, apei și aerului, reducerea suprafeței sistemelor forestiere tropicale și a zonelor umede, dispariția sau periclitarea existenței unui număr mare de specii de plante și animale terestre sau acvatice, epuizarea accelerată a resurselor naturale neregenerabile au început să aibă efecte negative, măsurabile, asupra dezvoltării socio- economice și calității vieții oamenilor în zone vaste ale planetei.

Conceptul de dezvoltare durabilă are ca premisă constatarea că civilizația umană este un subsistem al ecosferei, dependent de fluxurile de materie și energie din cadrul acesteia, de stabilitatea și capacitatea ei de autoreglare. Politicile publice care se elaborează pe această bază, precum prezenta Strategie Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, urmăresc restabilirea și menținerea unui echilibru rațional, pe termen lung, între dezvoltarea economică și integritatea mediului natural în forme înțelese și acceptate de societate.

Pentru România, ca stat membru al Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă nu este una dintre opțiunile posibile, ci singura perspectivă rațională a devenirii naționale, având ca rezultat statornicirea unei noi paradigme de dezvoltare prin confluența factorilor economici, sociali și de mediu.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă

Dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv politic al Uniunii Europene începând cu anul 1997, prin includerea sa în Tratatul de la Maastricht. În anul 2001, Consiliul European de la Goteborg a adoptat Strategia de

Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene, căreia i-a fost adăugată o dimensiune externă la Barcelona, în anul 2002.

În anul 2005, Comisia Europeană a demarat un proces de revizuire a Strategiei, publicând, în luna februarie, o evaluare critică a progreselor înregistrate după 2001, care punctează și o serie de direcții de acțiune de urmat în continuare. Documentul a evidențiat și unele tendințe nesustenabile, cu efecte negative asupra mediului înconjurător, care puteau afecta dezvoltarea viitoare a Uniunii Europene, respectiv schimbările climatice, amenințările la adresa sănătății publice, sărăcia și excluziunea socială, epuizarea resurselor naturale și erodarea biodiversității. Ca urmare a identificării acestor probleme, în iunie 2005, șefii de state și guverne ai țărilor Uniunii Europene au adoptat o Declarație privind liniile directoare ale dezvoltării durabile, care încorporează Agenda de la Lisabona, revizuită, pentru creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă drept o componentă esențială a obiectivului atotcuprinzător al dezvoltării durabile. După o largă consultare, Comisia Europeană a prezentat, la 13 decembrie 2005, o propunere de revizuire a Strategiei de la Goteborg din 2001.

Ca rezultat al acestui proces, Consiliul UE a adoptat, la 9 iunie 2006, Strategia reînnoită de Dezvoltare Durabilă, pentru o Europă extinsă. Documentul este conceput într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca **obiectiv general** îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare prin crearea unor comunități sustenabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă, ce reprezintă fundamentul Strategiei Naționale a României în domeniu, completează Strategia de la Lisabona și se dorește a fi un catalizator pentru cei ce elaborează politici publice și pentru opinia publică, în scopul schimbării comportamentului în societatea europeană și, respectiv, în societatea românească și implicării active a factorilor decizionali, publici și privați, precum și a cetățenilor în elaborarea, implementarea și monitorizarea obiectivelor dezvoltării durabile.

Responsabilitatea pentru implementarea Strategiei revine Uniunii Europene și statelor sale membre, implicând toate componentele instituționale la nivel comunitar și național. Este subliniată, de asemenea, importanța unei strânse conlucrări cu societatea civilă, partenerii sociali, comunitățile locale și cetățenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltării durabile.

În acest scop, sunt identificate patru **obiective-cheie**:

- Protecția mediului, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- Echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- Prosperitatea economică, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;
- Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele **principii directe**:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului "poluatorul plătește".

Aspectele de conținut ale Strategiei UE se concentrează asupra unui număr de 7 **provocări cruciale** și 2 domenii **trans-sectoriale**. Multe dintre țintele convenite în cadrul UE sunt stabilite în expresie numerică sau

procentuală, cu termene stricte de implementare, fiind obligatorii pentru toate statele membre.

Strategia UE stabilește, de asemenea, proceduri precise de **implementare, monitorizare și urmărire**, cu obligații de raportare la fiecare doi ani, din partea Comisiei Europene și statelor membre, asupra angajamentelor asumate. Următorul termen pentru analizarea progreselor înregistrate și revederea priorităților Strategiei UE de către Consiliul European este septembrie 2009, cu obligația statelor membre de a raporta asupra implementării Strategiilor Naționale până cel mai târziu în luna iunie 2009.

Întrucât România s-a angajat să finalizeze propria Strategie Națională pentru Dezvoltare Durabilă, revizuită, până la sfârșitul anului 2008 și să o prezinte apoi Comisiei Europene, primul termen de raportare asupra implementării este luna iunie 2011.

Obiective-țintă și modalități de acțiune la orizont 2013, 2020, 2030 conform orientărilor strategice ale UE

PROVOCĂRI CRUCIALE

(1) Schimbările climatice și energia curată

Obiectiv general SDD/UE: Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.

Orizont 2013. Obiectiv național: Satisfacerea necesarului de energie pe termen scurt și mediu și crearea premiselor pentru securitatea energetică a țării pe termen lung conform cerințelor unei economii moderne de piață, în condiții de siguranță și competitivitate; îndeplinirea obligațiilor asumate în baza Protocolului de la Kyoto privind reducerea cu 8% a emisiilor de gaze cu efect de seră; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Pentru România, ca stat membru al Uniunii Europene, este deosebit de importantă racordarea la cadrul general al politicii energetice comunitare care are patru obiective majore pe termen mediu și lung: creșterea securității alimentării cu energie și a infrastructurii critice; creșterea competitivității în domeniul energiei, reducerea impactului asupra mediului și integrarea în piața regională de energie.

Principalele **direcții strategice** în domeniul politicii energetice, pe care România trebuie să-și mobilizeze cu prioritate eforturile în conformitate cu obiectivele și politicile convenite la nivelul Uniunii Europene, sunt:

- **Securitatea energetică:** Menținerea suveranității naționale asupra resurselor primare de energie și respectarea opțiunilor naționale în domeniul energiei; creșterea siguranței ofertei de energie și menținerea unui grad acceptabil de dependență față de importuri prin diversificarea surselor de import, a resurselor energetice proprii, a rutelor și rețelelor de transport naționale și regionale; cooperarea regională pentru protecția infrastructurii critice în domeniul energiei;
- **Dezvoltarea durabilă:** Îmbunătățirea eficienței energetice pe întregul lanț resurse-producție-transport-distribuție-consum final prin optimizarea proceselor de producție și distribuție și prin reducerea consumului total de energie primară raportat la valoarea produselor sau serviciilor; creșterea ponderii energiei produse pe baza resurselor regenerabile în consumul total și în producția de electricitate; utilizarea rațională și eficientă a resurselor primare neregenerabile și scăderea progresivă a ponderii acestora în consumul final; promovarea producerii de energie electrică și termică în centrale de cogenerare de înaltă eficiență; valorificarea resurselor secundare de energie; susținerea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare în sectorul energetic, cu accent pe sporirea gradului de eficiență energetică și ambientală; reducerea impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului și respectarea obligațiilor asumate în privința reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și a emisiilor de poluanți atmosferici;
- **Competitivitatea:** Continuarea dezvoltării și perfecționării piețelor concurențiale de energie electrică, gaze naturale, petrol, uraniu, cărbune,

servicii energetice; promovarea surselor regenerabile cu ajutorul certificatelor verzi, în contextul integrării regionale; pregătirea pieței de certificate albe privind utilizarea eficientă a energiei; participarea la schema comunitară de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră; liberalizarea tranzitului de energie și asigurarea accesului constant și nediscriminatoriu al participanților din piață la rețelele de transport, distribuție și la interconexiunile internaționale; dezvoltarea infrastructurii energetice; continuarea procesului de restructurare și privatizare în sectoarele energiei electrice, termice și gazelor naturale; continuarea procesului de restructurare în sectorul de extracție și utilizare a lignitului în vederea creșterii profitabilității și accesului pe piața de capital; înființarea bursei regionale de energie și participarea în continuare a României la procesul de consolidare a piețelor energetice la nivel european.

Prin măsuri coerente de **creștere a eficienței energetice** se va obține o reducere a consumului de energie finală cu 13,5% în perioada 2008-2016 în comparație cu nivelul consumului mediu din perioada 2001-2005, în conformitate cu primul Plan Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice 2007-2010. Acest obiectiv se va realiza prin măsuri legislative, reglementări, acorduri voluntare, extinderea serviciilor pentru economii de energie, instrumente financiare și de cooperare.

Pe baza unor politici naționale și a unor strategii energetice la nivel regional și local se va promova **modernizarea sistemelor de cogenerare și încălzire urbană** prin folosirea unor tehnologii de înaltă eficiență. Reabilitarea energetică a cel puțin 25% din fondul de clădiri multietajate va asigura obținerea unor importante economii de energie, reducerea emisiilor de dioxid de carbon și creșterea suportabilității facturilor energetice la nivelul consumatorilor. Se va pune în aplicare un nou sistem de asistență socială, uniform și direcționat, care să asigure cadrul necesar de coordonare între diverse autorități pentru reformarea sistemului actual de subvenții pentru energie și ajutoare pentru consumatorii vulnerabili. O atenție specială se va acorda politicii energetice rurale, urmărindu-se modernizarea sistemelor de încălzire eco-eficientă a locuințelor și de alimentare cu energie la costuri suportabile.

Prin încurajarea selectivă a investițiilor se va asigura punerea în funcțiune a unor noi capacități de producere a energiei electrice bazate pe **tehnologii**

curate, cu impact major asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și a emisiilor de poluanți și asupra siguranței de funcționare a sistemului energetic național.

În ceea ce privește **sursele regenerabile de energie**, conform pachetului legislativ prezentat de Comisia Europeană la 23 ianuarie 2008, România are obligația să elaboreze și să prezinte Comisiei Europene un Plan Național de Acțiune cu precizarea obiectivelor privind ponderea consumului de energie din surse regenerabile în domeniile transporturilor, electricității, încălzirii și răcirii, precum și a măsurilor care urmează să fie adoptate în vederea atingerii acestor obiective, până la 31 martie 2010. În condițiile în care obiectivul-țintă pe ansamblul Uniunii Europene este ca 20% din totalul consumului de energie să provină din surse regenerabile în anul 2020, noile obiective pentru România în perioada 2012-2020 se vor conforma țăintelor asumate în procesul de distribuire a responsabilităților statelor membre UE. La nivelul anului 2010, ponderea resurselor regenerabile va reprezenta în România circa 11% din consumul total de resurse primare de energie, urmând să ajungă la 11,2% în 2015.

Aplicarea sistemului „certificatelor verzi” va spori ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile la 9-10% din consumul final de energie electrică raportat la cantitatea de electricitate vândută consumatorilor, având în vedere că mecanismul centralizat de tranzacționare, Piața Certificatelor Verzi, funcționează încă din anul 2005. De asemenea, legislația în domeniu prevede că furnizorii sunt obligați să achiziționeze anual un număr de certificate verzi egal cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii, convenite în cadrul UE prin distribuirea responsabilităților între statele membre privind promovarea energiei regenerabile, și cantitatea de energie electrică furnizată anual consumatorilor finali.

România va participa activ, în cadrul UE, la negocierile interne privind adoptarea în anul 2009 a pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” prezentat de Comisia Europeană la 23 ianuarie 2008. În același timp, România participă, prin intermediul UE, la negocierile internaționale sub egida ONU (Convenția-cadru și Protocolul de la Kyoto) în vederea convenirii la sfârșitul anului 2009, la Copenhaga, a unui nou acord global în domeniul schimbărilor climatice pentru stabilirea obiectivelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și a acțiunilor suplimentare necesare în perioada post-2012.

Adaptarea la efectele schimbărilor climatice reprezintă un proces complex datorită faptului că gravitatea efectelor variază de la o regiune la alta, depinzând de vulnerabilitatea fizică, de gradul de dezvoltare socio-economică, de capacitatea de adaptare naturală și umană, de serviciile de sănătate și de mecanismele de supraveghere a dezastrelor. Începând cu anul 2007, s-a abordat la nivel european și problematica adaptării la efectele schimbărilor climatice prin adoptarea Cărții Verzi de către Comisia Europeană. Documentul prevede acțiuni la nivelul UE concentrate pe 4 direcții:

- Integrarea adaptării în politicile sectoriale;
- Integrarea adaptării în politica externă a statelor membre UE, vizând țările vecine;
- Reducerea incertitudinilor prin dezvoltarea cercetărilor în domeniu;
- Implicarea societății, mediului de afaceri și a sectorului public în pregătirea unor strategii coordonate și cuprinzătoare în domeniul adaptării.

Sectoarele vulnerabile la efectele schimbărilor climatice în România și care necesită o analiză mai detaliată sunt: biodiversitatea, agricultura, resursele de apă, sectorul forestier, infrastructură-construcții, transport, turism, energie, industrie, sănătate.

O atenție deosebită trebuie acordată comunităților sărace care depind în mare măsură de utilizarea directă a resurselor naturale locale. Acestea dispun de mijloace reduse de subzistență și de o capacitate limitată de a face față variabilității climatice și dezastrelor naturale.

Orizont 2020. Obiectiv național: Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.

În România, au fost identificate pentru fiecare sector în parte potențialele efecte negative cauzate de schimbările climatice, precum și recomandările

privind măsurile de adaptare și studiile necesare în vederea unei mai bune abordări științifice a adaptării. Urmare a unei evaluări preliminare, fără a avea studii sectoriale și scenarii climatice suficient de detaliate la nivelul României, sunt propuse următoarele acțiuni:

- Integrarea adaptării la efectele schimbărilor climatice în momentul aplicării și al modificării legislației și politicilor actuale și viitoare;
- Revizuirea bugetului, a tuturor strategiilor și programelor naționale astfel încât să se asigure includerea aspectelor privind adaptarea în politicile sectoriale;
- Stabilirea căilor de comunicare în vederea implementării măsurilor de adaptare la nivel local. O mare parte din deciziile care influențează în mod direct sau indirect adaptarea la schimbările climatice se iau la nivel local;
- Creșterea gradului de conștientizare privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Schimbările de comportament în cadrul societăților și comunităților depind într-o mare măsură de gradul de conștientizare a problemei.

Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

Se va extinde utilizarea tehnologiilor curate de producere a energiei electrice și căldurii bazate pe surse de energie și centrale electrice cu emisii foarte reduse de carbon, prevăzute cu facilități pentru captarea și stocarea geologică a dioxidului de carbon.

Va continua construirea de centrale și amenajări hidrotehnice care să prelucreze 1520% din potențialul hidroenergetic amenajabil dar încă nevalorificat.

În vederea acoperirii necesarului de energie electrică pentru dezvoltarea economică și consum se vor realiza suplimentar 2 unități nucleare-electrice.

Se va continua reabilitarea termică a circa 40% din fondul existent de clădiri multietajate precum și dezvoltarea de proiecte de clădiri pasive sau cu consumuri energetice foarte reduse (15-50 kWh pe metru pătrat și an).

(2) Transport durabil

Obiectiv general SDD/UE: Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.

Raportul negativ dintre evoluția cererii de transport (în special rutier) și creșterea produsului intern brut (PIB), care este în prezent de 4 ori mai mare decât media UE, se estimează că se va reduce în viitor ca urmare a:

- Modificării progresive a structurii economiei prin reducerea ponderii sectoarelor care lucrează cu cantități mari de produse transportate (industriile extractive de minereuri, siderurgia și petrochimia) și consumă multă energie și prin creșterea ponderii sectoarelor care au consumuri materiale și energetice mai reduse (serviciile, industriile prelucrătoare etc.) și valoare adăugată mare;
- Modificării structurii producției de energie electrică, ca urmare a valorificării unor surse regenerabile de energie (eoliană, solară, biomasă, geotermală, micro-hidro), a extinderii energiei nucleare (dublată în 2008, cu perspectiva construirii altor două unități în următorii 7-9 ani) și a diminuării ponderii centralelor termoelectrice pe cărbune și păcură care necesită transportul unor cantități mari de combustibil, uneori pe distanțe mari;
- Reducerii, ca urmare a implementării programelor de impulsioneare a inovării tehnice și tehnologice și de creștere a competitivității, a consumurilor specifice de materiale și energie în toate sectoarele productive ale economiei, cu efecte asupra volumurilor transportate;
- Modificării graduale a proceselor de producție, depozitare și desfacere, cu efecte asupra ponderii cererii de transport de marfă și persoane;

- Ajustării treptate a structurii transporturilor prin diminuarea, într-o primă etapă, a ritmului de creștere a transportului rutier și reorientarea fluxurilor de mărfuri și călători spre celelalte moduri de transport în următoarele etape;
- Stabilizării cererii de transport privat și a evoluției artificiale a nevoii de mobilitate în și în afara centrelor urbane printr-o planificare urbană și spațială echilibrată și prin îmbunătățirea serviciilor publice în transportul de călători.

Orizont 2013. Obiectiv național: Promovarea unui sistem de transporturi în România care să faciliteze mișcarea în siguranță, rapidă și eficientă a persoanelor și mărfurilor la nivel național și internațional, în conformitate cu standardele europene.

Pentru mărirea **productivității resurselor consumate** se vor implementa un set de acțiuni specifice cu privire la:

- Modernizarea infrastructurilor de transport rutier, feroviar, naval și aerian, ceea ce va permite creșterea vitezelor medii de circulație și a fluidității traficului, sporirea și diversificarea ofertei de transport de mărfuri și a calității serviciilor de transport de călători, optimizarea utilizării mijloacelor de transport în condiții de siguranță și competitivitate;
- Asigurarea unui tratament egal între sistemele de transport din punctul de vedere al finanțării modernizării, reparării și întreținerii infrastructurii și mijloacelor de transport (mai ales în ceea ce privește transportul feroviar);
- Accelerarea înnoirii parcului de vehicule prin scoaterea din exploatare a mijloacelor de transport cu uzură fizică și morală avansată și înlocuirea acestora cu mijloace moderne, corespunzătoare normelor tehnice și de exploatare ale UE și cu eficiență economică, socială și ecologică ridicată;
- Creșterea vitezei de circulație pe căile ferate la 140-160 km/oră, modernizarea parcului de material rulant și asigurarea condițiilor pentru transferul echilibrat al unei părți din transportul rutier pe cel feroviar, cu ținta de a obține o cotă de piață de 15% până în 2015 (26% pentru transportul de pasageri);

- Dezvoltarea progresivă a traficului pe căile navigabile interioare prin modernizarea și dezvoltarea infrastructurii portuare, asigurarea condițiilor de navigație a navelor de până la 2.000 tdw pe sectorul românesc al Dunării precum și a fluenței traficului fluvial pe toată lungimea coridorului Rhin-Main-Dunăre (care interesează direct 8 state membre ale UE).
- Relansarea transportului maritim prin porturile românești de la Marea Neagră și de pe Dunărea maritimă, prin dezvoltarea structurii funcționale a acestora, transformarea lor în centre logistice și integrarea lor în sistemul de transport intermodal, într-un cadru echilibrat de concurență loială inter-portuară;
- Implementarea standardelor UE privind transportul intermodal sau combinat, consolidarea intermodalității prin dezvoltarea de platforme logistice în portul Constanța și porturile dunărene, de platforme multimodale cargo pe Aeroportul Internațional „Henri Coandă” București Otopeni și pe alte aeroporturi specializate în operarea de mărfuri, creșterea gradului de accesibilitate a transportului feroviar în porturi;
- Realizarea progresivă a performanțelor impuse pe piața transportului aerian privind interoperativitatea, standardele și reglementările aplicabile, cerințele de siguranță, securitate și de protecție a mediului.

Aceste măsuri vor conduce implicit la reducerea semnificativă a consumurilor de energie și a emisiilor poluante, cu efecte benefice asupra costurilor și competitivității pe ansamblul sistemului național de transport.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.

Se va asigura finanțarea și finalizarea proiectelor pentru ramura sudică a Coridorului IV rutier și feroviar trans-european și se va încheia cea de-a doua etapă a modernizării rețelelor naționale, altele decât cele situate pe traseele TEN-T.

Se vor finaliza studiile și vor fi demarate proiectele privind modernizarea infrastructurilor situate pe Coridorul IX (rutier și feroviar) pan-european: de

la frontiera cu Republica Moldova până la frontiera cu Bulgaria, cu racordare la coridoarele IV și VII (Dunărea).

Se vor demara studiile pentru rețeaua de infrastructuri situată pe coridoarele stabilite în urma acțiunii de revizuire a liniilor directe TEN-T pentru perioada 2020-2030.

Vor fi derulate programele și acțiunile pentru modernizarea, dezvoltarea și asigurarea stării tehnice și funcționale a rețelei de transport neincluse în Programul Operațional Sectorial 2007-2013, cu finanțare asigurată.

Se va finaliza procesul de liberalizare a pieței interne de transport.

Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea de nivelul mediu al UE din anul 2014 la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.

Este previzibil ca, progresiv, după anul 2020, să se finalizeze majoritatea proiectelor de modernizare și dezvoltare începute și în special cele ce vor fi incluse în perioada de programare 2018-2024, iar prioritățile să se concentreze pe atingerea standardelor comunitare ale serviciilor oferite pe Rețeaua Principală de Trafic Intens TEN-T, pe rețeaua modernizată și dezvoltată.

Se va extinde sistemul coordonat de gestionare a traficului și vor fi introduse sisteme noi de tarife pentru folosirea infrastructurii de către diferite grupuri de utilizatori.

(3) Producție și consum durabile

Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.

Este necesară modificarea, prin politici și instrumente adecvate, în concordanță cu principiile economiei de piață și cu reglementările UE în domeniu, a mentalității consumeriste și a apetitului de a maximaliza câștigurile pe termen scurt. În acest scop se impune, în perioada imediat următoare, o analiză de profunzime a factorilor care influențează evoluțiile semnalate și stabilirea, pe această bază, a politicilor economice care să stimuleze creșterea semnificativă a productivității resurselor.

Orizont 2013. Obiectiv național: Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximală a acestora prin promovarea unui model de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.

Din acest punct de vedere, cel mai eficient segment al economiei este **sectorul serviciilor**. Dezvoltarea, specializarea și creșterea calității serviciilor nu reprezintă un scop în sine ci un instrument specific al economiilor moderne pentru creșterea eficienței și competitivității în toate celelalte sectoare economice și sociale. Contribuția adusă de serviciile de cercetare-dezvoltare-inovare, informatică, transport și comunicații, formarea și perfecționarea continuă a forței de muncă, intermediari financiare etc., departe de a inhiba dezvoltarea sectoarelor direct productive (industrie, construcții, agricultură, silvicultură, pescuit și piscicultură), le pune în valoare potențialul de modernizare și de eficientizare a folosirii resurselor.

Principalii factori care vor influența evoluția diferitelor sectoare industriale pe termen mediu sunt:

- Menținerea și dezvoltarea unui mediu de afaceri atractiv, menit să sporească fluxul investițional, să stimuleze modernizarea tehnologică și înnoirea permanentă a proceselor și produselor;
- Considerarea impactului produselor asupra mediului pe parcursul întregului ciclu de viață al acestora (de la proiectare, fabricare, asamblare, marketing, distribuție, vânzare și folosire până la reciclare și eliminare);
- Susținerea activităților de cercetare, dezvoltare și inovare în strânsă legătură cu necesitățile reale ale industriei și cu cerințele pieței pentru a obține avantaje competitive și a reduce decalajele tehnologice și de productivitate față de țările mai avansate din UE;
- Promovarea tehnologiilor digitale în toate etapele, de la proiectare la producție și marketing, inclusiv în gestionarea întreprinderilor;

- Dezvoltarea pieței concurențiale în condițiile regulilor pieței unice și evitarea practicilor anticoncurențiale și a concentrărilor economice;
- Perfecționarea asistenței sectoriale concomitent cu modernizarea rolului autorităților publice în elaborarea și implementarea politicilor industriale și în gestionarea proceselor de restructurare și dezvoltare, în conformitate cu practica UE;
- Încurajarea investițiilor directe ca sursă de capital, *know-how*, tehnologie și abilități de management;
- Susținerea în continuare a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) din sectoarele industriei prelucrătoare pentru realizarea de produse calitativ superioare și cu costuri reduse, conform cerințelor pieței.

În domeniul **agriculturii și producției alimentare** se va pune accentul pe asigurarea securității alimentare și siguranței alimentelor. Agricultura va avea în continuare un rol important pentru asigurarea veniturilor unei părți semnificative din populația activă, prin propria angajare, în timp ce diversificarea activităților în zonele rurale va necesita măsuri complexe, eșalonate în timp. În acest scop, se va aplica o politică rațională coerentă pentru dezvoltarea sustenabilă a agriculturii, a sectoarelor de procesare a materiilor prime agricole și încurajarea creșterii cantitative și calitative a producției de alimente și a consumului alimentar în condiții de sustenabilitate.

Orizont 2020. Obiectiv național: Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.

Ținta principală este accelerarea dezvoltării în ansamblu a sectorului de servicii și a contribuției acestuia la creșterea produsului intern brut astfel încât să se atingă o pondere de circa 60%. Se vor generaliza practicile UE de aplicare a criteriilor de performanță ecologică, economică și socială în achizițiile publice (achiziții publice durabile), de dezvoltare și implementare a tehnologiilor eco-eficiente și de conștientizare a publicului larg asupra

virtuților și avantajelor directe ale unui model sustenabil de producție și consum.

Orizont 2030. Obiectiv național: Apropierea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.

(4) Conservarea și gestionarea resurselor naturale

Obiectiv general SDD/UE: Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea exploatării lor excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.

Strategiile succesive de dezvoltare durabilă ale Uniunii Europene (2001 și 2006) tind să pună accentul, într-o măsură crescândă, pe conservarea și valorificarea prudentă a capitalului natural.

Orizont 2013. Obiectiv național: Reducerea decalajului existent față de alte state membre ale UE cu privire la infrastructura de mediu, atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ, prin dezvoltarea unor servicii publice eficiente în domeniu, conforme conceptului de dezvoltare durabilă și cu respectarea principiului «poluatorul plătește».

Pe ansamblu, strategiile și programele naționale referitoare la mediu corespund orientărilor Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a UE reînnoite (2006) și vizează realizarea următoarelor **obiective specifice:**

(a) Îmbunătățirea calității și accesului la infrastructura de **apă și apă uzată** prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015 și stabilirea structurilor regionale eficiente pentru managementul serviciilor de apă/apă uzată.

(b) Dezvoltarea sistemelor de **management integrat al deșeurilor** prin îmbunătățirea gestionării deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate istoric în minimum 30 de județe până în 2015.

(c) Reducerea impactului negativ asupra mediului și diminuarea schimbărilor climatice cauzate de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localități până în 2015.

(d) Conservarea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea rețelei **Natura 2000**. Obiectivul principal în perioada de referință este implementarea unor sisteme adecvate de management pentru protecția naturii în vederea conservării diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică.

(e) Reducerea riscului de producere a **dezastrelor naturale** cu efect asupra populației prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone.

Obiectivele principale vizează instituirea unui management durabil al inundațiilor în zonele cele mai expuse la risc și protejarea și reabilitarea litoralului Mării Negre.

Țintele propuse la nivelul anului 2015 includ pregătirea și începerea punerii în aplicare a unui număr de 10 proiecte majore de protecție împotriva inundațiilor de care să beneficieze circa 1,5 milioane locuitori din zonele de risc și reducerea riscului de incidență a inundațiilor în zonele de intervenție cu 30%.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.

Pe domeniul gospodăririi **apelor și apelor uzate**, conform obiectivelor asumate prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, localitățile cu peste 2.000 locuitori vor avea asigurată aprovizionarea cu apă potabilă de calitate și acces la canalizare precum și dotarea cu stații de epurare a apelor uzate în proporție de 100% încă din anul 2018. Se va continua procesul de îmbunătățire a serviciilor de apă, canalizare și tratarea apelor uzate în localitățile rurale mai mici. În anul 2021 vor fi revizuite planurile de management și amenajare a bazinelor și spațiilor hidrografice. Planul de management al riscului de inundații va fi definitivat și publicat până în decembrie 2015, iar în 2018 se va face o evaluare preliminară, introducându-se ajustările necesare. Hărțile de hazard și hărțile de risc la

inundații vor fi revizuite până în decembrie 2019 și actualizate, ulterior, la fiecare 6 ani. Pe baza analizei rezultatelor obținute până în 2013, vor fi reevaluate domeniile de intervenție, prioritățile de acțiune și necesarul de finanțare pentru perioada următoare.

În privința **managementului integrat al deșeurilor**, se va trece treptat de la depozitarea deșeurilor la colectarea selectivă și valorificarea într-o proporție mai mare a deșeurilor reciclabile, inclusiv prin transformarea deșeurilor organice în compost, și utilizarea exclusivă, pentru mediul urban, a depozitelor ecologice. În mediul rural, va crește gradul de implementare a sistemelor de management integrat al deșeurilor.

La capitolul **îmbunătățirea calității aerului**, se va continua reabilitarea sistemelor centrale de încălzire, ajungându-se la încadrarea emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi în limitele prescrise de Directivele UE.

Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.

România se va alinia, în linii generale, la cerințele și standardele UE privind gestionarea **apei și apelor uzate**, în conformitate cu proiecțiile preliminare ale Planului de management al bazinelor hidrografice. Se prevede atingerea obiectivelor de mediu pentru toate corpurile de apă din România.

Vor fi reanalizate prioritățile de acțiune în domeniul gestionării deșeurilor, îmbunătățirii calității aerului, conservării biodiversității și patrimoniului natural, precum și **prevenirii dezastrelor naturale** pe baza rezultatelor obținute în perioada anterioară de referință, și se vor stabili noi obiective în conformitate cu politicile UE și tendințele predominante pe plan mondial.

(5) Sănătatea publică

Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății.

Sănătatea publică a devenit în mod oficial un domeniu care intră în competența Uniunii Europene, în condițiile respectării principiului subsidiarității, odată cu adoptarea Tratatului de la Maastricht (1992), iar prin Tratatul de la Amsterdam (1997) s-a stipulat că toate politicile în alte domenii-cheie ale activității comunitare trebuie să țină cont de cerințele de protecție a sănătății umane. Regulamentele, directivele și deciziile adoptate de-a lungul timpului în cadrul Uniunii Europene fac parte din acquis-ul comunitar și sunt obligatorii pentru statele membre. Resursele alocate domeniului sănătății și sistemelor de sănătate în statele din nucleul central al Uniunii Europene se ridică la circa 8,5% din PIB, reprezentând în medie, cu variații de la țară la țară, 1.600 euro pe cap de locuitor.

Orizont 2013. Obiectiv național: Îmbunătățirea structurii sistemului de sănătate, a calității actului medical și a îngrijirilor furnizate în cadrul serviciilor de sănătate; ameliorarea stării de sănătate a populației și creșterea performanței sistemului de sănătate.

Principalele **direcții de activitate** stipulate pe termen scurt sunt:

(a) Creșterea accesibilității la serviciile medicale:

(I) Implementarea de programe naționale de sănătate care să răspundă problemelor de sănătate publică prioritare și nevoilor grupurilor vulnerabile prin:

- Dezvoltarea capacității de reacție rapidă la amenințările la adresa sănătății prin eficientizarea structurii existente de supraveghere și răspuns în privința bolilor transmisibile, cu o capacitate de notificare și verificare imediată, 24 ore pe zi, în tot cursul anului;
- Reducerea impactului asupra sănătății publice a bolilor transmisibile cu impact major (HIV, tuberculoză, infecții cu transmitere sexuală, infecții nosocomiale) precum și a bolilor cronice; focalizarea acțiunilor preventive și de asigurare de servicii de bază către populațiile aflate în situație de risc crescut; stabilirea unor pachetele minime de îngrijiri medicale asigurate pentru grupurile vulnerabile; introducerea unor sisteme de raportare standardizată și de evaluare periodică pe baza unor indicatori specifici;

- Promovarea unor intervenții asupra determinantilor stării de sănătate prin ierarhizarea factorilor de risc pe diferite grupuri de populație; instituirea unor programe de educație pentru sănătate și de informare asupra riscurilor, inclusiv în privința sedentarismului, nutriției, consumului de tutun, alcool și droguri psihotrope, nivelului de sanitație și igienă în locuințe, siguranței alimentare; evaluarea eficacității campaniilor de conștientizare și ajustarea lor în vederea creșterii impactului pe termen lung;
- Deplasarea accentului către serviciile preventive de sănătate;

(II) Dezvoltarea și **modernizarea infrastructurii** furnizorilor de servicii medicale și dotarea acestora cu aparatură, echipamente și mijloace de transport specifice prin construirea a 28 spitale de urgență noi (8 regionale universitare și 20 județene), reabilitarea a 15 spitale județene de urgență; realizarea dotării cu aparatura și echipamente medicale, inclusiv cu mijloace de transport specifice, prin licitații publice deschise.

(III) Dezvoltarea resurselor umane prin identificarea unor facilități pentru atragerea personalului medical în zone izolate, defavorizate economic; deplasarea în asemenea zone a unor echipe medicale mobile pentru evaluarea stării de sănătate a populației și a riscurilor specifice, precum și pentru desfășurarea de activități de educație pentru sănătate; extinderea rețelei de asistență medicală comunitară integrată; definirea rolului asistenților medicali comunitari și formarea profesională a acestora (angajarea a 500 persoane pe an dintre care 50 de etnie romă); producerea de materiale informative și educaționale specifice; implementarea unui sistem de indicatori pentru evaluarea performanței.

(IV) Stabilirea listei de **medicamente esențiale** pentru sănătatea populației care să fie acoperite total sau parțial prin sistemul de asigurări sociale de sănătate.

(b) Creșterea calității serviciilor medicale:

- Asigurarea continuității actului medical prin creșterea ponderii îngrijirilor la domiciliu, asistenței medicale primare și serviciilor de specialitate acordate în ambulator.

- Realizarea compatibilității cu sistemele de sănătate din celelalte țări membre ale UE prin adoptarea de standarde pentru produse și tehnologii medicale, formarea profesională și crearea unor rețele de informare; introducerea și utilizarea conceptelor de medicină bazată pe dovezi și evaluare a tehnologiilor medicale;
- Creșterea competențelor profesionale ale personalului medical, în special a medicilor, prin îmbunătățirea pregătirii profesionale de bază; introducerea unor criterii mai severe pentru obținerea licenței de medic și pentru formarea profesională a asistenților medicali și a infirmierelor; re-evaluarea specialităților și atestatelor conform standardelor de bază practicate în UE;
- Introducerea unor practici medicale unitare bazate pe ghiduri de practică și protocoale clinice.
- Evaluarea spitalelor în perspectiva obținerii acreditării prin: constituirea unei Comisii Naționale de Acreditare a Spitalelor (CNAS); precizarea competențelor pe tipuri de spitale;

(c) Îmbunătățirea finanțării sistemului de sănătate prin creșterea transparenței în utilizarea fondurilor; informatizarea sistemului în scopul evidențierii costurilor reale ale serviciilor medicale; întărirea capacității de evaluare, audit statutar și control financiar; întărirea disciplinei financiare; dezvoltarea de parteneriate pentru furnizarea de servicii medicale și nemedicale, externalizarea unor servicii; reprofilarea unor unități neperformante; încurajarea cooperării și parteneriatelor cu sectorul privat, organizațiile neguvernamentale și societatea civilă; înființarea de secții private în spitale publice; cultivarea unui mediu concurențial real între furnizorii de servicii de sănătate.

(d) Descentralizarea sistemului sanitar prin transferul de competențe, atribuții și responsabilități către administrația publică locală; preluarea de către autoritățile locale a activităților de promovare și educație pentru sănătate, a competențelor legate de recrutarea, formarea și evaluarea activității mediatorilor sanitari și asistenților comunitari precum și a celor legate de asistența medicală,

inclusiv de medicina dentară, în unitățile de învățământ; realizarea, într-o primă etapă, a transferului spitalelor orășenești, comunale și a centrelor de sănătate, iar în a doua etapă a spitalelor municipale în administrarea efectivă a autorităților și comunităților locale; evaluarea intermediară la 6 luni și finală după 1 an a rezultatelor obținute în fiecare etapă și operarea corecturilor necesare.

(e) Reorganizarea instituțională a Ministerului Sănătății Publice, a structurilor din subordinea sau coordonarea sa.

Este, de asemenea, necesară implicarea activă a serviciilor de sănătate publică în acțiunile menite să ducă la realizarea unei calități a mediului în care nivelul contaminanților produși de om să nu aibă un impact semnificativ și să nu reprezinte un risc pentru sănătatea umană. Aceasta presupune:

- Identificarea riscului pe care îl prezintă pentru sănătatea umană diferitele categorii de contaminanți; substanțele periculoase trebuie să devină obiectul unor proceduri specifice de management al riscului înainte ca acestea să fie utilizate;
- Identificarea și evaluarea traseelor pe care contaminanții ajung în organismul uman și stabilirea celui mai eficient mod de acțiune pentru a diminua nivelul de expunere sau, cel puțin, aducerea acestui nivel la valori acceptabile;
- Fixarea anumitor priorități mediu-sănătate la stabilirea politicilor specifice prin care se urmărește eliminarea contaminanților sau utilizarea substanțelor nepericuloase în produse și în procesele de producție.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.

Prin implementarea principalelor programe de sănătate, se prevede continuarea trendului descrescător în privința mortalității și morbidității infantile și materne, incidenței îmbolnăvirilor și mortalității prin boli transmisibile și prin cancer (scădere cu 50%). În acest scop, se va trece la al doilea val de servicii organizate la nivel populațional pentru prevenția secundară (*screening*) în privința cancerului de col uterin, a incidenței și mortalității prin cancer de sân și de colon.

Va continua creșterea procesului de acoperire a populației cu servicii de bază cum ar fi asistența de urgență, creșterea cu 50% a accesului la servicii de asistență medico- sanitară (îngrijiri pe termen lung) a populației de vârstă a treia, creșterea acoperirii cu servicii paliative la 60% din necesar și cu servicii de asistență de psihiatrie comunitară la 70% din necesar.

Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE.

România se va alinia, în linii generale, la cerințele și standardele UE privind accesul la serviciile de bază privind asistența de urgență, asistența medicală primară, controlul cancerului, asigurarea cu servicii de sănătate mintală la nivelul comunității.

(6) Incluziunea socială, demografia și migrația

Obiectiv general SDD/UE: Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.

Activitățile Uniunii Europene în domeniul protecției și incluziunii sociale sunt reglementate prin deciziile Consiliului European din martie 2006 care stabilesc noi obiective și modalități de acțiune și încurajează cooperarea dintre statele membre potrivit metodei deschise de coordonare. Comunicarea Comisiei Europene privind Serviciile Sociale de Interes General statuează reperele principale ale responsabilităților agențiilor guvernamentale și organismelor de suport în acest domeniu. Statelor membre le revin, de asemenea, îndatoriri precise în baza Pactului European pentru Tineret și a Pactului European pentru Egalitatea de Gen.

Orizont 2013. Obiectiv național: Crearea unui cadru legislativ, instituțional și participativ modern pentru reducerea riscurilor de sărăcie și excluziune socială, promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse și

diversității culturale, precum și pentru gestionarea responsabilă a fenomenelor demografice și migrației.

Principalele **domenii de intervenție** prevăzute sunt:

(I) Dezvoltarea economiei sociale prin implicarea activă a tuturor actorilor relevanți (instituții publice, asociații patronale sau profesionale, sindicate etc.) și încurajarea cu precădere a acțiunii sociale a organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile (cooperative sociale, asociații de ajutor reciproc, fundații și asociații de caritate și voluntariat).

(II) Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii prin măsuri suplimentare celor prevăzute pentru ansamblul populației, favorizând o abordare focalizată și personalizată, inclusiv acțiuni de sensibilizare și conștientizare publică privind problematica populației de etnie romă.

(III) Promovarea egalității de șanse pe piața muncii prin facilitarea accesului femeilor în zone economice rezervate tradițional bărbaților, la poziții de conducere sau în politică, combaterea stereotipurilor de gen, traficului de ființe umane, violenței domestice, discriminării sau hărțuirii sexuale la locul de muncă, crearea unei piețe a muncii incluzive, furnizarea de programe speciale pentru femei (munca la domiciliu, timpul flexibil de muncă etc.), inclusiv recalificarea pentru alte ocupații a persoanelor angajate în industrii care prezintă risc de delocalizare (textile, confecții).

(IV) Inițiative transnaționale pentru o piață incluzivă a muncii prin extinderea ariei de colaborare cu celelalte țări membre ale UE, schimb de experiență și informații privind legislația primară și secundară, procedurile de lucru, metodologiile de evaluare a performanței în domeniul protecției și incluziunii sociale, adaptarea formării profesionale la noile tehnologii. Întrucât România are unul dintre cele mai mari segmente de populație de etnie romă din țările UE, apare necesară inițierea și promovarea consecventă a unor acțiuni concrete, inclusiv prin adoptarea unor măsuri legislative și practici uniforme, la nivelul întregii Uniuni Europene, privind problematica specifică a acestei etnii.

În perioada imediat următoare se vor realiza următoarele **acțiuni**:

- Elaborarea și adoptarea unui pachet legislativ coerent privind combaterea sărăciei, prevenirea excluziunii sociale și implementarea conceptului de economie socială, inclusiv Legea de înființare a Observatorului Social și a unui centru de documentare în domeniul incluziunii sociale, Legea unică a prestațiilor sociale și operaționalizarea Agenției Naționale pentru Prestații Sociale;
- Reanalizarea cuantumului prestațiilor sociale și a sistemului de alocații familiale având ca scop, printre altele, reconcilierea vieții de familie cu cea profesională;
- Asigurarea unui sistem unic de acreditare, autorizare și licențiere a furnizorilor de servicii în domeniul asistenței sociale și a unor criterii unice pentru serviciile din domeniul protecției copilului, persoanelor vârstnice sau cu dizabilități, victimelor violenței în familie și altor categorii defavorizate;
- Promovarea de programe speciale pentru creșterea calității vieții persoanelor în vârstă, cu implicarea mai accentuată a autorităților publice locale și organizațiilor civice în acordarea serviciilor socio-medicale și de îngrijire ambulatorii și la domiciliu; dezvoltarea și modernizarea serviciilor de rezidență;
- Inițierea și dezvoltarea unor servicii alternative pentru îngrijirea copiilor (creșe, centre de zi, grădinițe) și a unor programe speciale pentru copiii cu dizabilități, realizarea unor campanii de conștientizare privind drepturile copiilor;
- Modernizarea și dotarea infrastructurii serviciilor socio-medicale, cu precădere a celor de urgență (centre sociale, servicii rezidențiale, centre multifuncționale);
- Susținerea sectorului neguvernamental în vederea dezvoltării de servicii sociale prin reglementarea unui cadru unic de finanțare și stabilirea procedurilor de sprijinire a asociațiilor și fundațiilor care desfășoară activități de asistență socială;
- Consolidarea capacității instituționale și administrative a autorităților centrale și locale și a interacțiunii acestora cu fundațiile caritabile și asociațiile de asistență pe bază de voluntariat.
- Promovarea unor inițiative românești proprii în cadrul instituțiilor UE în domeniul incluziunii sociale, inclusiv adoptarea unor

reglementări unitare la nivelul întregii Uniuni Europene privind problematica specifică a comunităților rome.

Orizont 2020. Obiectiv național: Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.

Orizont 2030. Obiectiv național: Apropierea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.

(7) Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

Obiectiv general SDD/UE: Promovarea activă a dezvoltării durabile la nivel global și asigurarea punerii de acord a politicilor interne și externe ale Uniunii Europene cu principiile dezvoltării durabile și angajamentele sale în această privință.

Orizont 2013. Obiectiv național: Implementarea instrumentelor legislative și instituționale aferente statutului României de țară donatoare de asistență pentru dezvoltare, conform obligațiilor de stat membru al UE; stabilirea priorităților și modalităților de acțiune, și alocarea în acest scop a circa 0,25% din venitul național brut (VNB) în 2013 și 0,33% în 2015, cu ținta intermediară de 0,17% din VNB în 2010.

Orizont 2020. Obiectiv național: Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.

Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea completă a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv

din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.

Teme inter și trans-sectoriale

Educație și formare profesională

Orizont 2013. Obiectiv național: Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Orizont 2030. Obiectiv național: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

Orizont 2013. Obiectiv național general: Atingerea mediei UE la indicatorii de bază ce descriu structura și performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.

Orizont 2020. Obiectiv general: Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.

Orizont 2030. Obiectiv general: Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.

Instrumente financiare și economice

Sursele de finanțare posibile pentru realizarea obiectivelor Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă, conform Planului Național de Dezvoltare, Programelor Operaționale și planurilor de acțiune specifice aprobate sunt:

- Contribuția UE prin instrumentele structurale (Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune) pentru obiectivul „Convergență” și obiectivul „Cooperare teritorială Europeană” și cofinanțarea națională publică (buget de stat, bugete locale, credite externe, alte surse publice) și privată aferentă.
- Fondurile de tip structural ale UE (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European de Pescuit) și cofinanțarea națională aferentă din surse publice și private.
- Fonduri alocate de la bugetul de stat și bugetele locale destinate programelor de investiții pentru dezvoltare, având obiective similare celor cofinanțate din fondurile comunitare sus-menționate.
- Credite externe pentru investiții din partea instituțiilor financiare internaționale (Banca Europeană de Investiții - BEI, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare - BERD, Banca Mondială etc) precum și din alte surse (fonduri suverane, fonduri private cu profil investițional etc) pentru susținerea unor proiecte naționale congruente cu obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă și a Strategiei UE în materie.

În etapa în care Romania este obligată să adopte standardele europene, comuna Cristești are nevoie de un plan de dezvoltare care să vizeze toate domeniile și în care să se regăsească interesele tuturor membrilor comunității, un plan care să canalizeze toate resursele către acțiuni integrate ce urmăresc progresul social, protejarea mediului, utilizarea eficientă a resurselor umane și naturale în vederea atingerii unui nivel ridicat și sigur de creștere economică și ocupare a forței de muncă.

Motivația acestei Strategii este aceea de a furniza cadrul spațial de dezvoltare și luare a deciziilor locale, să propună schimbări acolo unde sunt fezabile, să descrie liniile generale de dezvoltare și implicarea celor ce iau decizii în aceste procese.

Elaborarea strategiei de dezvoltare socio-economică a comunei Cristești s-a axat pe următoarele acțiuni:

- 1) Chestionarea populației privind problemele necesare a fi rezolvate în comuna Cristești, de unde au reieșit domeniile prioritare: economic, social, industrie, agricultură, dezvoltarea mediului de afaceri (resurse umane, mediul înconjurător, servicii sociale, infrastructură)
- 2) Analiza factorilor interesați – prin factor interesat a fost definit orice organizație, instituție sau grup care au interes în luarea unei decizii de politică publică, adică este influențat/afectat sau poate influența/afecta realizarea politicii publice respective ;
- 3) Analiza SWOT a comunei Cristești în care s-a prezentat succint profilul comunității, insistând asupra problemelor economice și sociale dar și a potențialului de dezvoltare a comunei. Analiza SWOT s-a realizat pe domeniile prioritare enumerate mai sus.
- 4) Formularea viziunii asupra comunei Cristești exprimă situația ideală a comunității, dar în același timp trebuie să fie realizabilă și credibilă. S-a elaborat propria viziune asupra comunei din punct de vedere al dezvoltării social – economice.

Analiza factorilor interesați, analiza SWOT, analiza obstacolelor în implementare, au contribuit la identificarea problemelor cheie cu care se confruntă în prezent comuna Cristești.

- 5) Definirea direcțiilor și formularea obiectivelor strategice 2014-2018.

Strategia furnizează o abordare echilibrată și integrată privind dezvoltarea comunei Cristești cu accent pe:

- Creșterea capacității de auto-dezvoltare a comunității
- Protecția mediului înconjurător
- Dezvoltarea resurselor umane
- Îmbunătățirea serviciilor (medicale, sociale, culturale) și a accesului la acestea
- Extinderea și modernizarea infrastructurii

Strategia se concentrează pe provocările și oportunitățile de dezvoltare caracteristice și existente la nivel local, urmărind totodată eliminarea barierelor cu privire la progresul economic și social.

Elementele constitutive ale strategiei urmăresc obținerea unei dezvoltări echilibrate a comunei Cristești și șansa la oportunități egale pentru locuitorii acestuia.

Strategia de Dezvoltare a comunei Cristești constituie carta de dezvoltare pe baza potențialului local și a valorificării strategice a acestuia în scopul dezvoltării unei comunități prospere.

Documentul structurează liniile directoare strategice ale dezvoltării comunei Cristești pe termen scurt, mediu și lung, potrivit problemelor identificate și a potențialului local activ și/sau latent, având în vedere unicitatea zonei, rolul pe care îl exercită în prezent, oportunitățile de dezvoltare în viitor.

Strategia este o utilitate într-o perioadă de mari schimbări în viața social – economică a țării. Nevoia de dezvoltare va pune presiune asupra resurselor existente însă cu sprijinul Fondurilor Uniunii Europene vor exista oportunități pentru îmbunătățirea infrastructurii, mediului, transporturilor, turismului.

Strategia de dezvoltare a comunei Cristești a fost elaborată folosindu-se date puse la dispoziție de primăria Cristești, cum ar fi PUG-ul comunei Cristești, strategia de dezvoltare socio-economică anterioară a comunei Cristești, date furnizate de Direcția Județeană de Statistică, date furnizate de alte entități administrative și culturale de la nivel județean și național, etc.

2. Profilul comunei Cristești

2.1. Prezentare generală a comunei Cristești

Comuna Cristești este situată în partea de sud-vest a județului Botoșani, învecinându-se cu următoarele comune: Bălușeni, Curtești, Corni, Vorona, Frumușica, Tudora, Coșula. Teritoriul comunei este străbătut de DN 28B (E 58), care face legătura cu municipiul Botoșani și zona de nord și sud. Legătura cu comunele Vorona, Coșula și cu orașele Pașcani și Bacău se face prin DJ 208H și DJ 208C. Sistemul de localități cuprinde satele: Cristești, Schit Orășeni, Oneaga și Unguroaia.

2.2. Așezarea geografică

Comuna Cristești este situată în partea de sud-vest a județului Botoșani, învecinându-se cu următoarele comune: Bălușeni, Curtești, Corni, Vorona, Frumușica, Tudora, Coșula. Teritoriul comunei este străbătut de DN 28B (E 58), care face legătura cu municipiul Botoșani și zona de nord și sud. Legătura cu comunele Vorona, Coșula și cu orașele Pașcani și Bacău se face prin DJ 208H și DJ 208C. Sistemul de localități cuprinde satele: Cristești, Schit Orășeni, Oneaga și Unguroaia.

2.3. Suprafață și relief

Comuna Cristești, cu o suprafață totală de 7807 ha, este situată în partea sud-vestică a județului Botoșani, la 13km de municipiul Botoșani.

Din punct de vedere geomorfologic zona studiată se încadrează în:

- unitatea Podișul Moldovei;
- subunitatea Câmpia Moldovei;

Teritoriul Comunei Cristești se află într-o câmpie sculpturalo - structurală joasă (V.Băcăuanu,1968), cu alcătuire petrografică argilo-marnoasă și structură monoclinală, orientată pe direcția NV-SE. Aici există

nisipuri fine, argile care dau un relief estompat, cu interfluvii joase, pante relativ domoale și văi largi. Culmile, orientate pe direcția NV-SE, au 2-3 km lungime, văile sunt paralele sau perpendiculare pe ele, iar apele curgătoare, instalate mai târziu, și-au adâncit albiile, dezvoltându-se regresiv, astfel că vârsta formelor de relief este, relativ nouă (miocen-cuaternară).

Mișcarea de ridicare a Podișului Moldovenesc, ca și retragerea treptată a mării sarmatice spre sud – est au condus la formarea unei structuri monoclinale cu pantă de 5–8%. Relieful este condiționat de structura monoclină, fiind orientat, în principal, pe direcția NV – SE. Structura monoclină a depozitelor geologice este pusă în evidență de frecvența asimetriilor morfologice.

Relieful teritoriului comunei are un aspect colinar, cu pante domoale sau abrupte, văi înguste spre medii cu aspect de V, cu altitudini ce nu depășesc 230 m, mărginite cu versanți de diferite înclinări și cu numeroase fenomene de degradare.

Între dealuri se găsesc văi cu lărgime medie, cu stratificație formată din depuneri cuaternare, insuficient consolidate și nivel hidrostatic ridicat.

Versanții acestor dealuri sunt afectați de alunecări active sau potențiale. Pe versanți se întâlnesc o gamă largă de procese de eroziune, transport și acumulare, care generează un microrelief caracteristic. Între acestea se numără pluviodenudația și ablația, eroziunea torențială și deplasările de teren, care acționează separat sau conjugat.

2.4. Clima

Vecinătatea cu marea câmpie Euro – Asiatică face clima județului Botoșani să se caracterizeze printr-un regim al temperaturii aerului și al precipitațiilor cu valori caracteristice climatului continental excesiv.

Comuna are un climat continental, caracterizat prin temperaturi medii anuale cuprinse între 8° - 9°C. Iarna se produc geruri puternice când temperatura scade chiar sub -30°C în timp ce verile sunt uscate, temperaturile ajungând uneori la +38°C. Caracterul excesiv al climatului continental cu tendințe de ariditate, se manifestă cel mai evident ceea ce privește regimul precipitațiilor, cu ierni sărace în zăpadă și veri secetoase și diferențele mari de temperatură. Cantitatea de precipitații variază între 450 - 500mm/an. Alimentarea nivală(din zăpadă) contribuie în proporție de 40 – 60% în originea precipitațiilor. Insuficiența precipitațiilor a fost compensată

parțial prin crearea la nord de localitatea Cristești a unor iazuri și a unei acumulări (nefinalizate) pe pârâul Ibăneasa.

Durata maximă de strălucire a Soarelui se înregistrează din aprilie până în septembrie, (1336 ore), când radiația totală este de 81,8 kcal pe centimetru pătrat, (la Dorohoi) reprezentând 70% din totalul anual, favorizând cultura cerealelor, a plantelor tehnice, a viței de vie și pomilor fructiferi.

Vânturile dominante bat din direcția nord – vest, nord și sud – vest. Iarna este caracteristic Crivățul, un vânt geros care bate dinspre N-E spre S-V. Vânturile au la origine ciclonii islandezi-baltici, umezi, care se manifestă la sfârșitul primăverii și începutul verii (mai/iunie) și uneori și toamna.

2.5. Geologie

Din punct de vedere geologic teritoriul administrativ Cristești se suprapune peste unitatea geostucturală a Platformei Moldovenești, alcătuită dintr-un soclu dur, precambrian, puternic cutat și metamorfozat și o cuvertură necutată, de vârstă postprotoerozoică. Din punct de vedere litologic, s-au întâlnit doar roci sedimentare, ce au servit ca material pentru formarea solurilor. În cadrul arealului studiat se observă că predomină argilele și argilele salifere (depozitele salifere) urmate de depozite lăessoide și luturi. Areale mai restrânse sunt ocupate de marne și depozite fluviatile.

Argilele sunt cele mai fine roci detritice ce se formează din transformarea diagenetică a mâlurilor și a nămolurilor din bazinele marine. În stare uscată au diferite culori datorate unor impurități de natură minerală și organică. Prin umezire culoarea se închide și devin plastice, această ultimă proprietate a lor favorizând fenomenele de alunecare pe versanți. Pe aceste depozite s-au format soluri de tipul cernoziomurilor, cernoziomurilor cambice, cernoziomurilor argiloiluviale, lăcoviști, solonețuri, vertisoluri, erodisoluri.

Depozitele salifere se diferențiază de argilele prezentate anterior printr-o cantitate sporită de săruri, au culoarea gălbui vinețiu albicios cu pete de reducere și oxidare. Conținutul de carbonați este scăzut, iar dintre săruri domină sulfatii care se prezintă fie sub formă de vinișoare cu aspect viermiform, fie sub formă de aglomerări formate din cristale mici sau mari

(creastă de cocoș). Solurile formate pe aceste depozite sunt de tipul solonețurilor și erodisolurilor.

Depozitele löessoide și luturile au o origine mai recentă și sunt constituite dintr-un material de culoare gălbuie intens, sunt friabile, afânate, poroase, conțin argilă și carbonat de calciu sub formă de pseudomicelii sau concrețiuni. Se întâlnesc atât depozite löessoide eluviale, acoperind în general platouri și versanți slab înclinați, cât și deluviale, care au suferit o acțiune de transport datorită diferențelor agenți și ocupă versanții cu pante mari, accentuate. Solurile evoluat întâlnite pe depozite löessoide sunt cernoziomurile și cernoziomurile cambice. Depozitele aluviale sunt depozite actuale depuse în mod succesiv în lunci și pe fire de vale care acoperă pe adâncimi variabile depozitele de argilă. Solurile evoluat pe aceste depozite sunt în general impermeabile, gleizate, salinizate, reci și sunt de tipul solurilor aluviale și lăcoviști.

2.6. Repere istorice

Repartiția și evoluția în teritoriu a rețelei de localități, în ansamblu, este rezultatul unui complex de condiții naturale și social economice care s-au manifestat în diferite etape istorice. Așezările rurale au evoluat în principal sub acțiunea factorilor social-economici, dar s-au dezvoltat și sub influența mediului natural, a localizării în raport cu posibilitățile de alimentare cu apă, cu existența unor resurse (lemn, piatră, loc de cultivat și de pășunat), a unor microclimate de adăpostire, a terenurilor prielnice pentru extinderea vetrelor, etc.

Referitor la formarea și evoluția așezărilor rurale menționăm că actuala rețea este rezultatul unui proces istoric, multiseclar care atestă continuitatea de locuire a acestui teritoriu din cele mai vechi timpuri. Se consideră că actuala configurație este moștenită din perioada feudală cu completările ulterioare care s-au produs prin defrișări, împrăștiere, roiri.

Astfel, rețeaua de localități prinde a se contura mai bine abia în partea a doua a sec. XIX, prin formare de sate noi prin împrăștiere. La definitivarea și fixarea rețelei de sate au contribuit în mare măsură modernizarea drumurilor principale. Acestea au provocat fenomenul de roire, satele de codru și cele retrase migrând spre zone deschise, de-a lungul drumurilor și spre văi. Fenomenul de roire și formare de sate prin împrăștiere au determinat în unele cazuri extinderi tentaculare sau constituirea de nuclee noi. Fenomenul de extindere tentaculară a vetrelor de

sat ia amploare după 1989 aproape în tot județul, satele ieșind din perimetrele în care au fost încorsetate și obligate să se dezvolte prin legea sistematizării din 1974. Analizând poziția în teritoriu a comunei, se observă atracția față de orașul Botoșani, comuna aflându-se în zona de influență a acestui oraș. O analiză mai aprofundată relevă complexitatea și complementaritatea sistemului relațiilor existente, care cuprinde relații demografice, social - culturale și politico-administrative. Un tip de relație care se stabilește între centrul urban polarizator(orașul Botoșani) și teritoriul comunei, constă în legătura dintre industriile existente în mediul urban și resursele naturale ale ariei adiacente, respectiv între consumul agroalimentar urban și agricultura spațiului rural.

2.7. Infrastructura de transport

2.7.1. Rețeaua de drumuri

Drumul național DN 28B (E58) are originea în Tg. Frumos (intersecție cu DN 28) și - punctul final în Botoșani, având o lungime totală de 77,5 km din care pe teritoriul administrativ al comunei Cristești 2,45 km. Pe sectorul de drum național DN 28B de pe teritoriul administrativ al comunei Cristești, partea carosabilă are o îmbrăcămintă din beton de ciment, acostamentele din balast, șanțuri cu secțiuni de scurgere corespunzătoare din punct de vedere tehnic.

DN 28B km 65+590 partea stângă cu DJ 207 N în afara localității.

În zona intersecției este asigurată vizibilitatea, distanța între autovehiculele care circulă pe drumul național și județean fiind de peste 150 m. Drumul național în această zonă are benzi de virare la dreapta, lățimea benzii de virare fiind de 4,0 m pe o lungime de 50,00m. Obiective care să atragă trafic în zonă nu sunt. Pe toată lungimea, drumul prezintă semnalizare verticală și orizontală.

Drumul județean 207 N are punctul de plecare din Botoșani și punctul final în DN 28B. Între poziția kilometrică 9+650 ÷ 13+900 care aparține comunei Cristești, drumul județean are o îmbrăcămintă rutieră din balast. Pe acest tronson de drum circulația se desfășoară în condiții necorespunzătoare cu viteză mică datorită împrăstierii materialului în urma circulației vehiculelor agricole.

DJ 207N

- km 9+650 (intrarea în localitate) ÷ km 13+900 (ieșire din localitate) - partea dreaptă

- km 9+870 (intrarea în localitate) ÷ km 13+900 (ieșire din localitate) - partea stângă

Limita intravilanului existent la DJ 207 N este localitatea Cristești

- km 9+650 (intrarea în localitate) ÷ km 13+170 (ieșire din localitate) - partea dreaptă

- km 9+870 (intrarea în localitate) ÷ km 13+070 (ieșire din localitate) - partea stângă

Drumul județean DJ 208 C are punctul de plecare din DN 28 B(RAI) km 0+000 (la intrarea în localitate) ÷ km 21+870 (ieșire din localitate), limita cu județul Suceava. Între poziția kilometrică 5+700 ÷ km 10+000 drumul județean străbate teritoriul comunei Cristești (partea stângă), are o îmbrăcămintă asfaltică modernă alcătuită din straturi bituminoase.

Pe lungimea drumului ce traversează teritoriul comunei Cristești, drumul prezintă semnalizare orizontală și verticală, podețe, drumul fiind modernizat în anul 2007. Podurile și podețele existente sunt în stare bună.

Drumul județean DJ 208 H are punctul de plecare din DN 29 (Baisa) și punctul final în DJ 297 (Sulița). Între poziția kilometrică 25+780 ÷ km 32+050 care aparține comunei Cristești, drumul județean are o îmbrăcămintă rutieră din balast. Pe acest tronson de drum județean circulația se desfășoară în condiții necorespunzătoare cu viteză mică datorită îmbrăcăminții care poate produce accidente prin dislocarea pietrelor din stratul de rulare. Drumul prezintă denivelări și gropi pe partea carosabilă, împietruirea este așezată neuniform datorită împrăstierii materialului în urma circulației vehiculelor agricole.

Drumul comunal DC 51 are punctul de plecare din DJ207 N (Cristești) și punctul final în Localitatea Oneaga (ieșire intravilan)

Drumul are o lungime totală de 14,4 km și traversează localitățile Cristești și Oneaga.

Drumul comunal DC 52 are punctul de plecare din drumul comunal DC 51 (localitatea Cristești) și punctul final în drumul județean DJ 208 H și are o lungime de 5,80 km, dintre care pe teritoriul administrativ al comunei Cristești 1,20 km (până la limita administrativ teritorială a comunei).

Drumul comunal DC53A are punctul de plecare din intersecția cu drumul județean DJ 208 C și punctul final în poziția kilometrică 3+600

Lungime totală a drumului comunal este de 3,60 km și se desfășoară numai pe teritoriul comunei Cristești.

2.7.2. Transport feroviar

Comuna nu are gară proprie și nici sistem de transport feroviar. Cea mai apropiată gară se află în orașul Botoșani la 13km distanță.

2.7.3. Transport aerian

Distanța față de cel mai apropiat aeroport comercial este de aprox. 44 km – Salcea - Suceava. Distanța față de Suceava : 1,00 h.

Disfuncționalități:

- Inexistența traseului de tranzit a traficului greu, dimensionat corespunzător, ocolitor a zonei centrale;
- Calitatea suprafeței de rulare nu este corespunzătoare pe foarte multe străzi;

2.7.4. Transportul public

Transportul public local de persoane prin curse regulate în trafic județean conform Programului de transport pentru perioada 01.07.2008-30.06.2011, aprobat prin HCJ nr.31/27.03.2008 și de care beneficiază locuitorii comunei se realizează astfel:

Nr. oferta	Nr. grupa	județ	Nr. traseu	A	B	C	Km pe sens	Nr. Curse planif.	Capacitate Tr.	Nr. Vehic. Neces.	Grafic de circulație		Zile de circulație
				Autog. \ loc	Loc. Inter	Autog.					Tur	Retur	

					m.	\ oc										
												Ple car e	Sos ire	Ple car e	Sos ire	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13	14	15	16	17
51		Boto sani	05 1	Bot oș a ni	Coș ula	O n e ag a	34	4	23	1	-	06: 45	07: 55	08: 00	09: 10	1,2,3, 4,5,6, 7
												11: 15	12: 25	12: 30	13: 40	1,2,3, 4,5,6, 7
												15: 30	16: 40	16: 45	17: 55	1,2,3, 4,5,6, 7
												18: 00	19: 10	05: 00	06: 10	1,2,3, 4,5,6, 7
58		Boto șani	05 8	Bot oș a ni	Criș teș ti	G hi lă n eș ti	26	9	23	1		06: 20	06: 50	06 : 55	07 : 25	1,2,3, 4,5,6, 7
												07 : 30	08- 00	08- 15	08- 45	1,2,3, 4,5,6, 7
												09 : 20	09- 50	10- 00	10- 30	1,2,3, 4,5,6, 7
												11 : 20	11- 50	11- 55	12- 25	1,2,3, 4,5,6, 7
												12 : 30	13- 00	13- 15	13- 45	1,2,3, 4,5,6, 7
												14 : 45	15- 15	15- 30	16- 00	1,2,3, 4,5,6, 7
												16 : 45	17- 15	17- 30	18- 00	1,2,3, 4,5,6, 7
												18 : 15	18- 45	19- 15	19- 45	1,2,3, 4,5,6,

																7
												20 : 15	20- 45	05- 30	06- 00	1,2,3, 4,5,6, 7
												06 : 00	06- 30	06- 35	07- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
												07 : 10	07- 40	07- 45	08- 15	1,2,3, 4,5,6, 7
												08 : 20	08- 50	08- 55	09- 25	1,2,3, 4,5,6, 7
												10 : 00	10- 30	10- 35	11- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
												12 : 00	12- 30	12- 35	13- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
												14 : 00	14- 30	14- 35	15- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
												16 : 00	16- 30	16- 35	17- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
												18 : 00	18- 30	18- 35	19- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
												20 : 00	20- 30	20- 35	21- 05	1,2,3, 4,5,6, 7
88		Boto șani	08 8	Bot oș a ni	On eag a	B ăi ce ni	59	5	23	1		06- 45	08- 10	08- 15	09- 40	1,2,3, 4,5,6, 7
												10- 30	11- 55	12- 00	13- 25	1,2,3, 4,5,6, 7
												13- 30	14- 55	15- 00	16- 25	1,2,3, 4,5,6, 7
												16- 30	17- 55	18- 00	19- 25	1,2,3, 4,5,6, 7
												19- 30	20- 55	05- 15	06- 40	1,2,3, 4,5,6, 7

Transportul public local de persoane prin curse regulate speciale constă în transportul elevilor și copiilor tur-retur pe trasee prestabilite apropiate de domiciliul stabil și instituția de învățământ (școală, grădiniță).

Autoritățile locale au făcut demersurile necesare și li s-a repartizat, prin Inspectoratul Școlar Județean, un microbuz în vederea transportului școlarilor și preșcolarilor.

2.8. Infrastructura edilitară

2.8.1. Sistemul de alimentare cu apă

Alimentarea cu apă a sistemului de distribuție din comuna Cristești se face în prezent din acumularea Bucecea de pe râul Siret. Apa prelevată din sursă este trimisă la cele două stații de tratare a apei brute de la Bucecea și Cătămărăști, după care apa potabilă este transportată prin conductele de aducțiune până la rezervoarele de înmagazinare, apoi trimisă în rețeaua de distribuție a localității.

2.8.1.1. Conducte de aducțiune a apei

Comuna Cristești are o conductă de aducțiune a apei cu $D_n = 160\text{mm}$ și $L = 3,02\text{km}$.

2.8.1.2. Stații de pompare pe aducțiuni

Pe rețeaua de aducțiune a comunei Cristești există o stație de pompare SP Cristești cu două pompe active și una de rezervă de tip Grundos cu $Q = 90\text{mc/h}$ și un $H = 60\text{mca}$.

2.8.1.3. Rezervoare de înmagazinare apă potabilă

Comuna Cristești are un rezervor de înmagazinare a apei în localitatea Cristești cu o capacitate de 600mc și un rezervor de înmagazinare în localitatea Ghilănești cu o capacitate de 500mc .

2.8.1.4. Rețele de distribuție

Comuna Cristești are o rețea de distribuție din conducte cu Dn = 63-125mm și o lungime de L = 11,184km.

2.8.2. Sistemul de canalizare

În prezent comuna Cristești nu dispune de un sistem centralizat de canalizare care să asigure colectarea apelor uzate, inclusiv epurarea lor. Apele pluviale din comună sunt colectate prin intermediul rigolelor și șanțurilor amplasate pe marginea drumurilor, evacuarea apei făcându-se gravitațional la emisarii naturali. Locuitorii utilizează closete simple uscate, care constituie surse de infecție pentru pânza freatică. Pentru evacuarea apelor uzate din gospodării se propune realizarea unui sistem de canalizare stradală racordat în final la o stație de epurare.

Disfuncționalități

- Lipsa unui sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere;
- Lipsa stației de epurare.

2.8.3. Sistemul de alimentare cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a comunei Cristești este asigurată din rețeaua de medie tensiune de 20 KV, care este racordată la Sistemul Energetic Național. Rețeaua de medie tensiune de 20 KV este pozată pe stâlpi de beton tip RENEL. Posturile de transformare, cu puteri cuprinse între 63-250KVA, sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune. Rețeaua de joasă tensiune asigură racordarea tuturor beneficiarilor, realizând în același timp și iluminatul public. Rețeaua de iluminat public se află în apropierea rețelei de drumuri din comună. Această rețea se află în continuă extindere, pentru alimentarea noilor locuințe. Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică în comuna Cristești este în general bună.

2.8.4. Rețeaua de telefonie și poștă

Pentru rețeaua telefonică de tip aerian sunt utilizați stâlpii de beton de tip ENEL. Locuitorii beneficiază de servicii radio - tv. Comuna este deservită de Compania Națională Poșta Română, Direcția Regională de Poștă Iași, Oficiul Județean de Poștă Botoșani – Oficiul Poștal Cristești din localitatea Cristești.

2.8.5. Alimentare cu gaze naturale și căldură

Comuna Cristești nu este racordată la rețeaua de gaze naturale. Alimentarea cu căldură a locuințelor se realizează în cea mai mare parte cu sobe cu combustibil solid(lemne, deșeuri agricole etc). Pentru alimentarea cu gaze naturale a comunei Cristești se recomandă întocmirea unui studiu tehnico-economic pentru înființare de distribuție gaze naturale, prin localitatea Draxini trece conducta magistrală de gaze. Principala disfuncționalitate o constituie lipsa instalațiilor de încălzire centrală, în special în spațiile socio-culturale, ceea ce înseamnă reducerea substanțială a confortului. Circa 15% din gospodăriile folosesc aragaz cu butelii. O mică parte din gospodăriile dispun de instalații proprii de furnizare a apei calde pentru baie, bucătărie și încălzire a locuinței.

2.9. Gospodărirea comunală

În comuna Cristești serviciul de salubritate funcționează în gestiune delegată, iar colectarea deșeurilor se face prin firmă privată. Deșeurile menajere se colectează în mai multe puncte de colectare. Deșeurile menajere se colectează atât în amestec cât și selectiv.

Primăria a încheiat un contract de concesiune (OUG nr. 13/2008), a gestiunii serviciului public de salubritate pentru următoarele activități:

a) precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor comunale, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special;

b) sortarea deșeurilor comunale;

- c) organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;
- d) depozitarea controlată a deșeurilor comunale;
- e) înființarea depozitelor de deșeuri și administrarea acestora;
- f) colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora unităților de ecarisaj;
- g) colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deseuri de echipamente electrice și electronice etc.);
- h) colectarea, transportul și neutralizarea deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației;
- i) colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor rezultate din activități de construcții și demolări.

2.10. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI

Conform datelor furnizate de Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani, pe teritoriul comunei Cristești există arie naturală protejată de interes județean:

În județul Botoșani, ariile naturale de interes județean sunt nominalizate în *H.C.J. nr.170/2010 privind unele măsuri pentru protecția ariilor naturale protejate de interes județean, a parcurilor dendrologice, a arborilor monumente ale naturii, a florei și faunei sălbatice* care a abrogat *H.C.J. nr.5/1995 privind unele măsuri pentru protecția mediului înconjurător*.

Anexa 1 Arii naturale protejate de interes județean

C. Perimetre forestiere pentru protecția solului

-35 perimetre, 950,7 ha, com: **Cristești**, Prăjeni, Flămânzi, Viișoara, Avrămeni, Vlăsânești, Ungureni, Săveni, Coțușca, Păltiniș, Darabani, Hudești, Suharău, Leorda, Văculești, Cordăreni, Dorohoi, Corni, Călărași, Santa Mare, Hlipiceni, Răuseni, Sulița, Dângenii, Trușești, Durnești, Dobârceni, Ripiceni, (unele comune au câte doua perimetre).

2.10.1. Calitatea aerului

Poluarea aerului este rezultatul unor procese naturale și antropice. Pe teritoriul comunei Cristești nu există o rețea proprie de prelevare a probelor pentru stabilirea calității aerului.

Pot fi menționate o serie de surse locale cu caracter temporar – accidental, reprezentate prin următoarele activități umane:

-procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor socio – economice, care generează monoxid de carbon (CO), dioxid de carbon (CO₂), oxizi de azot (NO_x), oxizi de sulf (SO_x), care se atașează de funingine, pulberi sedimentabile, fum, funingine (mai ales în timpul iernii); cantitățile de poluanți rezultate astfel sunt însă neglijabile și nu au impact asupra calității aerului;

- circulația și transportul rutier generează NO_x, CO₂, CO, hidrocarburi nearse, suspensii formate din particule de carbon ce absorb o serie din gazele eliminate, fum, substanțe adăugate benzinei sau uleiurilor pentru a le îmbunătăți calitățile (antioxidanți, anticorozivi) și zgomot;

- activitatea firmelor cu profil industrial de pe teritoriul comunei: toate unitățile cu profil industrial de pe teritoriul comunei Cristești activează în domeniul micii industriei alimentare: morărit, prese de ulei, ceea ce înseamnă că, în urma procesului de producție rezultă cantități de deșeuri de natură organică care, depozitate necorespunzător, pot cauza mirosuri neplăcute;

- activitatea zootehnică – ferma de bovine și ferma de suine care funcționează în comuna Cristești – pot genera de asemenea poluare olfactivă (mirosuri neplăcute);

În privința nivelului de poluare cu gaze și pulberi, deși nu se fac măsurători, se poate aprecia că emisiile sunt reduse, iar prin procesele de

dispersie și reținere mecanică (prin vegetație, relief), eventualele impurități din atmosferă se limitează și mai mult.

2.10.2. Rețeaua hidrografică și calitatea apelor

Apele de suprafață

Apa este un factor indispensabil în mediu care asigură continuitatea proceselor naturale ce permit viața pe pământ. Apa este așadar esențială pentru viața regnului vegetal și a regnului animal, pentru populație și, în concluzie, pentru buna desfășurare a activităților cotidiene. Prosperitatea și bunăstarea unei comunități sunt direct dependente de furnizarea unei cantități suficiente de apă curată. Fiind o resursă limitată și foarte vulnerabilă, apa poate fi oricând deteriorată dacă populația nu intervine cu măsuri de protecție. Dată fiind degradarea continuă la care apa este supusă, se impune gestionarea resurselor de apă și monitorizarea calității acesteia.

Cursurile de apă permanente sau intermitente care străbat comuna Cristești sunt:

- râul Miletin.
- cursul de apă Unguroaia.
- cursul de apă Prisaca.
- cursul de apă Putred.
- cursul de apă Pârâul Mare.
- torentul Oneguța.

Aceste ape se scurg către zonele joase care au o pantă mică, existând pericolul de acumulare a acestor ape de versant (zonele joase de văi). Apele sunt adunate de pe versanții limitrofi din intravilan și extravilan, și sunt conduse spre punctul de confluență cu pârâul Sitna, până în iazul Dracșani. Apele acumulate de pe versanți și din afluenți pot provoca inundații în perioadele ploioase. Adâncirea fundului văilor prin eroziune duce la dezechilibrarea versanților și declanșarea alunecărilor în zonele active și potențiale. Creșteri ale debitelor se produc la începutul primăverii, după topirea zăpezii, și vara după ploi torențiale, zonele inundabile constituindu-le albiile majore. Acestea sunt inundate la precipitații ce depășesc pragurile critice și conduc la concentrarea unor debite peste capacitatea de transport a albiilor. Inundațiile sunt provocate de scurgerile de pe versanți, prin

concentrarea rapidă a unor debite generate de precipitații deosebite sau rezultate din topirea zăpezii. Deși pe teritoriul comunei Cristești nu este monitorizată calitatea cursurilor de apă, anumite deficiențe și disfuncționalități în dezvoltarea comunei pot reprezenta potențiale surse de poluare a apelor curgătoare de suprafață.

Principalele surse de poluare a apelor de suprafață sunt:

Surse punctiforme: în categoria surselor punctiforme de poluare a apelor de suprafață sunt incluse:

-Aglomerările umane: comuna Cristești face parte din categoria comunelor cu peste 2000 locuitori echivalenți, care nu se conformează cerințelor Directivei privind epurarea apelor uzate urbane - Directiva 91/271/EEC, comuna neavând sistem de colectare a apelor uzate și/sau stație de epurare cu dotare și funcționare corespunzătoare (cel puțin cu epurare mecanică și biologică pentru aglomerările cuprinse între 2000 – 10000loc. echivalenți. Localitățile comunei reprezintă așadar surse potențiale de poluare a apelor de suprafață, apele menajere rezultate conținând în special materii în suspensie, substanțe organice, nutrienți, detergenți, etc.

-Agricultura – ne referim la fermele zootehnice. Pe teritoriul comunei Cristești funcționează două ferme zootehnice, specializate pe creștere suinelor și respectiv pe creșterea bovinelor. Din creșterea animalelor rezultă mari cantități de dejecții lichide care, dacă ajung în cursurile de apă determină creșterea nivelului de nutrienți – poluare cu nutrienți.

Surse difuze de poluare a apelor de suprafață:

-Aglomerările umane/localitățile comunei – acestea, așa cum am precizat anterior, nu dețin sisteme centralizate de colectare a apelor uzate; de asemenea, doar două dintre localitățile comunei Cristești dețin spații de depozitare a deșeurilor menajere (localitățile Cristești și Draxini) însă aceste perimetre nu sunt amenajate conform normelor actuale. În satele Cristeștii Noi, Zăicești, Coșuleni și Buzeni nu există spații pentru depozitarea deșeurilor, una din practicile obișnuite în mediul rural fiind depozitarea deșeurilor menajere în albiile apelor.

-Agricultura: pe lângă presiunile punctiforme exercitate, activitățile agricole pot conduce la poluarea difuză a resurselor de apă. Căile prin care poluanții

(în special nutrienții și pesticidele, dar și alți poluanți) ajung în corpurile de apă sunt diverse (scurgere la suprafață, percolare, etc.).

Sursele de poluare difuză sunt reprezentate în special de:

- Stocarea și utilizarea îngrășămintelor organice și chimice;
- Creșterea animalelor domestice;
- Utilizarea pesticidelor pentru combaterea dăunătorilor.

Toate sursele precizate anterior pot fi responsabile de creșterea nivelului de nutrienți (azot și fosfor) și substanțe organice din cursurile de apă. Atât nutrienții cât și substanțele organice au ca efecte eutrofizarea apelor(îmbogățirea cu nutrienți și creștere algală), ceea ce determină schimbarea compoziției speciilor, scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea utilizării resurselor de apă(apă potabilă, recreere, etc.).

Apele subterane

Calitatea corpurilor de apă subterană este în relație de interdependență cu calitatea corpurilor de apă de suprafață fiind influențată de asemenea și de ecosistemele terestre. Deși sunt mai puțin expuse riscului poluării, apele subterane pot fi și ele supuse impurificării. Cel mai frecvent, în mediul rural sursele de impurificare sunt constituite din apele de precipitații care cad pe suprafața depozitelor de deșeuri menajere, a depozitelor de deșeuri zootehnice, sau pe suprafața a diferite materiale / materii prime care pot elibera substanțe nocive. Apele din precipitații antrenează în primul rând mari cantități de materie organică și o parte din gazele formate în timpul proceselor de descompunere a reziduurilor menajere(dioxid de carbon, hidrogen sulfurat, amoniac). Cel mai mare pericol îl reprezintă încărcările bacteriologice cu microorganisme patogene din:

- apele din precipitații care se infiltrează în terenurile agricole pe care se aplică necorespunzător îngrășăminte și pesticide;
- deversările de deșeuri lichide zootehnice,
- closetele uscate - utilizarea frecventă în mediul rural a closetelor uscate;

Alte cauze ale poluării apelor subterane pot fi și:

- amplasarea necorespunzătoare a surselor de apă potabilă – a fântânilor – prea aproape de gospodărie, de closet, de depozitele de deșeuri zootehnice, fără a se respecta zona de protecție;

- efectele pasivității fostelor complexe zootehnice de capacități mari (din cadrul fostelor C.A.P.-uri) privind măsurile pentru conservarea factorilor de mediu.

2.10.3. Calitatea solurilor

Solul reprezintă suportul vieții omenești și a bunăstării. Solul oferă ancorare rădăcinilor, reține apa îndeajuns ca plantele să se poată folosi de ea, și stochează nutrienții care mențin viața. Solul este mediul de viață pentru nenumărate microorganisme, ce desfășoară multiple transformări biochimice, începând de la fixarea azotului atmosferic până la descompunerea materiei organice. Astfel, solul reprezintă un sistem foarte dinamic care îndeplinește numeroase funcții și este vital pentru activitățile umane și pentru supraviețuirea ecosistemelor. Poluarea și degradarea solurilor conduce la diminuarea capacității de a susține viața precum și a capacității productive a acestui factor de mediu. Degradarea solurilor înseamnă reducerea sau pierderea productivității lor biologice sau economice. Ea este determinată de utilizarea solurilor (factorul antropic), de un proces natural, ori de o combinație de procese naturale. Cauzele degradării solului sunt fie naturale, fie legate direct sau indirect de activitatea omului. Poluarea solului este considerată o consecință a unor obiceiuri neigienice sau practici necorespunzătoare, datorată îndepărtării și depozitării la întâmplare a reziduurilor rezultate din activitatea omului, a deșeurilor industriale sau utilizării necorespunzătoare a unor substanțe chimice în agricultură. Solul este supus poluării ca și celelalte elemente ale mediului, dar el se reface tot mai greu în comparație cu apa și aerul, deoarece procesele de autoepurare sunt mult mai lente. Calitatea solului este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de una sau mai multe restricții. Influențele dăunătoare ale acestora se reflectă în deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, respectiv în capacitatea lor bioproductivă, dar, ceea ce este și mai grav, în afectarea calității produselor

agricole și a securității alimentare, cu urmări serioase asupra calității vieții omului.

2.10.4. Vegetația și fauna

Vegetația naturală a comunei Cristești, caracteristică zonei de silvostepă, cu păduri șleauri de gorun și pajiști stepice, ca și biotopurile caracteristice acestora au fost modificate de-a lungul timpului de diverse activități umane: desțeleniri, defrișări, lucrări ameliorative, chimizare, pășunat intensiv, dezvoltare țesutului rural. Din punct de vedere bioclimatic, comuna Cristești aparține zonei vegetației de stepă cu influențe de silvostepă, comuna beneficiind de prezența unei restrânse suprafețe împădurite, pădurea fiind formată din stejar pedunculat, jugastru, ulm, tei, cireș sălbatic. Ca urmare a defrișărilor, în timp, vegetația forestieră s-a diminuat atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ. În prezent, suprafața împădurită a comunei Cristești este de aproximativ 1566ha. În același timp, valorificarea selectivă a speciilor forestiere a determinat exploatarea speciilor valoroase, determinând astfel scăderea calității fondului forestier prin menținerea speciilor și exemplarelor mai puțin valoroase. Referitor la calitatea pajiștilor și fânețelor spontane, acestea au fost majoritar înlocuite de culturile agricole, sau sunt utilizate pentru pășunat. În timp, neîntreținerea și exploatarea la întâmplare au condus la reducerea numărului și vitalității speciilor ierboase, înmulțirea plantelor ruderales (buruieni) și la diminuarea calității covorului ierbos al pajiștilor. Defrișările și desțelenirile practicate, uneori fără discernământ, în vederea extinderii culturilor agricole, au diminuat suprafețele ocupate de păduri și pajiști naturale. Aceste acțiuni au declanșat reacții negative asupra celorlalte componente naturale: creșterea gradului de continentalism și stepizarea climatului, reducerea debitelor apelor subterane și de suprafață, creșterea torențialității și a eroziunii etc. Ca și vegetația, fauna din acest teritoriu a suferit ca urmare a presiunilor exercitate de activitățile antropice care au determinat restrângerea arealelor, modificarea componenței populațiilor și a habitatelor, reducerea numerică a numărului de specii. Datorită rolului important al faunei în menținerea echilibrului biologic al biocenozelor și ecosistemelor, rezultă necesitatea protejării și ocrotirii faunei, prin instituirea de protecții speciale pentru speciile vulnerabile sau periclitare.

2.11. Infrastructura educațională

Conform Listei unităților de învățământ preuniversitar din județul Botoșani, în comuna Cristești funcționează următoarele unități de învățământ:

Învățământul preșcolar:

- Grădinița cu Program Normal Nr. 1, Cristești.
- Grădinița cu Program Normal Nr. 2, Cristești.
- Grădinița cu Program Normal Schit Orășeni.
- Grădinița cu Program Normal Unguroaia.
- Grădinița cu Program Normal Nr. 1, Oneaga.
- Grădinița cu Program Normal Nr. 2, Oneaga.

Învățământul primar și gimnazial:

- Școala Primară, nr. 1, Cristești.
- Școala Gimnazială Nr. 1, Oneaga.
- Școala Primară Nr. 2, Oneaga.
- Școala Primară Nr.3, Schit-Orășeni.
- Școala Primară Nr. 4, Unguroaia.

Conform datelor furnizate de Direcția de statistică a județului Botoșani situația elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial, ca și a personalului didactic în comuna Cristești este următoarea:

Copii înscriși în grădinițe	167
Elevi înscriși – total	577
Elevi înscriși în învățământ primar și gimnazial	577
Elevi înscriși în învățământ primar	315
Elevi înscriși în învățământ gimnazial	262
Personal didactic – total	46
Personal didactic în învățământ preșcolar	8
Personal didactic în învățământ primar și gimnazial	38
Personal didactic în învățământ primar	17
Personal didactic în învățământ gimnazial	21
Săli de clasă și cabinete școlare	34

Laboratoare școlare	2
Săli de gimnastică – total	1
Terenuri de sport – total	2
PC – total	47

2.12. Infrastructura sanitară

Asistența sanitară este asigurată de dispensarul uman localizat în satul Cristești. Precum și de un punct medical situat în satul Draxini. Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Botoșani, pe teritoriul comunei Cristești, serviciile de asistență medicală sunt asigurate de următoarele dotări și cadre medicale:

Medici – proprietate privată – persoane	2
Medici de familie – proprietate privată – persoane	2
Farmacisti – proprietate privată – persoane	1
Personal mediu sanitar – pr. publică – persoane	3
Personal sanitar mediu – proprietate privată – persoane	4
Farmacii - proprietate privată – număr	1
Cabinete medicale de familie – proprietate privată – număr	2

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Botoșani, Fișa localității

Pe teritoriul comunei există un cabinet stomatologic. În satele Cristești și Oneaga își desfășoară activitatea două puncte farmaceutice.

2.13. Cultura – artă - lăcașe de cult

Cele mai importante elemente ale potențialului cultural sunt monumentele istorice de valoare națională alături de monumentele istorice

de interes local. Astfel, conform Listei Monumentelor Istorice a județului Botoșani, în comuna Cristești se află următoarele monumente istorice:

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
49	BT-I-s-B-01769	Situl Arheologic de la Cristești, punct „La Șesul Țarinei”	sat Cristești, comuna Cristești	„Șesul țarinei” la 1,5 km NV de sat-A46	Perioada de tranziție la epoca bronzului, cultura Horodiștea-Foltești
50	BT-I-s-B-01770	Situl Arheologic de la Cristești, punct „Ursoaia”	sat Cristești, comuna Cristești	„Ursoaia” la 2 km E de sat-A123	Sec. IV – V Epoca migrațiilor
51	BT-I-s-B-01771	Așezare	sat Cristești, comuna Cristești	„Dumbrava Mică” la 2 km V de sat	Sec. IV – V Epoca migrațiilor
52	BT-I-s-B-01772	Așezare	sat Cristești, comuna Cristești	„Velniță” la 1,5 km SV de sat	Sec. VIII-X Epoca medieval timpurie
53	BT-I-s-B-01773	Așezare	sat Cristești, comuna Cristești	„Podul popii” la 1,5 km SE de sat-A547,553,F550,552	Sec. XIV-XV și XVII-XVIII epoca medievală
396	BT-II-m-B-01961	Biserica de lemn „Sf. Voievozi”	sat Cristești, comuna Cristești	349	1771

-monumentele arheologice din comuna Cristești

Pe teritoriul administrativ al comunei Cristești, "Repertoriul arheologic al județului Botoșani-elaborat în 1976, de către Institutul de Arheologie București, în colaborare cu Institutul de Istorie și Arheologie Iași, menționează în sens mai larg, perimetrele de interes arheologic și paleo-istoric identificate ca atare, declarate **zone protejate** și înscrise în Repertoriul Arheologic Național sunt:

36916.01.01 (Cod LMI: BT-I-s-	Așezarea din perioada bronzului timpuriu de la	sat Cristești,	Șesul	Horodiștea - Foltești	P. Șadurschi
----------------------------------	--	----------------	-------	-----------------------	--------------

B-01769)	Cristești - "Șesul țarinei" / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	comuna Cristești	țarinei	aprox.3.500- 2.500 ani	1985
36916.02.01 (Cod LMI: BT-I-s- B-01770)	Așezarea din epoca migrațiilor de la Cristești - "Ursoaia" / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Cristești, comuna Cristești	Ursoaia	Sântana de Mureș - Cerneahov sec. IV - V	P. Șadurschi 1985

36916.04.01	Așezarea medievală de la Cristești - La Iazul Vechi / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Cristești, comuna Cristești	La Iazul Vechi	sec. XVII	V. Perian
-------------	--	------------------------------------	-------------------	-----------	-----------

36916.06.01	Așezarea medievală de la Cristești-Cotul Lipoveni Vale / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Cristești, comuna Cristești	Cotul Lipoveni Vale	Prodana- Bârlad sec. XIII- XIV	Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica 1974
36916.06.02	Așezarea medievală de la Cristești-Cotul Lipoveni Vale / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Cristești, comuna Cristești	Cotul Lipoveni Vale	sec. XVI - XVII	Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica 1974
36916.03.01	Așezarea de secol XVIII de la Cristești - cătunul Ghilănești / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Cristești, comuna Cristești	Cartierul Ghilănești	sec. XVIII	înv. Ungureanu Ion 1975

36916.07.01	Situl arheologic de la Cristesti - Movila Ghilănești / ansamblu anonim (Categorie: decoperire funerară) (Tip: movila)	sat Cristești, comuna Cristești	Movila Ghilănești		O. L. Șovan 2009
-------------	---	------------------------------------	-------------------	--	---------------------

36925.01.01	Situl arheologic de la Oneaga-Vatra satului / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Oneaga, comuna Cristești	Vatra satului	sec. XVIII	Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica 1974
36925.02.01	Situl arheologic de la Oneaga-Coasta sub Podiș / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Oneaga, comuna Cristești	Coasta sub Podiș	tardenois ian aprox. 8.500- 6.500 ani	Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica 1974
36925.02.02	Situl arheologic de la Oneaga-Coasta sub Podiș / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Oneaga, comuna Cristești	Coasta sub Podiș	sec. XVII	Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica 1974

36925.03.01	Situl arheologic de la Oneaga / ansamblu anonim (Categorie: descoperire funerară) (Tip: movila)	sat Oneaga, comuna Cristești	Movila din Podiș		O. L. Șovan 2009
-------------	---	---------------------------------	------------------	--	---------------------

36934.02.01 (Cod LMI: BT-I-s-B-01771)	Situl arheologic de la Schit-Orășeni - "Dumbrava Mică" / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă)	sat Schit-Orășeni, comuna Cristești	Dumbrava Mică	Cucuteni aprox. 4.500- 3.500	P. Șadurschi 1990
--	---	--	---------------	---------------------------------------	-------------------------

	(Tip: Așezare)			ani	
36934.02.02 (Cod LMI: BT-I-s-B-01771)	Situl arheologic de la Schit-Orășeni - "Dumbrava Mică" / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Schit-Orășeni, comuna Cristești	Dumbrava Mică	Costișa-Komariv aprox. 1.900-1.500 ani/1400 ani	P. Șadurschi 1990
36934.02.03 (Cod LMI: BT-I-s-B-01771)	Situl arheologic de la Schit-Orășeni - "Dumbrava Mică" / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: Așezare)	sat Schit-Orășeni, comuna Cristești	Dumbrava Mică	sec. IV - V	P. Șadurschi 1990

36934.03.01	Situl arheologic de la Schit-Orășeni / ansamblu anonim (Categorie: locuire civilă) (Tip: așezare deschisă)	sat Schit-Orășeni, comuna Cristești	Dumbrava Mare	Sântana de Mureș - Cerneahov sec. IV-V	P. Șadurschi, prof. Anton Ilie 1989
-------------	---	-------------------------------------	---------------	--	-------------------------------------

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Botoșani, pe teritoriul comunei Cristești infrastructura pentru cultură și artă arată astfel:

Biblioteci – total – număr	2
Biblioteci publice – număr	1
Volume existente în biblioteci – număr	20.642
Cititori active la biblioteci – număr	436
Volume eliberate – număr	2.330
Personalul angajat din biblioteci – număr	1

Tradiții și obiceiuri

O tradiție specifică în mediul rural o reprezintă hramurile bisericilor din fiecare sat. Astfel în Cristești hramul se sărbătorește în ziua de 8 noiembrie – „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” și pe 20 iulie de „Sfântul Ilie”, în Schit Orășeni hramul este pe 6 august de „Schimbarea la față”, în Unguroaia hramul este pe 14 septembrie, de „Înălțarea Sfintei Cruci”, în Ghilănești hramul este pe 15 august de „Adormirea Maicii Domnului”, în Oneaga hramul este pe data de 23 aprilie de „Sfântul Gheorghe”, în Podiș Oneaga este mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului”.

Se practică de asemenea tradițiile de iarnă – vestirea Anului Nou când grupuri de urători vizitează gospodăriile localnicilor anunțând venirea Noului An pentru care sunt răsplătiți de gazde cu colaci și bani, iar a doua zi aceleași grupuri se constituie în grupe de semănători care vizitează din nou gospodăriile pentru care sunt răsplătiți cu mere, nuci. Tot în seara de 31 decembrie în toate satele comunei se constituie benzi / cete cum ar fi Banda lui Jianu, Banda lui Terente, banda lui Coroi.

2.14. Infrastructura de turism

În prezent, în ciuda existenței unor elemente valoroase ale potențialului turistic, în comuna Cristești activitățile turistice nu sunt dezvoltate, turismul nefiind un domeniu cu o contribuție majoră în economia locală.

Potențialul natural al unei unități teritorial administrative este determinat de poziția geografică, situarea pe anumite trepte de relief, prezența vegetației forestiere, prezența anumitor factori naturali terapeutici, existența ariilor naturale protejate.

Comuna Cristești nu este străbătută de nici un Drum Național. Drumul Județean DJ 207 N străbate comuna plecând din municipiul Botoșani, trece prin localitățile Curtești, Băiceni, Orășeni-Deal, Cristești (din comuna Cristești) și este împietruit.

- DJ 207N: Botoșani –Curtești–Băiceni – Orășeni-Deal –Cristești-DN 28B;
- DJ 208H: Baisa-Corni-Vorona-Oneaga-Coșula-DN 28B;
- DJ 208C: Lebăda (DN 28 B)-Orășeni-Deal –Vorona.
- DC 51: Oneaga-Cristești;
- DC 52: Coșula-Cristești;
- DC 53 A: Orășeni Schit –DJ 208C (Orășeni Vale);

Chiar dacă comuna Cristești dispune de câteva obiective cu valențe turistice, prezența acestora nu este suficientă pentru a atrage și mai ales pentru a menține turiștii în aria de studiu. Este necesară o infrastructură specific turistică, reprezentată de unități de cazare, alimentație publică, recreere și agrement, care să prelungească un eventual popas în localitate. Din acest punct de vedere, în comuna Cristești nu funcționează nici o astfel de unitate.

2.15. Asistența socială

Primăria Cristești are în acest moment un serviciu public de asistență socială acreditat, fapt care conduce practic la existența serviciilor sociale pe raza comunei. Există un asistent social, rolul acestuia fiind de a face anchete sociale pentru acordarea ajutorului social și a altor ajutoare sociale de stat.

Furnizarea de servicii sociale implică respectarea standardelor impuse de Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse. Cert este ca orice finanțare nerambursabilă în domeniul serviciilor sociale nu se poate obține fără ca serviciul social al primăriei să fie acreditat.

Acest serviciu identifică nevoile de asistență socială locale. Dintr-o analiză sumară se constată o pondere ridicată a populației în vârstă și din acest motiv serviciile vor fi canalizate spre îngrijiri la domiciliu și spre realizarea unui azil de bătrâni. O altă direcție care trebuie dezvoltată este cea a unui centru de zi pentru copii ai căror părinți sunt plecați din țară, cu rolul de a preîntâmpina deviația juvenilă, centru în care elevii să-și facă temele, fiind asistați în acest sens și să aibă facilități de petrecere a timpului liber: calculator, internet, sală de sport, etc; în același timp, este evident că furnizarea unor servicii sociale de calitate presupune implicarea întregii comunități și aici trebuie stimulate parteneriatele cu diversele culte, parohii și ONG-uri, existând deja inițiative în acest sens prin implicarea bisericii ortodoxe și prin sprijinul oferit de autoritățile locale. Aceste entități

potențiale furnizoare de servicii sociale trebuie întâi identificate, pentru ca apoi să devină administratorii unor astfel de activități. Acest mod de organizare ar reduce costurile, și precedentul este deja creat prin colaborarea cu bisericile. După ce aceste servicii vor fi puse în stare de funcționare, ar urma ca ele să fie externalizate către diverși furnizori. Ar mai fi de adăugat existența unei comunități importante de persoane cu venituri reduse care au grave probleme sociale ce trebuie rezolvate. Descrierea activităților ce trebuie întreprinse:

- a) Dezvoltarea serviciului public de asistență socială
- b) Efectuarea unei analize a nevoilor de asistență socială în comună
- c) Elaborarea unui plan de servicii sociale la nivel de comunitate
- d) Înființarea serviciului pentru îngrijiri la domiciliu
- e) Înființarea unui centru social de zi pentru persoane în dificultate (persoane fără adăpost, victime ale violentei domestice, copii abandonți).

2.16. Populația, locuințe, forța de muncă

2.16.1. Populația

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Botoșani, pe teritoriul comunei Cristești situația locuitorilor se prezintă astfel:

- Populația stabilă totală la 1 iulie	-	4932
- Populația stabilă bărbați la 1 iulie	-	2548
- Populația stabilă femei la 1 iulie	-	2384
- Populația legală – total, la 1 iulie	-	4910
- Populația stabilă – total, la 1 ianuarie	-	4948
- Populația stabilă bărbați la 1 ianuarie	-	2553
- Populația stabilă femei la 1 ianuarie	-	2395
- Născuți vii	-	42
- Născuți morți	-	2
- Decedați total	-	60

- Decedați sub un an	-	2
- Căsătorii	-	35
- Divorțuri	-	3
- Stabiliri de reședință în localitate		
la 1 ianuarie(până în 2015 la 1 iulie)	-	19
-Plecări cu reședința din localitate		
la 1 ianuarie(până în 2015 la 1 iulie)	-	51

2.16.2. Locuințe, teritoriu etc.

Locuințe existente – total – număr	1877
Locuințe în proprietate majoritară de stat – număr	5
Locuințe în proprietate majoritar privată - număr	1872
Suprafață locuibilă – total – mp	56879
Suprafață locuibilă – proprietate majoritară de stat – mp	190
Suprafață locuibilă – proprietate majoritar privată – mp	56689

2.16.3. Forța de muncă

Salariați - total – număr mediu	128
Număr mediu salariați în agr,silvicultură și pescuit	4
Număr mediu salariați în industrie	5
Număr mediu salariați în industria prelucrătoare	4
Număr mediu salariați în distribuția apei, salubritate,	1
Număr mediu salariați în comerț, reparații auto și moto	6
Număr mediu sal. în actv. de servicii adm. și actv. servicii supo	3
Număr mediu sal. în adm. publică, asig. sociale publice	19
Număr mediu salariați în învățământ	60

Număr mediu salariați în sănătate și asistență socială	29
Nr. mediu sal. în actv. de spectacole, culturale și recreative	2
Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului – total	73
Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului – femei	27
Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului – bărbați	46

2.17. Agricultură

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Botoșani, pe teritoriul comunei Cristești situația agriculturii arată astfel:

Suprafața totală - ha	7807
Suprafața agricolă după modul de folosință total - ha	4523
Suprafața arabilă - total - ha	3273
Suprafața cu livezi și pepiniere pomicole - total - ha	80
Suprafața cu vii și pepiniere viticole - total - ha	54
Suprafața pășunilor - total - ha	827
Suprafața fânețelor - total - ha	289
Suprafața cu terenuri neagricole - total - ha	3284
Supr. cu păduri și alte terenuri cu veget. forest. - total - ha	2660
Suprafața cu ape și bălți - total - ha	76
Suprafața ocupată cu construcții - total - ha	131
Suprafața - căi de comunicație și căi ferate - ha	118
Suprafața cu terenuri degradate și neproductive - total - ha	299
Suprafața totală - proprietate privată - ha	6555
Suprafața agricolă - proprietate privată - ha	4515
Suprafața arabilă - proprietate privată - ha	3268

Suprafața cu livezi și pepiniere pomicole – propr. privată - ha	80
Suprafața cu vii și pepiniere viticole – propr. privată – ha	54
Suprafața pășunilor – proprietate privată – ha	827
Suprafața fânețelor – proprietate privată – ha	286
Suprafața cu teren. neagricole – proprietate privată – ha	2040
Supraf. cu păduri si alte teren. cu veget. – pr. priv. – ha	1566
Suprafața cu ape și bălți – proprietate privată – ha	61
Suprafața ocupată cu construcții – proprietate privată – ha	118
Supr. cu terenuri degr. și neprod. – propr. privată – ha	295

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Botoșani

Suprafața teritoriului administrativ al comunei Cristești era de 7807ha. Din această suprafață, 4523ha reprezintă terenul agricol, adică peste 50% din totalul suprafeței comunei.

Ca o tendință generală a ultimilor ani, se remarcă reducerea consumului de sămânță selecționată, datorită mai ales prețului ridicat. Materialul săditor, ca și semințele, provin fie din sursele proprii (obținute de populație în anii precedenți) fie de la societăți specializate care furnizează material săditor.

Se valorifică îngrășămintele naturale din gospodării. Referitor la îngrășămintele chimice, cantitatea acestora este destul de redusă. Aplicarea de pesticide și alte substanțe pentru combaterea bolilor și dăunătorilor se realizează sporadic, combaterea dăunătorilor având loc doar pentru culturile de cartof și legume.

Neutilizarea mijloacelor chimice de combatere a bolilor și a dăunătorilor conduce la pierderi semnificative la nivelul recoltelor. Principala cauză care a condus la reducerea consumului de pesticide o reprezintă creșterea vertiginoasă a prețurilor acestora, ceea ce a îngustat posibilitatea de achiziționare a acestora de către agricultori.

Structura aproximativă a culturilor agricole este prezentată în diagrama următoare:

CULTURA	SUPRAFAȚA CULTIVATĂ (HA)
Suprafața cultivată cu grâu și secară	106
suprafața cultivată cu porumb	1329
Suprafața cultivată cu cartofi	190
Suprafața cultivată cu floarea soarelui	240
Suprafața cultivată cu sfecla de zahăr	30
Suprafața cultivată cu legume – ha	123

Cea mai mare producție se înregistrează pentru cultura cerealelor pentru boabe, urmată de producția de cartofi și producția de legume. Cele mai mici producții se înregistrează pentru cultura florii soarelui și producția de sfeclă de zahăr.

Producțiile culturilor agricole sunt variabile atât în timp cât și în spațiu. Variabilitatea producției este determinată de o asociație de factori care acționează în corelație. Aceștia sunt:

- condițiile meteorologice nefavorabile în fazele de vegetație (secetă);
- proprietățile și caracteristicile solului (fertilitate naturală, umiditate, pantă, erodabilitate, textură, porozitate), care sunt diferite pentru fiecare categorie de sol;
- agrotehnică deficitară;
- resurse materiale reduse ale proprietarilor de terenuri agricole;
- ineficiența sau lipsa asolamentelor;
- lipsa de experiență a cultivatorilor în gestionarea resurselor de sol;
- gradul de fărâmițare a proprietății;
- procesele active de alunecare în masă și eroziunea puternică a solului,
- lipsa unor lucrări ameliorative.

Zootehnia și producția zootehnică s-a diminuat mult după anul 1989. Anterior anului 1989 efectivele de animale erau crescute în unitățile de producție agricolă (CAP). Prin desființarea unităților agricole, sarcina creșterii

septelului de animale s-a deplasat în gospodăriile populației. În general, creșterea efectivelor în gospodăriile populației nu a compensat reducerile din sectorul cooperatist și cel de stat.

Cu privire la rasele de animale din speciile menționate mai sus, majoritatea fac parte din rase comune neameliorate, cu descendență necunoscută. Bovinele sunt crescute aproape în totalitate pentru autoconsum, surplusul este valorificat în realizarea de produse lactate destinate pieței urbane.

Rasele de ovine cel mai frecvent întâlnite și cel mai bine adaptate condițiilor zonei sunt Karakul și Țigaie. Rasa Karakul este de altfel specifică județului Botoșani - *Karakul de Botoșani*, crescută pentru pielicele și lapte. Porcii sunt crescuți pentru autoconsum. Păsările, în majoritate găini, sunt crescute pentru ouă și carne în exclusivitate pentru autoconsum.

2.18. Silvicultura

Comuna Cristești deține o suprafață mare de terenuri împădurite, de circa 2660ha din teritoriul administrativ al comunei. Actualul fond forestier reprezintă ceea ce a rămas în urma defrișărilor din pădurea caracteristică zonei de silvostepă care acoperea în trecut teritoriul comunei Cristești. Fondul forestier este alcătuit din stejar pedunculat, jugastru, ulm, tei, cireș sălbatic.

Suprafața forestieră / locuitor – reprezintă potențialul forestier, care se calculează ca raport între suprafața forestieră a comunei și numărul de locuitori. Intrucât pădurea are un rol economic și social, acest indicator are o importanță deosebită pentru mediul rural.

2.19. Gospodărirea apelor

Suprafața totală ocupată de ape și bălți a comunei Cristești este de aproximativ 76ha, adică 1% din totalul suprafeței comunei Cristești. Apele care străbat teritoriul comunei Cristești se află sub jurisdicția Administrației Bazinale de Apă Prut-Bîrlad. Comuna Cristești este caracterizată ca având o rețea hidrografică nu foarte bogată, principalul curs de apă care străbate

comuna fiind râul Miletin. Pe teritoriul comunei curg și următoarele cursuri de apă: Unguroia, Prisaca, Putred, Pârâul Mare și Torentul Oneguța.

Aceste ape se scurg către zonele joase care au o pantă mică, existând pericolul de acumulare a acestor ape de versant (zonele joase de văi). Apele acumulate de pe versanți și din afluenți pot provoca inundații în perioadele ploioase. Adâncirea fundului văilor prin eroziune duce la dezechilibrarea versanților și declanșarea alunecărilor în zonele active și potențiale.

Creșteri ale debitelor se produc la începutul primăverii, după topirea zăpezii, și vara după ploi torențiale, zonele inundabile constituindu-le albiile majore. Acestea sunt inundate la precipitații ce depășesc pragurile critice și conduc la concentrarea unor debite peste capacitatea de transport a albiilor. Inundațiile sunt provocate de scurgerile de pe versanți, prin concentrarea rapidă a unor debite generate de precipitații deosebite sau rezultate din topirea zăpezii.

2.20. Industria

Caracterul predominant agricol al comunei Cristești determină ca principalele activități de natură productivă din comună să fie bazate pe prelucrarea produselor obținute pe plan local din agricultură. Astfel, agenții economici de pe raza comunei sunt următorii:

STEFANEK SRL	Cristești, Com. CRISTESTI, judet Botoșani	2852-Operațiuni de mecanică generală
SALCOM SRL	Cristești, Com. CRISTESTI, judet Botoșani	5211-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
PĂȘUNEA VERDE COOPERATIVA AGRICOLĂ	Cristești, CRISTEȘTI, nr. 0, judet Botoșani	0150-Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
CHELARIU CRISTINEL PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
LYD INDCOM SRL	Cristești, judet Botoșani	4719-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare
GRADINARIU ALINA	Cristești, judet	4711-Comerț cu amănuntul în magazine

NICOLETA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Botoșani	nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
MAHU VASILE PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	4332-Lucrări de tâmplărie și dulgherie
CIOMAGA DIDINA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	4778-Comerț cu amănuntul al altor bunuri noi, în magazine specializate
PETRO-FORES SRL	Cristești, județ Botoșani	2010-Tăierea și rindeluirea lemnului; impregnarea lemnului
AXINTE ROMELU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	0161-Activități auxiliare pentru producția vegetală
AXINTE MARIUS MIRCEA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	0161-Activități auxiliare pentru producția vegetală
EXCELSIOR A.L.C. GROUP SRL	Cristești, județ Botoșani	1582-Fabricarea biscuiților, pișcoturilor și altor produse similare
ACIOBĂNIȚEI DUMITRU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	0113-Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
ZAJKO PROD-COM SRL	Cristești, județ Botoșani	5010-Comerț cu autovehicule
TUNSU SORIN CONSTANTIN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, județ Botoșani	3832-Recuperarea materialelor reciclabile sortate
AXINTE NECULAI PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	0113-Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
ȘTEFCOST IMPEX SRL	Cristești, județ Botoșani	5131-Comerț cu ridicata al fructelor și legumelor
MIHAI NECULAE PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, județ Botoșani	1623-Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții
PETRICĂ-CONSTRUCTOR SRL	Cristești, județ Botoșani	4120-Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
COOPERATIVA AGRICOLĂ 'ECO SOL'	Cristești, județ Botoșani	0892-Extracția turbei
STANDARD CONSULTANȚĂ SRL	Cristești, județ Botoșani	7022-Activități de consultanță pentru afaceri și management
M&M MOROȘAN CONSULTING SRL	Cristești, județ Botoșani	6311-Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
ALYMADRY DISTRIBUTION SRL	Cristești, județ Botoșani	4781-Comerț cu amănuntul al produselor alimentare, băuturilor și produselor din tutun efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe
PEȚENCHEA EUGEN ÎNTREPRINDERE	Cristești, județ Botoșani	4334-Lucrări de vopsitorie, zugrăveli și montări de geamuri

INDIVIDUALĂ		
AURSULESEI EUGEN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	8553-Școli de conducere (pilotaj)
VULPE MARCELA ÎNȚREPRINDERE FAMILIALĂ	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
PELINESCU CRISTINA MAGAZIN-MIXT ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
DRO CINCI SRL	Cristești, judet Botoșani	5630-Baruri și alte activități de servire a băuturilor
ANIȚA H. IOAN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	1091-Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă
BANDBOX SRL	Cristești, judet Botoșani	2361-Fabricarea produselor din beton pentru construcții
SIMIONESCU T. IOAN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	4399-Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
PELINESCU FLORIN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
CAZACU MARIAN- CRISTIAN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
JȚȘCANU NICOLAE PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
TODIREL DOINA- ADRIANA ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
CHIRICA EMIL ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	4399-Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
STUDIOBET & MARY SHOP SRL	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
BUZĂ GHEORGHE ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	0145-Creșterea ovinelor și caprinelor
ACIOBĂNIȚEI D. CONSTANTIN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	4399-Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
PANCIUC MIHAELA- SILVIA ÎNȚREPRINDERE	Cristești, judet Botoșani	4782-Comerț cu amănuntul al textilelor, îmbrăcăminte și încălțăminte efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe

INDIVIDUALĂ		
MAHU CĂTĂLIN- CONSTANTIN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	4332-Lucrări de tâmplărie și dulgherie
VULPE MARICEL LAURENTIU-CAFE BAR ÎNȚREPRINDERE FAMILIALĂ	Cristești, judet Botoșani	5630-Baruri și alte activități de servire a băuturilor
ORIENT 94 SRL	Cristești, judet Botoșani	2361-Fabricarea produselor din beton pentru construcții
ROPAST SRL	Cristești, judet Botoșani	1071-Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie
GHEBAN TOADERE PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ROTARU COSTACHE MAGAZIN MIXT ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
UNGUREANU COSTEL ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	0111-Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
CIOTIR PETRU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	4332-Lucrări de tâmplărie și dulgherie
AGRICOLA CRISTEȘTI SRL	Cristești, judet Botoșani	0111-Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
AMELINA FOREST GRUP SRL	Cristești, judet Botoșani	4673-Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
COZMA CONSTANTIN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Cristești, judet Botoșani	0150-Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
SURDOAEI D. PETRU ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cristești, judet Botoșani	0150-Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
BOB SPEED SRL	Oneaga, Com. CRISTESTI, judet Botoșani	6021-Alte transporturi terestre de călători, pe bază de grafic
APARASCAI DUMITRU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, Com. CRISTESTI, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
DIVINA IMPEX SRL	Oneaga, judet Botoșani	1051-Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor
IUCIUC VALENTINA-	Oneaga, judet	0149-Creșterea altor animale

GABRIELA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Botoșani	
HERGHELEGIU ELENA GABRIELA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
AGAVRILOAIE M. ILIE ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	Oneaga, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
ASAFTEI VIORICA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	5630-Baruri și alte activități de servire a băuturilor
APARTRANS SRL	Oneaga, judet Botoșani	6024-Transporturi rutiere de mărfuri
MUSTEAȚĂ LIVIA ARTEMIZA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
SERV MAS COMPANY SRL	Oneaga, judet Botoșani	2812-Fabricarea de elemente de dulgherie și tâmplărie din metal
OLYDOR MAX SRL	Oneaga, judet Botoșani	0113-Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
EXCO TIME SRL	Oneaga, judet Botoșani	0146-Creșterea porcinelor
APARASCĂI ANDREEA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
COOPERATIVA AGRICOLĂ 'MIEREA URSULUI'	Oneaga, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
FARTUȘNIC DORU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
CRĂCIUN C. PETRU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	0149-Creșterea altor animale
VASDOR CONSULTING SRL	Oneaga, judet Botoșani	6619-Activități auxiliare intermediarilor financiare, exclusiv activități de asigurări și fonduri de pensii
BOGHEAN CONSTANTIN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
BG VAL SRL	Oneaga, judet Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
MASCAN CRISTIAN-ILIE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, judet Botoșani	0150-Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
CYP ROYAL GAME SRL	Oneaga, judet	5630-Baruri și alte activități de servire a

	Botoșani	băuturilor
BERCEA OLTIȚA ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, județ Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ROȘCĂNEANU LARISA- ELENA ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, județ Botoșani	0161-Activități auxiliare pentru producția vegetală
SADICI VASILE PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, județ Botoșani	0149-Creșterea altor animale
MAXIM GH. CONSTANTIN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, județ Botoșani	0113-Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
CORNESCHI I. CRISTIAN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, județ Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ROȘCĂNEANU MARIAN-LICĂ ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, județ Botoșani	2512-Fabricarea de uși și ferestre din metal
LUNCĂ GH. MIHAI ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, ONEAGA, nr. 0, județ Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ZGÎRCEA AUREL PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Oneaga, ONEAGA, nr. 0, județ Botoșani	4399-Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
APARASCĂI V. CONSTANTIN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Oneaga, ONEAGA, nr. 0, județ Botoșani	4399-Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
API PROD SRL	Schit-Orășeni, Com. CRISTESTI, județ Botoșani	5542-Cafenele și baruri cu spectacol
LISADOR-TRANS SRL	Schit-Orășeni, Generata SCHIT- ORĂȘENI, județ Botoșani	4932-Transporturi cu taxiuri
SANDU DUMITRU PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Schit-Orășeni, județ Botoșani	1623-Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții
V&B CONSTRUCTION SRL	Schit-Orășeni, județ Botoșani	4120-Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
MOSCALU D. PETRU ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Schit-Orășeni, județ Botoșani	4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
SANDU MARINELA PERSONĂ FIZICĂ	Schit-Orășeni, județ Botoșani	0149-Creșterea altor animale

AUTORIZATĂ		
SANDU C. NECULAI ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Schit-Orășeni, județ Botoșani	1623-Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții
JITARIU SIMONA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Schit-Orășeni, județ Botoșani	0150-Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
AGROZOOOTEHNICA MAICI COOPERATIVA AGRICOLĂ	Schit-Orășeni, SCHIT- ORĂȘENI, nr. 0, județ Botoșani	0141-Creșterea bovinelor de lapte

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

2.21. Comerțul și prestările de servicii

Sectorul comerțului este bine reprezentat, în comuna Cristești, existând multe societăți comerciale care se ocupă cu comercializarea diverselor bunuri.

Structura bunurilor comercializate pe plan local nu este foarte diversificată, comercializându-se în special produse alimentare, băuturi și tutun, cel mai des întâlnit cod CAEN fiind 5211 - comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun.

În afara serviciilor comerciale, în comuna Cristești s-au dezvoltat o serie de servicii private destinate atât întreprinderilor cât și populației. Acestea au apărut în concordanță cu necesitățile și oportunitățile de afaceri pe care le oferă mediul economic al comunei Cristești.

2.22. Construcțiile – situația actuală

Locuințe terminate – total – număr	11
Locuințe terminate din fonduri private – număr	11
Locuințe terminate din fondurile populației – număr	11

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (exclusiv pentru colectivități) – număr	17
Autorizații de construire eliberate pt. alte clădiri – număr	3
Autorizații de construire eliberate pentru rezidențiale (exclusiv pentru colectivități) - mp	1668
Autorizații de construire eliberate pt. alte clădiri – mp	173

2.23. Riscuri naturale

Terenurile sunt supuse efectelor unor riscuri naturale cu urmări grave asupra lor și importante pagube materiale, iar uneori și cu pierderi de vieți omenești. În general, sunt considerate riscuri naturale acele evenimente care schimbă într-un timp relativ scurt și cu un grad apreciabil de violență o stare de echilibru existentă.

Riscurile naturale sunt reprezentate de următoarele fenomene:

- inundațiile provocate de rețeaua apelor de suprafață, datorită ploilor, topirii zăpezilor, ruperii sau distrugerii accidentale a unor lucrări hidrotehnice (caracter antropic), blocarea scurgerii apelor datorită ghețurilor, împotmolire;
- cutremurele de origine tectonică;
- alunecările de teren si eroziuni, prăbușirile, avalanșele de pământ sau roci.

Pentru teritoriul comunei Cristești, zonele expuse la riscuri naturale sunt reprezentate, de zonele cu alunecări de teren și zonele cu risc de inundabilitate.

2.23.1. Alunecările de teren și eroziunea

Particularitatea morfologică a comunei Cristești este predominarea formelor de relief cu aspect colinar, cu versanți afectați de alunecări de teren active sau potențiale. Frecvent se întâlnesc zone cu alunecări vechi, relativ

stabilizate, care pot deveni active datorită energie de relief și condițiilor de mediu, precum și datorită cauzelor antropice (gradul redus de acoperire cu vegetație forestieră a comunei, tehnici agricole inadecvate, etc).

Versanții care se întâlnesc pe teritoriul comunei sunt supuși eroziunilor, degradărilor mixte, fiind în diferite stadii de evoluție. Pe versanți se întâlnesc o gamă largă de procese de eroziune, transport și acumulare, care generează un microrelief caracteristic. Între acestea se numără pluviodenudarea și ablația, eroziunea torențială și deplasările de teren, care acționează separat sau conjugat. Fenomenele hidrologice, sunt influențate de regimul precipitațiilor, de natura litologică, de gradul mic de acoperire cu vegetație și de panta reliefului. Datorită terenului determină eroziuni de talveg și versant acolo unde gradientii de curgere sunt mari. Pe de altă parte, se înregistrează deversarea apelor în zonele limitrofe albiilor, acolo unde ele au gradienti mici. Adâncirea fundului văilor prin eroziune duce la dezechilibrarea versanților și declanșarea alunecărilor în zonele active și potențiale.

Nivelul hidrostatic este cuprins între 0,5 - 1,5 m în zonele joase pe văi și 9,00 - 13,00 m în zonele înalte și este variabil pe verticală în funcție de cantitatea precipitațiilor meteorice. Există pericolul acumulării apelor de versanți, în perioadele cu precipitații bogate, în zonele joase din lunca cursurilor de apă. Apele pluviale colectate de pârluri și ogașe sunt acumulate în zonele joase, cu panta de scurgere redusă, putând provoca inundații. Cursurile de apă permanente sau intermitente care străbat comuna sunt datorate terenului de fundare slab permeabil, a naturii terenului din versanți și din zonele joase (argile, pietrișuri) pe de o parte, iar pe de altă parte datorită gradului scăzut de acoperire cu vegetație de interceptie (arboricolă, pomicolă) din bazinele de receptie a rețelei hidrografice.

S-a ajuns în situația ca, pe unii versanți, să se înregistreze frecvent mărirea debitului specific al scurgerii de suprafață. Aceasta a determinat apariția pericolului de acumulare a unor debite importante în bazinele de receptie ale rețelei hidrografice secundare:

- râul Miletin
- pâraiele Alghia (Humosul), Putreda, Tochile, Comaci,
- pâraiașele Dumbrava, Oneguța, Unguroaia, Furnicari.

Instabilitatea zonelor de versant poate fi determinată de următorii factori:

- Creșterea sarcinii gravitaționale ca urmare a creșterii pantei datorită adâncirii nivelului de eroziune al zonei;
- Fenomene de alterare fizico-chimică a depozitelor de fundament geologic, care duc la îngroșarea depozitelor moi de pantă;
- Fenomene de descărcare temporară a orizonturilor acvifere în zonele de versant;
- Fenomene de eroziune a apelor de șiroire care duc la schimbarea echilibrului versanților și a condițiilor hidrologice;
- Factorul antropic (excavări, încărcări ale versanților, etc);
- Defrișarea zonelor împădurite.

2.23.2. Riscuri hidrologice (zone cu risc de inundabilitate)

Relieful și factorii climatici determină conturarea anumitor porțiuni pe cursurile apelor din comună în care există riscul producerii de inundații. Fenomenele hidrologice sunt influențate de regimul precipitațiilor, de structura litologică a substratului, de gradul mic de acoperire cu vegetație forestieră și de panta reliefului.

Astfel, datorită terenului de fundare slab permeabil, a naturii terenului de pe versanți și din zonele joase (argile, argile prăfoase, argile mâloase) pe de o parte, iar pe de altă parte datorită gradului scăzut de acoperire cu vegetație de interceptie (arboricolă, pomicolă, viticolă) din bazinele de recepție a rețelei hidrografice, se constată mărirea debitului specific al scurgerii de suprafață.

Fenomenele hidrologice, sunt influențate de regimul precipitațiilor, de natura litologică, de gradul mic de acoperire cu vegetație și de panta reliefului. Datorită terenului determină eroziuni de talveg și versant acolo unde gradientii de curgere sunt mari. Pe de altă parte, se înregistrează deversarea apelor în zonele limitrofe albiilor, acolo unde ele au gradienti mici. Adâncirea fundului văilor prin eroziune duce la dezechilibrarea versanților și declanșarea alunecărilor în zonele active și potențiale.

Nivelul hidrostatic este cuprins între 0,5 - 1,5 m în zonele joase pe văi și 9,00 - 13,00 m în zonele înalte și este variabil pe verticală în funcție de cantitatea precipitațiilor meteorice. Există pericolul acumulării apelor de versanți, în perioadele cu precipitații bogate, în zonele joase din lunca cursurilor de apă. Apele pluviale colectate de pâriuri și ogașe sunt acumulate în zonele joase, cu panta de scurgere redusă, putând provoca inundații. Cursurile de apă permanente sau intermitente care străbat comuna sunt

datorate terenului de fundare slab permeabil, a naturii terenului din versanți și din zonele joase (argile, pietrișuri) pe de o parte, iar pe de altă parte datorită gradului scăzut de acoperire cu vegetație de interceptie (arboricolă, pomicolă) din bazinele de receptie a rețelei hidrografice.

S-a ajuns în situația ca, pe unii versanți, să se înregistreze frecvent mărirea debitului specific al scurgerii de suprafață. Aceasta a determinat apariția pericolului de acumulare a unor debite importante în bazinele de receptie ale rețelei hidrografice secundare:

- râul Miletin
- pâraiele Alghia (Humosul), Putreda, Tochile, Comaci,
- pâraiașele Dumbrava, Oneguța, Unguroaia, Furnicari.

Din punct de vedere hidrologic teritoriul comunei Cristești aparține bazinului Prutului și Jijiei.

Rețeaua hidrografică este compusă din pârauri cu curgere permanentă și temporară și râul Miletin. Acestea sunt:

- râul Miletin, pe o distanță de 10 km pe teritoriul comunei;
- pâraul Furnicari, care izvorăște din Dealul Muchea, satul Cristești și are o lungime de 1 km;
- pâraul Albia (Alghia), ce izvorăște din locul numit Pădurea lui Balos, situat pe dealurile ce încojoară satul Unguroaia; i se mai spune și pâraul Humos;
- Pâraul Tochile, afluent al pâraului Albia, lung de aproape 1 km și se varsă în pâraul Unguroaia;
- Pâraul Dumbrava este afluent al pâraului Albia și izvorăște din dealul Dumbrava Mare; are o lungime de 0,5 km;
- Pâraul Putreda izvorăște din partea de nord a satului Cristești;
- Pâraul Cornaci, lung de 10 km, din care pe teritoriul satului Oneaga -1 km, iar restul pe teritoriul comunei Coșula;
- Pâraul Unguroaia izvorăște din platoul numit La Ocoale, care se găsește la sud de satul Oneaga; are o lungime de 2 km și se varsă în pâraul Humos;
- Pâraul Oneguța izvorăște din Dealul Mare și este situat la vest de satul Oneaga.

Ploile torențiale provoacă uneori creșteri bruște a nivelului apelor pâraurilor din zonă, însă riscul producerii inundațiilor este scăzut, cu excepția zonei satului Oneaga, unde există riscul de inundații care urmare a colmatării totale a canalului de regularizare pe DJ 208 H În zona Ulm - Pădure; în ultimii ani au fost inundate circa 50 ha teren; de asemenea, există pericolul apariției unor viituri puternice la punctul Pod Matea Cristești și pe Pâraul Crucea – Oneaga.

Această rețea hidrografică are debite variabile în cursul anului astfel:

În perioada ploilor de primăvară care se suprapun de multe ori cu perioada topirii zăpezilor, ploilor torențiale de vară fac ca debitul acestor pâraie să fie periculoase inundând terenurile din comună. Valoarea medie a precipitațiilor anuale care cad în zonă este cuprinsă între 600mm-650mm. În anii secetosi ele scad până la 500mm.

2.24. Societatea civilă

Societatea civilă este reprezentată de instituțiile și organizațiile sociale și civice care constituie temelia unei democrații funcționale. Organizațiile societății civile se implică în luarea deciziilor privind dezvoltarea socială sau a deciziilor de interes public.

Instituții ale societății civile care funcționează în comuna Cristești:

- organizațiile comunale ale principalelor Partide politice din România;
- instituții culturale;
- organizații religioase;

Documentele atestă din cele mai vechi timpuri că la Cristești au existat biserici și preoți, care au avut o contribuție deosebită la dezvoltarea economică și culturală a comunei. Există biserici ortodoxe amplasate în toate satele comunei, Există de asemenea și adepți ai altor culte religioase, dar în număr mic. Comuna Cristești este dominată din punct de vedere al cultelor religioase de Biserica Ortodoxă Română.

În afara serviciului religios, se desfășoară activități și într-o serie de alte domenii, de la cel educațional, până la cel social. Cultele posedă o bază infrastructurală și resurse umane care se pot constitui parte integrantă în realizarea strategiei de dezvoltare a comunității.

În România, în mediul rural, rolul societății civile este încă puțin semnificativ în influențarea deciziilor politice, economice sau/și de interes public. În țările dezvoltate, organizațiile societății civile participă la dezbateri publice pe teme precum: politica de imigrație, măsurile de protecție a persoanelor defavorizate, mergând până la aspecte relativ abstracte, care țin de starea "morală" a societății. În regimurile totalitare, nu putem vorbi despre o societate civilă întrucât influențarea deciziilor politice sau economice de către cetățeni este de neconceput. Așadar, rolul societății

civile este foarte important în statele democratice, iar în statele aflate pe drumul către democrație, rolul său este în mod special important, întrucât influențarea deciziilor politice și economice constituie un exercițiu democratic fundamental.

Lunga perioadă de tranziție a României a fost însoțită de inerția sau subdezvoltarea societății civile. În acest context, consolidarea societății civile prin înființarea mai multor ONG-uri cu scopuri clare care să acopere întreaga paletă a activităților sociale, constituie calea pentru revigorarea societății românești. Există alte două modalități de întărire și diversificare a instituțiilor societății civile. În primul rând, racordarea la instituții ale unei societăți civile internaționale (de ex., Crucea roșie, Amnesty International, Greenpeace etc.), a căror putere și arie de acțiune sunt mult mai extinse. În al doilea rând, crearea unei societăți civile virtuale, prin intermediul Internet-ului ar putea crește coeziunea socială, ar facilita accesul la informație și participarea populației la diferite acțiuni.

Societatea civilă este reprezentată de instituțiile și organizațiile sociale și civice care constituie temelia unei democrații funcționale. Organizațiile societății civile se implică în luarea deciziilor privind dezvoltarea socială sau a deciziilor de interes public.

Analiza prezentată în continuare are scopul de a evidenția elementele de sprijin pentru elaborarea unei strategii de dezvoltare locală și urmărește în general principalele domenii și sub- domenii de evaluare a situației economice și sociale a comunei Cristești. Având în vedere numărul mare de puncte slabe identificate, în raport cu cele tari, se poate aprecia că strategia care va fi propusă ar trebui să pună accentul într-o primă etapă, pe contracararea slăbiciunilor, înainte de a urmări valorificarea și maximizarea atu-urilor. Pe de altă parte, existența unor oportunități ale mediului extern poate încuraja o strategie pro-activă din acest punct de vedere, conducând astfel la o strategie de tip minim-maxim, respectiv minimizarea slăbiciunilor și maximizarea oportunităților.

3. Analiza SWOT pe domenii, a comunei Cristești

Mediul de afaceri

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Situatrea comunei în apropiere de reședința județului. - Existența anumitor ramuri industriale dezvoltate (confectii, fibre si fire sintetice, tricotaje, aparatura electronica, industrie alimentară, prelucrarea lemnului) în județ, de unde poate fi accesată experiență în aceste domenii. - Existența incubatorului de afaceri în municipiul Botosani, la distanță mică de comună. - Existența unor spații de producție nefolosite. - Existența unui sistem bancar bine dezvoltat și reprezentat la nivelul județului.	- Numărul de salariați în scădere. - Volum redus al investițiilor care să prelucraze producția agricolă locală. - Volum inexistent al investițiilor străine sau extracomunale în activitățile industriale. - Infrastructura fizica slab dezvoltată (în special de transport), distanța față de aeroporturi. - Slaba promovare a comunei pentru atragerea investitorilor străini. - Lipsa unei culturi antreprenoriale, slabe abilitati de management ale oamenilor de afaceri și lipsa unei instituții de coordonare în acest sens. - Slaba comunicare între actorii implicați în activități economice, lipsa asocierii acestora la nivel județean.	- Integrarea în Uniunea Europeană și accesul la Fondurile Structurale. - Existența unor programe de finanțare, inclusiv cele finanțate de Guvernul României (ex. înființare start-up) - Implicarea actorilor responsabili de la nivel national pentru sprijinirea înființării și dezvoltării sectorului IMM – existența unui minister al IMM – urilor. - Dezvoltarea activităților de producție și a sectorului de servicii - Existența Asociațiilor patronale ale IMM-urilor la nivel național, care permite reprezentarea intereselor întreprinzătorilor față de autoritățile locale și recunoașterea asociațiilor de tip patronal drept parteneri de discuții cu guvernul. - Dezvoltarea comerțului electronic și	- Schimbările frecvente și contradictorii ale cadrului legislativ. - Neadaptarea la standardele de calitate impuse de UE, poate conduce la falimentul unor agenti economici. - Corupția și influența politică în mediul de afaceri. - Migrarea forței de muncă. - Existența “pieței

Existența zonei metropolitane, de unde poate fi accesată experiență. Iminența deschidere a patru parcuri industriale pe teritoriul județului.	-Lipsa unor facilități acordate de autoritățile locale pentru începerea sau dezvoltarea unor afaceri. - Slaba consultanță în domeniul afacerilor.	a posibilităților de plată electronică a impozitelor.	negre” a forței de muncă. -Instabilitatea legislativă - Rata fiscalității mare. - Integrarea în UE: legislație și reglementări noi, standarde ridicate de calitate. - Birocrația mare în obținerea creditelor.
---	---	--	---

--	--	--	--

Infrastructura

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
A - REȚEAUA DE DRUMURI			
-Existența unei rețele de drumuri comunale pe suprafața comunei ce acoperă în mod relativ echilibrat teritoriul comunei; -Existența unei infrastructuri rutiere bune care leagă municipiul Botoșani de celelalte județe ale regiunii, inclusiv de aeroporturile din	- Lipsa fondurilor determină o slabă întreținere a drumurilor comunale și sătești; -Starea necorespunzătoare a rețelei locale de drumuri, inclusiv uzura podurilor rutiere: 95km de drumuri comunale sunt din pământ și numai 16 km sunt pietruiti.	-Programe de finanțare a proiectelor de infrastructură -Programe guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii de transport în mediul rural -Interesul autorităților locale în promovarea de parteneriate în	-Necorelarea politicilor macroeconomice (bugetare, monetare, fiscale) cu realitățile și nevoile existente; -Dezvoltarea necorespunzătoare a infrastructurii de afaceri; -Degradarea infrastructurilor

regiune; -Accesibilitatea satelor aparținătoare comunei la drumuri județene și naționale; -Existența unor studii de fezabilitate pentru anumite proiecte; -Existența transportului rural de călători; - Conștientizarea de către autoritățile locale a necesității de dezvoltare a infrastructurii de drumuri;	-Lipsa unor centuri ocolitoare ale localităților, pentru traficul greu și de tranzit ; - Densitate scăzută a infrastructurii rutiere modernizate; - Poziția geografică relativ izolată a județului Botoșani, în afara coridoarelor naționale și europene; - Inexistența unor autostrăzi, drumuri expres moderne, care sa lege județul de alte regiuni dezvoltate economic;	vederea dezvoltării infrastructurii; -Dezvoltarea relațiilor de cooperare transfrontalieră; -Acordarea de asistență tehnică pentru comunitățile rurale în vederea realizării investițiilor care au ca scop modernizarea infrastructurii rurale;	existente; -Regimul de proprietate asupra terenurilor necesare investițiilor este privat în cele mai multe cazuri, -Inexistența surselor de finanțare necesare pentru cofinanțarea unor proiecte mari; -Slabă consultanță în elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile structurale; -Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fondurile structurale; - Drumuri comunale și satești cu îmbrăcămintea nemodernizată.
---	--	--	--

B - ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-existența infrastructurii privind alimentarea cu apă în sistem centralizat în două localități ale comunei; -aderarea la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară AQUA Botoșani; - existența unor parteneriate între	- infrastructură de alimentare cu apă, cu grad mare de uzură; -insuficienta dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă în restul comunei; -lipsa sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate;	-posibilitatea realizării unui sistem regional de alimentare cu apă din sursa Prut; -armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajere; -posibilitatea de acces la fonduri nerambursabile în scopul soluționării problemelor în domeniul	-capacitatea scăzută a populației de a prelua costuri specifice de utilizare și întreținere a infrastructurii reabilite, modernizate sau nou construite; --poluarea apelor de suprafață și subterane ca urmare a deversărilor necontrolate a agenților economici, accidentelor precum și datorită slabei dezvoltări a infrastructurii de canalizare

administrațiile publice locale și cele județene pentru promovarea unor proiecte de interes județean - existența la nivel de județ a unui operator licențiat în managementul apei, către care s-a și predat spre operare infrastructura de apă; - parametri calitativi superiori ai apei din sursă;	-fonduri insuficiente pentru cofinanțarea unor proiecte mari; -grad ridicat de colmatare al lacurilor de acumulare(a surselor); -dependenta de un singur furnizor de alimentare cu apă;	alimentărilor cu apă și canalizărilor; -programe guvernamentale bilaterale între România și diverse țări UE; -Apartenența județului la Euroregiunile Carpatica și Prutul de Sus în care principala comisie vizează dezvoltarea infrastructurii din zonele componente.	-proprietatea privată a terenurilor ocupate de conducte; - lipsa educației populației în ceea ce privește protejarea surselor de apă naturale
---	--	--	---

C - INFRASTRUCTURA DE LOCUINȚE			
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Creșterea numărului și a calității locuințelor - Creșterea confortului locativ ca urmare a sporirii suprafeței locative pe persoană și a dotării locuinței cu instalații moderne de apă și canalizare;	- Starea de uzură relativ avansată a locuințelor construite înainte de anul 1989. - Nivel de confort relativ scăzut a unor locuințe vechi. - Unele locuințe sunt amplasate în zone cu risc de inundabilitate. - Suprafețe reduse a spațiilor verzi din comună; - Unele locuințe noi se construiesc fără a avea la bază un proiect sau asistență tehnică minimă din partea unor persoane specializate.	- Măsuri guvernamentale pentru sprijinirea tinerilor pentru achiziția și construcția de locuințe. - Facilități financiare guvernamentale pentru îmbunătățirea condițiilor în locuințele existente (izolare termică, reparații – consolidări pt. clădirile cu risc seismic); - Existența pe piață a materialelor de construcții moderne;	- Insuficiența fondurilor disponibile pentru construcția de locuințe sociale. - Scumpirea terenurilor destinate construcțiilor de locuințe - Discrepanțe între puterea de cumpărare a familiilor tinere și prețul pe piața locuințelor. - Lipsa utilităților aferente terenurilor destinate construcțiilor de locuințe, din mediul rural; - Încălzirea locuințelor se face cu sobe cu combustibil solid.

D – INFRASTRUCTURA DE ENERGIE ELECTRICĂ, TERMICĂ, GAZE NATURALE PUNCTE TARI -Rețea dezvoltată de distribuție a energiei electrice; -Distanța mică față de magistrala de alimentare cu gaze naturale;	PUNCTE SLABE -Existența unui singur furnizor de energie electrică cunoscut în general; -Lipsa alimentării cu gaze naturale în comună; -Lipsa sistemului centralizat de	OPORTUNITĂȚI -Legislație favorabilă dezvoltării rețelelor de alimentare cu energie electrică; -Cererea mare din partea populației de a se racorda la gaze naturale.	AMENINȚĂRI -Furnizarea unor servicii de slabă calitate, datorate fluctuațiilor de intensitate. -Proprietatea privată a terenurilor ocupate de conducte de gaz metan și rețeaua electrică. -Lipsa resurselor financiare si pretul
---	--	--	--

E – INFRASTRUCTURA DE POȘTĂ ȘI TELECOMUNICAȚII PUNCTE TARI -Grad ridicat de penetrare în teritoriu a telefoniei mobile. -Majoritatea localităților au posibilitatea de conectare la	furnizare a energiei termice; PUNCTE SLABE -Existența unor zone, în special în mediul rural, aproape izolate din punct de vedere al rețelei telefonice mobile; -Existența unor cereri de telefonie	OPORTUNITĂȚI -Legislație favorabilă dezvoltării telecomunicațiilor și mediului concurențial; -Cerere crescută a populației pt.	crescut al gazelor naturale; -Politica națională de prețuri și cea concurențială; AMENINȚĂRI -Fluctuația numărului de abonați la serviciile telefoniei fixe; -Declinul transportului feroviar care asigură serviciile de mesagerie/coletărie;
---	---	--	---

Internet. -Existența pe piața județeană a mai multor furnizori de servicii internet; -Serviciile poștale și de curierat acoperă întreaga comună;	fixă neonorate. -Personal insuficient și grad scăzut de pregătire pentru operatorul de stat în serviciile poștale; -Costuri ridicate pt. serviciile poștale complexe; -Serviciile poștale județene sunt arondate la Direcția regională de poștă Iași;	telefonie și internet; -Dezvoltarea comerțului electronic și a posibilităților de plată electronică a impozitelor -Dezvoltarea învățământului la distanță; -Concurența acerba pe piața serviciilor poștale; -E-mailing în creștere (poșta electronică);	-Tendința de renunțare la serviciile poștale tradiționale în favoarea poștei electronice și a serviciilor de curierat private;
---	---	--	---

Domeniile sociale: sănătate, asistență socială, învățământ

A. SĂNĂTATEA

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Există o infrastructură de sănătate, relativ bine dezvoltată: cabinet medical în satul Cristești cu doi medici și patru asistenți medicali. - Există personal calificat în domeniu - Instituțiile specializate au o bună colaborare (ASP, DGASPC, ONG-uri în domeniu) - Rețeaua de asistenți medicali comunitari este în dezvoltare - Rețeaua de farmacii acoperă necesitățile comunei;	- Infrastructura din sănătate este precară, cu efect nemijlocit asupra sănătății populației comunei; - Populația îmbătrânită și bolnavă, care solicită tot mai mult sistemul sanitar; - Discrepanță între serviciile oferite în mediul rural și cel urban, din cauza infrastructurii insuficient dezvoltată; -Deficit de medici specialiști; -Există populație neînscrisă pe lista medicilor de familie; -Lipsa fondurilor pentru cofinanțarea unor proiecte în domeniul sănătății;	-Fonduri externe UE pentru reabilitarea unităților sanitare; -Existența periodică programelor naționale pentru verificarea periodică a stării de sănătate a populației; -Existența unei strategii la nivel național în domeniul reformei în sănătate;	- Migrația cadrelor calificate, în special din cauza salarizării; - Instabilitate legislativă; - Deficiențe manageriale în domeniul asigurărilor de sănătate; -Insuficienta finanțare a sistemului sanitar, la nivel național; - Numărul redus de cabinete medicale, absența unor centre medicale dotate corespunzător pentru situații de urgență.

B. ASISTENȚA SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-------------	--------------	--------------	------------

-Existența unei strategii județene bine integrate în domeniul protecției copilului și a persoanelor adulte cu handicap care se încadrează în strategia națională;	-Infrastructura socială este precară, supunându-se reformelor din sistemul de protecție socială, fără acoperire financiară la nivel județean;	-Existența unor programe de finanțare externe pentru sectorul serviciilor sociale (Fondul Social European);	-Descentralizarea sistemului de protecție a copilului nu este sprijinită de resurse financiare corespunzătoare;
-Gamă largă de servicii de protecție furnizate copiilor și familiilor în situații dificile,	-Lipsa infrastructurii fizice pentru dezvoltarea de servicii alternative de protecție pentru copii, respectiv îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice și cu handicap,	-Existența cadrului legislativ și instituțional (public, privat) în domeniu bine pus la punct, pentru toate categoriile defavorizate;	-Fondurile Structurale destinate sectorului social sunt orientate cu precădere spre crearea de centre multi-functionale de servicii alternative cu scopul reintegrării persoanelor defavorizate social, mai puțin către reabilitarea efectivă a infrastructurii;
-Există un Plan Județean Antisărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale;	-Situția economico-socială precară a majorității populației județului (regiunea NE are cea mai înaltă rată a sărăciei din România);	-Existența unor fonduri și programe guvernamentale pentru categoriile defavorizate;	-Lipsa de susținere a sistemului de protecție a copilului de către consiliile locale de pe a căror rază provin copiii incluși în sistemul protecției de stat;
-Diversificarea și dezvoltarea serviciilor alternative de protecție a copilului;	-Rata natalității crescută, în special în cazul familiilor cu venituri reduse sau fără venituri;	-Campanii organizate la nivel național pentru educarea populației;	-Dependența financiară foarte mare a serviciilor alternative create față de finanțările externe;
-Persoane vârstnice cu handicap protejate în cadrul unui sistem social			-Carențe în sistemul legislativ din domeniu;

unitar; -Acțiuni pentru reintegrarea familială, dezinstituționalizare, terapii ocupaționale, atât pentru copiii instituționalizați cât și pentru adulți; -Rețea de asistenți maternali profesioniști -Resurse umane calificate în domeniul protecției sociale -Colaborare și parteneriat între instituțiile de profil și mediul asociativ	-Îmbătrânirea demografică a populației -Număr crescut de copii abandonați -Infraționalitatea și delincvența juvenilă, inclusiv fenomenul „copiii străzii” -Inexistența unei baze de date cu informații despre copii și familii aflate în dificultate -Inexistența, în mediul rural a centrelor de zi pentru copiii cu dizabilități -Număr redus de organizații neguvernamentale active acreditate ca furnizori de servicii sociale, resurse limitate		-Reticență și insuficientă educație în ceea ce privește incluziunea persoanelor cu handicap fizic sau psihic pe piața muncii -Mentalitate neadecvată a comunității în ceea ce privește rolul exclusiv al statului în protecția socială -Birocrație pentru acreditarea furnizorilor de servicii sociale
--	--	--	---

--	--	--	--

C. ÎNVĂȚĂMÂNT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Existența unui număr important de cadre didactice calificate; -Existența unei rețele școlare complexe care cuprinde școli generale și grădinițe; -Resurse umane calificate în	Infrastructura educațională nu este pusă la punct, necesitând adaptări la noile cerințe din sistem Slaba adaptare a cadrelor didactice la metodele educaționale noi, moderne; -Slabe posibilități a autorităților locale pentru stimularea stabilizării cadrelor didactice în localitățile comunei; -Experiență limitată în gestionarea	Existența strategiei educaționale regionale și a documentelor de programare și orientare educațională pe termen mediu; Existența unor Programe cu finanțare externă pentru mediul educațional; -Descentralizarea sistemului de învățământ; -O bună colaborare intra și inter-instituțională;	Factorul politic influențează managementul procesului de învățământ și reforma sistemului; Mediul social de tranziție favorizează abandonul școlar; -Migrarea personalului didactic, auxiliar și nedidactic spre alte domenii de activitate mai bine plătite; -Inexistența unui buget planificat destinat formării profesionale, inerția și slaba motivare a cadrelor

majoritatea domeniilor specifice;	resurselor alocate pentru investiții;		didactice.
-Corelarea metodelor de educație si perfecționare multidisciplinare;	-Dotarea inegală a unităților de învățământ;	-Curricula școlară îmbunătățită si relativ adaptata la cerințele educaționale actuale;	-Curricula școlară deficitară în privința educației spiritului antreprenorial
-Buna colaborare între autoritățile locale și asociațiile cu tradiție în domeniul cercetării	-Resurse bugetare limitate pentru dotarea cabinetelor de specialitate, laboratoarelor etc.	-Disponibilitatea instituțiilor abilitate în formarea continuă a cadrelor didactice (educația adulților);	-Legislație fluctuantă în domeniul educației („reforma permanentă”)
	-Dotarea tehnică depășită, foarte multe echipamente cu care se lucrează în școală fiind achiziționate înainte de 1989	-Oportunitățile oferite de libera circulație, mobilitate, educație și echivalare studii în țări ale U.E.	-Lipsa sprijinului / facilităților din partea guvernului pentru schimb de experiență;
	- Grad de uzură avansat la unele clădiri ale unităților de învățământ.		
	-Slaba echipare a acestora cu dotări specifice pentru un proces didactic performant.		

Cultura și sport

A. Cultura

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Existența obiectivelor culturale de patrimoniu (biserici) -Implicarea autorităților în finanțarea vieții culturale. -Existența unui calendar de manifestări cultural-artistice. -Existența unui mediu asociativ cultural -Organizarea periodică a unor manifestări dedicate zilei comunei. -Rețea de biblioteci comunale. -Rețea biblionet.	-Lipsa finanțării pentru obiectivelor culturale	-Programe de finanțare guvernamentale și europene. -Legea 350/2006 pentru stimularea mediului asociativ în domeniul culturii, tineretului și sportului. -Posibilități de parteneriate culturale cu localități din statele vecine și țările membre UE.	-Diminuarea interesului tinerilor pentru cultură, artă, tradiții, folclor. -Ușurința cu care tinerii adoptă valorile așa zis „occidentale” și renunță la cele autohtone(vezi „valantines day” versus „dragobete”. -Finanțări insuficiente pentru acest domeniu -Dezvoltarea bibliotecilor virtuale care determină scăderea interesului populației pentru actul cultural.

--	--	--	--

B. Sport

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Există profesori specializați în această disciplină educațională. -Voința autorității locale de a construi terenuri de sport.	-Infrastructura existentă este deficitară, în special în mediul rural. -Lipsa personalului calificat în activități sportive specializate, în mediul rural. -Lipsa fondurilor pentru stimularea competițiilor sportive.	-Programul guvernamental pentru construcția sălilor de sport. -Legea 350/2006 pentru stimularea mediului asociativ în domeniul culturii, tineretului și sportului. -Înfrățirile între localități. -Participare la competiții sportive. -Completarea curriculei școlare cu accent pe dezvoltarea sportului de masă.	-Neasigurarea, în mod constant, a fondurilor pentru infrastructură, dotare și organizarea competițiilor sportive -Lipsa unei infrastructuri organizaționale adecvate -Modificarea preferințelor tinerilor în practicarea sporturilor tradiționale -Lipsa terenurilor de sport.

Turism

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Zone cu potențial pentru dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului de agrement și religios – în zonă, atractiv pentru pelerini. - Zone cu diversitate de resurse naturale(păduri). - Populație deosebit de ospitalieră și prietenoasă. - Potențial turistic cinegetic, pentru pescuit sportiv, silvo-turism și de recreere. - Existența unor pensiuni în mediul rural cu potențial de dezvoltare.	- Promovare insuficientă a zonelor protejate care să permită practicarea turismului - Meșteșuguri artisanale și ceramice insuficient promovate în mediul intern și extern - Slaba colaborare cu operatorii de turism de la nivel național și internațional. - Infrastructura de acces către comună este nemodernizată. - Slabă dezvoltare a infrastructurii turistice: structuri de cazare, alimentație, agrement, marcaje turistice. - Insuficienta promovare a comunei din punct de vedere al potențialului turistic existent.	- Strategia de dezvoltare a turismului PRAT la nivelul regiunii nord-est -Aderarea României la UE a determinat o creștere a interesului turistic. -Programe de finanțare destinate promovării agroturismului și micii inițiative în domeniu. - Legislația în domeniul silvic are efecte favorabile asupra mediului și turismului - Convergența de interese pentru dezvoltarea turismului la nivel național, regional și local.	- Concurența din partea vecinilor(municipiul Botoșani). - Dezvoltarea industrială, agricolă, silvică și proprietatea privată pot limita libertatea de practicarea a turismului activ. - Investiții scăzute în domeniul turismului; birocrație în obținerea finanțărilor. - Insuficiența fondurilor alocate păstrării și reabilitării obiectivelor culturale și de patrimoniu. -Nivelul de trai scăzut al populației determină reducerea numărului de turiști. -Implicare insuficientă a Min pt. IMM, Comerț, Turism în promovarea și susținerea turismului, la nivel național.

--	--	--	--

Resurse Umane și Piața forței de muncă

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Existența unei strategii de ocupare a forței de muncă la nivel de județ - Există acorduri de colaborare instituționale pe problemele ocupării forței de muncă și a resurselor umane - Se organizează periodic bursa locurilor de muncă, inclusiv pentru segmentele defavorizate ale populației.	- Slaba adaptare a persoanelor cu vârste de peste 45 ani la cerințele pieței muncii - Creșterea numărului șomerilor neînregistrați - Rata șomajului mai mare comparativ cu nivelul național - Lipsa alternativelor ocupaționale în special pentru mediul rural - Necunoașterea de către unii angajați a drepturilor ce le revin conform Codului Muncii - Manifestarea fenomenului de îmbătrânire a populației comunei.	- Existența Planului Regional de Acțiune pentru Invatamantul Profesional si Tehnic (PRAI) si TVET - Existența programelor de finanțare din partea UE și finanțarea națională pentru resurse umane (POS DRU) - Cerere pe piața muncii de noi specializări.	- Migrația forței de muncă calificate spre alte regiuni sau în alte țări. - Slaba capacitate a firmelor de consultanță în domeniul reconversiei profesionale; - Nepregătirea și neutilizarea corespunzătoare a forței de muncă prin programe de integrare pe piața muncii

			- Investiții insuficiente care să atragă ocuparea forței de muncă. - Cadrul legislativ - fluctuant.
--	--	--	--

Calitatea Factorilor de Mediu

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Existența planului local de acțiune pentru mediu - Existența unor zone acoperite de păduri, având un important rol în asigurarea echilibrului ecologic al aerului. - Capital natural de valoare deosebită din punct de vedere al peisajului, biodiversității, resurselor de apă, etc. - Calitate deosebită a solului, bogat	- Inexistența infrastructurii de canalizare și epurare a apelor uzate, ceea ce duce la poluarea apei freatică. - Nivelul scăzut al managementului informației de mediu și al cunoștințelor populației asupra problemelor de mediu locale și regionale - Capacitate de gestionare redusă a problemelor de mediu la nivelul comunei. - Colectare neselectivă și depozitare necontrolată a deșeurilor în mediul	- Existența SF-urilor pentru infrastructura de canalizare și stații de epurare. - Promovarea investițiilor de mediu în mediul privat și public - Programe de finanțare pentru surse alternative de energie - Disponibilitatea resursei umane pentru activități de reconversie profesională spre așa numitele «meserii verzi» - Legiferarea și implementarea Fondului Național de Mediu în România	- Risc permanent de degradare a factorilor de mediu, din cauza schimbărilor de clima ale planetei. - Poluarea cu nitrați a apelor subterane. Slaba conștientizare a populației asupra pericolului poluării mediului, care le afectează sănătatea . - Echiparea inadecvată a agenților economici și a populației în cazul situațiilor

în cernoziom. - Existența unor cursuri de apă în comună. -Includerea județului în programul de Asistență Tehnică pentru construcția unui depozit integrat de gestionare a <i>deșeurilor</i> (POS Mediu) -Existența unor operatori economici care desfășoară activități pentru colectarea deșeurilor -Existența Planului Județean de gestionare a Deșeurilor. -Monitorizarea gestionării deșeurilor industriale, electrice, electronice, menajere, medicale, periculoase. - La nivelul județului s-a intervenit legislativ/organizatoric/instituțional si material, conform directivelor U.E în domeniu. - Educație școlară în spiritul protecției mediului (Eco - școli) - În județ, 9 arii naturale sunt	slab urban și rural -Infrastructura deficitară pentru colectare și transport -Infrastructura slab dezvoltată pentru curățenia stradală -Lipsa lucrărilor pentru combaterea eroziunii și a alunecărilor de teren (83 zone cu alunecări de teren si 360 zone inundabile) - Nu sunt implementate hărțile de risc în PUG-uri. -Măsurile anterioare de dezvoltare a zonei nu au vizat si prezervarea mediului -Slaba implicare a populației în probleme de mediu	- Cooperarea cu factori responsabili pe plan regional si internațional pentru elaborarea politicilor de mediu - Existența programelor de finanțare pentru construcția și modernizarea stațiilor de epurare a apei și a sistemelor de canalizare aferente (ISPA, POS Mediu, POIM). - Existența unor programe de acțiune la nivel de județ privind protecția mediului - Programul de Reducere a Poluării cu Nutrienți, derulat de MMGA - activ -Oportunități de afaceri pentru companii de a investi în sectorul de salubritate. - Existența în cadrul sistemului de învățământ românesc a specializărilor legate de protecția mediului - Existența unor Asociații Profesionale cu obiect de activitate relevant pentru domeniul mediului (Asociația Română a Apei, etc.) -Campanii naționale active de conștientizare și educație a populației	de urgență, a calamităților naturale, etc. -Insuficiența fondurilor pentru promovarea / cofinanțarea unor proiecte majore de mediu -Suprapunerea atribuțiilor și responsabilităților instituțiilor abilitate să monitorizeze problemele de mediu (birocrație). -În aplicarea Directivelor europene de Mediu apare necesitatea specializărilor complexe în probleme de mediu. -Degradarea terenurilor arabile prin eroziune de suprafață. -Nu se realizează împăduriri ale suprafețelor afectate de alunecări de teren.
--	--	---	--

protejate prin lege și există 4 habitate de interes comunitar.		pentru protecția mediului	
--	--	---------------------------	--

Dezvoltare rurală, Agricultură și Silvicultură

a. Agricultură și creșterea animalelor

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-O mare parte din suprafața comunei sunt terenuri arabile, pretabile producției de: cereale, cartofi, sfeclă, porumb etc. - Există resurse umane calificate în domeniu. -Teren cu fertilitate naturală ridicată. - Utilizarea îngrășămintelor naturale (gunoi de grajd). - Tradiție în creșterea animalelor. - Există potențial pentru piscicultură. -Material săditor de calitate este disponibil pentru producători. -Existența în județ a stațiunii de	-Fărâmițarea excesivă a terenurilor. -Asociații agricole cu suprafețe și randament relativ scăzut. -Formele asociative în agricultură nu sunt dezvoltate. -Canale de comunicare deficitare pentru diseminarea informațiilor cu caracter agricol micilor producători. -Necorelarea producției cu cererea existentă pe piață (lipsa unei viziuni). -Incapacitatea formelor asociative ale producătorilor de a proteja și promova interesele fermierilor individuali (piață de desfacere slab dezvoltată). -Preturi de achiziție foarte mici pentru produsele agricole, pe fondul lipsei de organizare a	-Programe de finanțare ale UE și ale statului disponibile pentru producătorii agricoli. -Facilități și subvenții acordate formelor asociative în agricultură pentru producție. -Practicarea unei agriculturi ecologice; profituri ridicate. -Utilizarea infrastructurii moderne de comunicații pentru îmbunătățirea cunoștințelor despre piețe și produse -Existența unor asociații regionale în domenii specifice care susțin interesele producătorilor. -Existența fondurilor pentru piscicultură	- Condiții restrictive pentru posibillii aplicanți la programele de finanțare ale UE (co-finanțare solicitată este peste capacitatea lor financiară). -Migrarea persoanelor calificate din cauza disparităților între județul Botoșani și ale județe ale țării care practică o agricultură performantă. -Imposibilitatea aplicării unor legi din cauza lipsei fondurilor financiare. -Dispariția unor produse și unități de prelucrare ca urmare a cerințelor impuse de Uniunea

cercetare Popăuți, cu rezultate în domeniu. -Există potențial pentru practicarea unei agriculturi ecologice. -Există potențial pentru culturi energetice. -Apariția unor noi activități agricole (diversificarea ofertei – apicultură, helicultură, plante medicinale). -Existența unor modele de bună practică pentru dezvoltare durabilă. - Zone cu tradiție agricolă. - Efectivele de animale raportat la terenul agricol este peste media pe țară. -Există personal calificat pentru asistență veterinară(un medic de stat și doi tehnicieni veterinari privați).	producătorilor. -Resursele financiare ale fermierilor sunt foarte mici, insuficiente pentru investiții. -Pondere mare a agriculturii de subzistență(pondere mare a populației ocupate în agricultura de subzistență). -Lipsa utilajelor agricole performante, tehnologie învechită, în raport cu suprafața de teren existentă. -Practicarea unei agriculturi cu productivitate scăzută, folosind metode primitive -Calitate slabă a șeptelului, ca urmare a deprecierii constante a fondului genetic -Creșterea suprafețelor terenurilor degradate (alunecări de teren, etc.) -Creșterea suprafețelor de teren nelucrate -Imagine depreciată a asociațiilor	și acvacultură. -Existența fondurilor pentru împăduriri.	Europeană. -Degradarea solului din cauza calamităților natural. -Legea 416 – Venitul Minim Garantat. -Absența infrastructurii de colectare și preluare a producției agricole de la producătorii locali. -Reducerea efectivelor de animale și scăderea calității materialului genetic de la an la an.
---	--	--	---

-Potențial agricol ridicat: 45% din terenul agricol îl reprezintă terenul arabil iar 12% îl reprezintă pășunile.	agricole pe fondul unor experiențe negative ale producătorilor individuali		
- În comuna există mici unități de prelucrare a producției agricole locale: mori de porumb și prese de ulei în Cristești și Oneaga, una moară cu ciocănele în Oneaga, o unitate de prelucrare a lemnului.	- Grad mare de îmbătrânire a populației rurale. - Rata natalității mică.		- Lipsa ofertei locurilor de muncă din mediul rural. - Migrația populației tinere către zonele urbane. - Lipsa unor facilități pentru localnici de a nu părăsi zona. - Lipsa șansei de înnoire a

			forței de muncă.
	- Slaba tendință de asociere a proprietarilor de terenuri agricole. - Lipsa culturilor alternative și monocultura vegetală. - Lipsa filierelor de depozitare-valorificare. - Pierderea unor însemnate suprafețe de pajiști. - Lipsa de informații în domeniu. - Productivitatea scăzută în agricultură cauzată de fărâmițarea terenurilor aflate în proprietatea privată, irigații necorespunzătoare, unități de producție mici. - Existența unor suprafețe agricole necultivate și nevalorificate aflate în proprietatea privată.	- Apariția unor fonduri pentru dezvoltarea gospodăriilor mici. - Legea exploatației agricole. - Existența școlilor la toate nivelele pentru îmbunătățirea cunoștințelor. - Asocierile dintre fermieri. - Interesul crescut în agroturism. - Promovarea și stimularea asociațiilor agricole în scopul exploataării intensive a terenurilor. - Cererea la export de produse agricole ecologice.	- Îmbătrânirea forței de muncă din zonele rurale. - Lipsa unei rețele informaționale în agricultură. - Condiții dificile de viață în zonele agricole rurale. - Neefectuarea de lucrări privind combaterea eroziunii solului și a alunecărilor de teren. - Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole. - Necunoașterea legislației în domeniul agriculturii. - Păstrarea unor metode tradiționale de cultivare a terenurilor agricole. - Renunțarea la culturile de plante medicinale și tehnice. - Posibilitățile reduse de angajare în mediul rural în alte

			sectoare decât agricultura
SILVICULTURA - Surse importante de venituri prin exploatarea pădurilor și a fondului cinegetic. - 55% din suprafața agricolă totală o reprezintă pădurile și terenurile cu vegetație forestieră. - Surse suplimentare de venituri (fructe de pădure, ciuperci, turism). - Rețeaua de drumuri forestiere deservește și comunitățile rurale.	- Nu există reglementări pentru posibilitatea folosirii bazelor din silvicultură pentru turism	- Regimul silvic legal, are efecte favorabile asupra mediului. - Sursă pentru o serie de activități în rural. - Asigură locuri de muncă. - Valorificarea terenurilor agricole degradate și nevaloroase.	- Distrugerea patrimoniului privat prin nerespectarea reglementărilor existente. - Slaba dezvoltare între planurile de dezvoltare dintre silvicultură și agricultură.
DEZVOLTARE RURALĂ		- Existența fondurilor pentru dezvoltarea acestor activități. - Oportunitățile create de spațiul	- Ideile preconcepute. - Calitatea proastă a

Turismul rural - Excedentul de spații în gospodăriile din zonă. - Existența caselor construite în stil tradițional.	- Lipsa de cunoștințe a celor care vor să practice turismul rural. - Lipsa reclamei.	natural, cultural și construit al zonei.	serviciilor. - Insuficienta folosire a oportunităților acordate turismului rural.
Industria - Existența unui număr mare de personal calificat sau policalificat în rural.	- Lipsa locurilor de muncă pentru cei de vârstă mijlocie și mare. - Monocalificare în zone întinse. - Închiderea unor întreprinderi de stat și private, în Botoșani unde lucrau și cetățeni din Cristești. - Lipsa investițiilor în vederea diversificării economiei rurale. - Numărul scăzut de IMM-uri în	- Legislația favorizează angajarea șomerilor și a tinerilor. - Existența unor spații adecvate unor activități industriale. - O serie de produse specifice	- Lipsa de încredere a locuitorilor din mediul rural pentru realizarea activităților industriale. - Reticența față de produsele industriale fabricate în mediul rural. - Interesul scăzut pentru investitori privind zonele rurale. Izolate.

	mediul rural.	ruralului care se valorifică prost sau de loc pe piață se pot prelucra în comune.	
Calitatea vieții în mediul rural - Viața în rural are avantajul unui mediu curat și fără poluanți.	- Nivel scăzut al educației în mediul rural - Șomaj ridicat în rândul populației tinere din mediul rural.	- Creșterea numărului de posturi telefonice din mediul rural	- Probleme sociale datorate restructurării întreprinderilor

	- Număr mic de medici în mediul rural. - Slaba dotare a cabinetelor și lipsa medicilor specialiști în mediul rural.		
--	--	--	--

4. Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Cristești în perioada 2017-2022

4.1. Viziunea privind dezvoltarea economico-socială

„Dezvoltarea durabilă și echilibrată a zonei, implicit a comunei, prin crearea și susținerea unui mediu economico - social competitiv, stabil, sănătos și diversificat, care să asigure creșterea economică continuă și creșterea calității vieții cetățenilor. În anul 2022, comuna Cristești va fi o localitate prosperă a Uniunii Europene prin păstrarea și valorificarea tradițiilor și a bogățiilor sale naturale și spirituale.”

Valorile comunității Cristești

- ✓ Conservarea tradițiilor
- ✓ Ospitalitatea locuitorilor
- ✓ Respectul pentru muncă
- ✓ Coeziunea comunitară
- ✓ Toleranță religioasă
- ✓ Credința în Dumnezeu

4.1.1. Obiective generale

- Dezvoltarea durabilă a Comunei Cristești.
- Formarea și funcționarea grupurilor de acțiune locală.
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii publice rurale.

- Dezvoltarea unui sector agricol performant și diversificat.
- Îmbunătățirea calității mediului .
- Modernizarea relației urban-rural.
- Dezvoltarea parteneriatului public – privat.
- Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice.

4.1.2. Obiective strategice

Analiza resurselor și a problemelor cu care se confruntă, a necesităților și priorităților de dezvoltare, a măsurilor de intervenție în baza prerogativelor legale, conferite Consiliului Local Cristești, face necesară identificarea unor obiective strategice menite să constituie cadrul necesar unei evoluții economico – sociale adecvate pentru perioada 2017 – 2022.

În acest scop Consiliul Local Cristești își propune următoarele obiective:

- Ridicarea calității vieții locuitorilor comunei;
- Protecția mediului înconjurător și a naturii; dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii de mediu;
- Promovarea unei agriculturi performante, modernizarea infrastructurii fizice și de utilități publice pentru revigorarea spațiului rural în vederea creerii condițiilor de viață compatibile cu mediul urban;
- Promovarea parteneriatului public – privat și crearea de oportunități și facilități pentru potențialii investitori autohtoni sau străini;
- Sporirea competitivității tuturor sectoarelor de activitate;
- Valorificarea potențialului turistic local și zonal;
- Dezvoltarea infrastructurii de afaceri;
- Dezvoltarea infrastructurii de sănătate;
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale și culturale;
- Inițierea unor măsuri pentru dezvoltarea micii industrii.

În vederea îndeplinirii obiectivelor propuse, direcțiile care trebuie urmărite sunt:

- Valorificarea potențialului natural - având în vedere că principala resursă naturală a comunei o constituie fondul funciar agricol, din care terenul agricol ocupă 55% din teritoriul comunei se impune pe toate căile valorificarea potențialului natural existent.

- Valorificarea potențialului economic - se impune în mod deosebit valorificarea aceleia legat de potențialul natural și anume dezvoltarea potențialului agricol prin intensificarea culturilor agricole dominante cât și dezvoltarea potențialului animalier prin creșterea efectivelor din gospodăriile populației. Se mai poate lua în considerare dezvoltarea activităților economice, industriale și comerciale legate direct de dezvoltarea activităților agricole și de creșterea animalelor.
- Valorificarea potențialului uman - este o prioritate majoră pentru a se realiza stabilizarea populației pe teritoriul comunei, creșterea natalității, îmbunătățirea condițiilor de viață etc.

4.1.3. Obiective specifice

Prezenta strategie a fost concepută pentru a sprijini, prin mijloace și instrumente specifice administrației publice locale, atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare economico – socială a localității, în concordanță cu acțiunile prevăzute în Planul Național de Dezvoltare și are în vedere următoarele:

- Creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile puse la dispoziția județului, creșterea capacității instituționale a administrației publice locale cu privire la derularea fondurilor de coeziune și a celor structurale;
- Dezvoltarea mediului de afaceri luând exemplul sistemelor sociale și politice occidentale pentru crearea unei economii funcționale, bazată pe libera inițiativă, flexibilitatea și mobilitatea forței de muncă, reducerea birocrăției;
- Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ, inclusiv prin generalizarea instruirii în domeniul folosirii tehnicii de calcul și învățării intensive a limbilor străine;
- Reabilitarea și modernizarea unităților de cultură, inclusiv asigurarea bazei materiale necesară punerii în valoare, prin programe și acțiuni concrete, a elementelor culturale tradiționale;
- Punerea în practică a reglementărilor legale privind protecția socială;
- Integrarea agriculturii și dezvoltării rurale în Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene, prin stimularea transformării gospodăriilor țărănești

în ferme familiale cu caracter comercial, încurajarea parteneriatului public – privat pentru valorificarea corespunzătoare a produselor agricole, modernizarea infrastructurii rurale, implementarea tehnicilor agricole moderne și performante, asigurarea cadrului urbanistic pentru dezvoltarea economico – socială durabilă a localității, creșterea calității drumurilor și podurilor comunale, integrarea în rețeaua de distribuție a energiei electrice a gospodăriilor individuale care nu beneficiază de curent electric;

- Implementarea prevederilor angajamentelor prevăzute în capitolul 22 – Mediu, din Programul de Aderare la Uniunea Europeană, prin consolidarea capacității de gestionare a deșeurilor, a capacității de protecție a naturii, realizarea infrastructurii de prevenire a poluării fonice, etc.

4.1.4. Probleme-cheie

Capacitatea de auto-dezvoltare a comunității

- Capacitate insuficientă de auto-dezvoltare la nivelul comunității (administrația publică locală, agenți economici, crescători de animale, etc.).

Mediul înconjurător

- Lipsa conștientizării comunității asupra problemelor referitoare la protecția mediului înconjurător.
- Poluarea mediului ca urmare a depozitării neadecvate a deșeurilor menajere.

Capitalul uman

- Grad ridicat de neocupare a forței de muncă de vârstă activă, în special a unor categorii dezavantajate.
- Existența muncii la negru în comunitate.
- Nivel redus de calificare a populației.

Servicii sociale și medicale

- O parte a populației situată în afara sistemului de asigurări sociale de sănătate (în special datorită lipsei unui loc de muncă).

Infrastructura

- Lipsa dotărilor edilitare a școlilor și anume: lipsa alimentării cu apă și a instalațiilor sanitare, lipsa unui sistem centralizat de alimentare cu caldură.
- Lipsa rețelei de alimentare cu gaz metan.
- Infrastructură de drumuri nemodernizată (neasfaltată).
- Infrastructură pe orizontală deteriorată (alei, spații verzi, sistematizare spații).
- Necesitatea înființării unui sistem centralizat de alimentare cu apă și canalizare pentru localitățile comunei în care nu există aceste facilități.
- Necesitatea realizării unei stații de epurare a apelor menajere.
- Lucrări de întreținere curentă la bisericile ortodoxe.
- Necesitatea amenajării unui teren de agrement pentru copii.

Integrare europeană

Acest obiectiv se va realiza prin Creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile la nivel Consiliul Local. Consiliul Local Cristești va urmări direcțiile principale de acțiune pentru creșterea fondurilor externe. Pentru realizarea acestui deziderat Consiliul Local va :

- îmbunătăți portofoliul de proiecte corespunzător priorităților de dezvoltare ale comunei;
- identifica oportunitățile de finanțare în care este aplicant eligibil;
- asigura cofinanțarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă aflate în derulare și a celor propuse spre finanțare;
- îmbunătăți calificarea profesională a funcționarilor publici, pentru a realiza cereri de finanțare viabile.

Mediul de afaceri

Acest obiectiv se va realiza prin continuarea acordării de facilități investitorilor, în funcție de beneficiul adus la bugetul local, de natura activității, prin:

- prezentare și reprezentare comunitate;

- suport logistic și consultanță;
- scutiri de taxe și impozite în temei legal;
- concesiuni de terenuri;
- rețea de alimentare electrică;
- organizarea întâlnirilor periodice cu reprezentanții firmelor pentru identificarea oportunităților economice;
- construirea unei baze de date la nivel local cu activele disponibile și ofertele existente.

Industrie

- extinderea activităților de valorificare a fructelor și legumelor sub formă de conserve, pentru valorificarea cărnii sub diferite forme: conserve, mezeluri etc;
- industria ușoară poate reprezenta o altă oportunitate pentru comună; se pot înființa pe raza comunei fabrici de textile, de încălțăminte, de confecții, comuna dispunând de suficientă forță de muncă calificată, necalificată și ieftină în acest domeniu;
- încurajarea și sprijinirea firmelor deja existente pe piața comunei Cristești, pentru creșterea cifrei de afaceri, precum și câștigarea de noi piețe naționale, dar și internaționale;
- susținerea antreprenorilor cu informații despre proiectele de finanțare;
- organizarea de întâlniri periodice și a unui dialog real între reprezentanții mediului de afaceri și cei ai Consiliului Local în vederea identificării de noi oportunități, cel puțin odată la trei luni.

Agricultură

- încurajarea/facilitarea investițiilor în exploatațile agricole;
- formarea grupurilor de producători;
- susținerea activităților destinate colectării și prelucrării producției agricole;
- promovarea unor metode de producție agricolă care vizează protecția mediului (agricultură ecologică);
- încurajarea pluriactivității în agricultură, prin crearea unor oportunități de diversificarea a activităților economice din comună;
- susținerea serviciilor de extensie agricolă;
- asistență tehnică și logistica acordată fermierilor, în vederea realizării de proiecte viabile pentru obținerea de finanțare nerambursabilă care să conducă la modernizarea exploataților agricole;

- identificarea unor modalități de susținere a tinerilor fermieri și măsuri de lobby pentru transferul exploatațiilor agricole conduse de persoanele în vârstă către persoanele tinere;
- susținerea unor măsuri care să asigure premisele comasării terenurilor;
- acțiuni privind protecția și îmbunătățirea capacității de producție a solurilor;
- măsuri de prevenire și combatere a surselor de degradare;
- măsuri de conservare a fondului genetic și ecologic specific;
- întărirea structurilor administrative pentru controlul aplicării regimului silvic;

Turism

- realizarea infrastructurii necesare punerii în valoare a potențialului turistic existent;
- reabilitarea monumentelor istorice și de arhitectură;
- sprijinirea și promovarea agroturismului și a turismului de week-end;
- încurajarea acelor gospodării țărănești, care ar putea primi turiști, în realizarea unor modernizări ale locuințelor pentru desfășurarea activităților turistice;
- încurajarea construirii de pensiuni agroturistice moderne;
- organizarea unor întâlniri, pentru schimburi de idei, cu reprezentanții Asociației Naționale pentru Turism Rural Ecologic și Cultural (ANTREC);
- susținerea promovării activităților de turism și integrarea acestora în circuitele turistice (expoziții muzeale, etnografice și manifestări culturale etc);
- stimularea dezvoltării de activități conexe turismului.

4.1.5. Priorități

Prioritățile ce se impun în perioada imediată sunt:

- amenajarea hidrotehnică și de apărare împotriva inundațiilor a cursurilor de apă care traversează teritoriul comunei.
- inițierea proiectului de alimentare cu gaze naturale;
- inițierea proiectului de alimentare cu apă în sistem centralizat în toate satele componente;

- înființarea sistemului centralizat de canalizare și stație de epurare în satele componente;
- amenajarea platformelor de gunoi(împrejmuirea acestora);
- lucrărilor de modernizare a drumurilor comunale în vederea creșterii gradului de accesibilitate al comunei;
- modernizarea drumurilor comunale și executarea lucrărilor de întreținere a acestora;
- sprijinirea proiectelor pentru atragerea fondurilor europene în vederea construirii unor pensiuni agroturistice;
- organizarea de cursuri de formare profesională a adulților în domeniul turismului și agroturismului;
- reabilitarea și modernizarea podurilor și podețelor existente pe raza comunei Cristești și construirea de noi poduri și podețe;
- reabilitarea școlilor și grădinițelor acolo unde situația o impune, îmbunătățirea permanentă a dotării acestora pentru desfășurarea în bune condiții a actului de învățământ;
- construirea unui teren de fotbal;
- amenajarea spațiilor verzi și dotarea acestora cu mobilier.
- promovarea documentației pentru managementul gunoiului de grajd.

4. 2. Plan de acțiuni 2017 – 2022

Direcție strategică I: Creșterea capacității de auto-dezvoltare a comunității

Obiectiv strategic 1.1: Consolidarea capacității de elaborare și implementare a proiectelor cu finanțare europeană și internațională la nivelul comunității până în 2022.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/RES URSE
1.	Recrutarea și angajarea în cadrul primăriei a unei persoane pentru atragerea de finanțări;	2017-2022	UAT / buget local, etc.
2.	Instruirea persoanei prin cursuri de redactare proiecte, management de proiect, proceduri de achiziție, etc.;	2017-2022	UAT / buget local, etc.
3.	Dezvoltarea de parteneriate administrație – agenți economici – servicii deconcentrate – ONG pentru generare idei de proiecte și implementarea celor ce primesc finanțare;	2017-2022	Persoana angajată pt. atragere finanțări/ buget local, etc.
4.	Oferirea de consultanță pentru potențialii aplicanți la finanțări europene și internaționale.	2017-2022	Persoana angajată pt. atragere finanțări/ buget local, etc.

Direcție strategică I: Creșterea capacității de auto-dezvoltare a comunității

Obiectiv strategic 1.1: Îmbunătățirea serviciilor publice

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/RES URSE
1.	Creșterea gradului de calificare a funcționarilor din serviciile publice, prin urmarea unor cursuri de perfecționare, pentru creșterea calității serviciilor publice;	2017-2022	Primăria și Consiliul Local/buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
2.	Întărirea rolului primăriei ca centru de comunicare și informare în sprijinul promovării programelor economice, sociale și culturale, prin comunicare bidirecțională cetățean-funcționar public;	2017-2022	
3.	Deschiderea unui Centru de consiliere locală care să faciliteze accesul cetățeanului la informații din domeniile juridic, economic, social, etc.;	2017-2022	
4.	Educarea și informarea comunității prin parteneriatul autorității locale cu populația, ONG-urile, unitățile de învățământ și mass-media locală;	2017-2022	
5.	Înființarea serviciului de iluminat public în conformitate cu legislația în vigoare.	2017-2022	
6.	Înființarea serviciului public de salubritate în conformitate cu legislația în vigoare.	2017-2022	
7.	Întocmirea Strategiei locale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice pentru perioada 2018-2022 în conformitate cu legislația în vigoare.	2017-2022	

Direcție strategică II: Protecția mediului înconjurător

Obiectiv strategic 2.1: Creșterea nivelului de conștientizare a comunității asupra problemelor de protecție a mediului înconjurător până în 2022.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Stabilirea nivelului inițial de conștientizare a populației (chestionar și anchete);	2017-2022	Primăria/buget local
2.	Campanie de informare publică în comuna Cristești: - Prezentarea problemelor de protecția mediului în ședințele consiliului local, la școală, în ședințe publice -Elaborarea și distribuirea unui pliant referitor la protecția mediului;	2017-2022	Primăria, Agenția pentru protecția mediului/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
3.	Realizarea unui centru de informare (informații, proiecții filme, organizare evenimente);	2017-2022	Primăria/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
4.	Activitate de ecologizare a apelor din localitate și popularea acestora cu pește;	Perman-ent	Primăria, parteneri(școli etc.)/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
5.	Evaluarea nivelului de conștientizare a comunității după campania de informare;	2017-2022	Primăria, Consiliul Local, parteneri, etc./ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
6.	Acțiuni de împădurire a terenurilor degradate sau cu risc de alunecări.	2017-2022	
7.	Plantarea de perdele forestiere pe drumurile care fac legătura între localități;	2017-2022	
8.	Ameliorarea terenurilor cu destinația de pășuni.	2017-2022	

Direcție strategică III: Dezvoltarea capitalului uman

- **Obiectiv strategic 3.1:** Creșterea nivelului de educație și formare profesională continuă a populației de vârstă activă în perioada 2017 - 2022; Organizarea de cursuri de calificare/recalificare a adulților pentru reînvierea meseriilor vechi și a meșteșugurilor tradiționale;

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Program de recalificare în meserii căutate pe piața muncii (pentru șomeri, angajați, persoane în căutare de loc de muncă) - studiu de piață - cursuri	2017- 2022	AJOFM/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
2.	Program de recalificare în meserii căutate pe piața muncii (pentru șomeri, angajați, persoane în căutare de loc de muncă) - studiu de piață - cursuri	2017- 2022	AJOFM/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
3.	Program „Educație pentru șansa a doua” (identificare beneficiari, atragere fonduri, derulare program);	2017- 2022	Școala Cristești, echipa de atrager finanțări/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.

Direcție strategică III: Dezvoltarea capitalului uman

Obiectiv strategic 3.2: Combaterea fenomenului muncii la negru printr-o campanie de conștientizare a populației și angajatorilor în perioada 2017-2022.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Campanie de informare privind: - avantajele muncii cu contract (TV cablu, adunări publice, discuții individuale) și riscurile la care se supun atât angajatorii cât și persoanele fără un contract de muncă; - legislația în domeniu (fluturași, panouri); -necesitatea unei fiscalități sănătoase fără de care nu se pot accesa fonduri sau credite de la instituții financiare sau bănci necesare dezvoltării afacerii sau pentru nevoi personale;	2017-2022	Parteneriat format din Primărie, AJOFM, societate civilă, biserică, poliție, mass media/buget local
2.	Identificarea subiecților (angajați, angajatori) prin metode specifice;	2017-2022	Primărie (un inspector de specialitate), AJOFM/buget local
3.	Evaluarea campaniei de informare;	2017-2022	

Direcție strategică III: Dezvoltarea capitalului uman

Obiectiv strategic 3.3: Creșterea anuală cu 2% a gradului de ocupare a forței de muncă din rândul categoriilor dezavantajate ale populației în perioada 2017 - 2022

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Încheiere acord partenerial (ONG, Consiliu Local, AJOFM, agenți economici)	2017-2022	Consiliul Local
2.	Atragerea unei surse de finanțare pentru un program de calificare - recalificare	2017-2022	Persoana pentru atragere de finanțări din

			cadrul Primăriei și AJOFM/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
3.	Identificarea beneficiarilor (persoane disponibilizate)	2017-2022	Primăria/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
4.	Derularea cursului faza 1 (tâmplari, patiseri)	2017-2022	AJOFM/ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
5.	Derularea cursului faza 2 (artizani, dulgheri, tapițeri)	2017-2022	
6.	Derularea cursului faza 3 (antreprenoriat)	2017-2022	
7.	Mediere pe piața muncii pentru 100 persoane anual	permanent	

Direcție strategică IV: Dezvoltarea serviciilor sociale și medicale

Obiectiv strategic 4.1: Creșterea accesului la servicii medicale și sociale a cel puțin 50% dintre persoanele sărace neasigurate în sistemul public al asigurărilor de sănătate până în 2022

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Campanie de conștientizare asupra avantajelor asigurării în sistemul național de sănătate - permanent prin personalul medical - prin distribuire de pliante în comunitate - întâlniri cu comunitatea (ex. duminica la biserică după slujbă);	2017-2022	Primăria, personalul medical, etc./ buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
2.	Asigurarea asistenței medicale permanente în toate satele comunei Cristești;	2017-2022	Primăria, Consiliul Local, personalul

3.	Înființarea unui centru de zi pentru persoanele aflate în dificultate.	2017-2022	medical, DSP Botoșani/bugetul local, bugetul de stat, fonduri europene, etc.
4.	Înființarea unui serviciu de voluntariat pentru ajutarea bătrânilor singuri, format din elevi de la școlile din comună.	2017-2022	
5.	Analizarea oportunității unui serviciu de îngrijiri la domiciliu.	2017-2022	
6.	Modernizarea dispensarului uman al comunei.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.1: Asigurarea până în 2022 a infrastructurii școlare necesare desfășurării în bune condiții a actului de învățământ în școlile din comuna Cristești.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Introducerea instalației de alimentare cu apă și de canalizare la școlile și grădinițele unde aceste instalații nu există.	2017-2022	Consiliul Local, școala, MEC/ bugetul local, bugetul de stat, fonduri europene
2.	Construirea a trei grădinițe, în Oneaga, Unguroaia și Cristești.	2017-2022	
3.	Echiparea unităților de învățământ cu aparatură didactică modernă și servicii de internet;	2017-2022	
4.	Auditarea termică a clădirilor primăriei, școlilor, grădinițelor și montarea termosistemului acolo unde nu există și se impune.	2017-2022	
5.	Modernizarea bibliotecii comunale.	2017-	

		2022	Consiliul Local, școala, MEC/Bugetul local, Fonduri europene, bugetul de stat, credite bancare
6.	Identificarea de sponsori pentru susținerea activităților culturale și sportive ale elevilor angrenați în acest gen de activități.	2017-2022	
7.	Reabilitarea terenurilor de sport ale școlilor din localitățile comunei Cristești.	2017-2022	
8.	Achiziționarea de microbuze școlare, una bucată.	2017-2022	
9.	Constituirea și pregătirea de spații în clădirile existente pentru activități extrașcolare.	2017-2022	
10.	Analizarea oportunității constituirii unui punct muzeal specific comunei Cristești.	2017-2022	
11.	Construirea sau extinderea locurilor de joacă la grădinițele comunei.	2017-2022	
12.	Modernizarea spațiilor verzi existente aparținând unităților de învățământ.	2017-2022	
13.	Inițiere a patru terenuri de minifotbal în toate satele comunei Cristești	2017-2022	
14.	Reabilitare, modernizare și dotarea școlii primare nr. 1, din localitatea Cristești.	2017-2022	
15.	Reabilitare, modernizare și dotarea școlii primare nr. 3, din localitatea Schit Oraseni.	2017-2022	
16.	Reabilitare, modernizare și dotarea școlii primare nr. 4, din localitatea Unguroaia.	2017-2022	
17.	Reabilitare, modernizare și dotarea școlii gimnaziale nr. 2, din localitatea Oneaga.	2017-2022	
18.	Demolare, proiectare, construire și dotare școală primară nr. 2, din localitatea Oneaga.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.2: Modernizare drumuri comunale până în 2022

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Modernizare prin asfaltare a drumurilor	2017-	

	comunale în toate localitățile comunei Cristești, județul Botoșani.	2022	Consiliul Local/ Fonduri de la consiliul județean, bugetul de stat, fonduri europene, împrumuturi bancare, buget local.
2.	Modernizare și viabilizare prin asfaltare și pietruire a drumurilor satești în toate localitățile comunei Cristești, județul Botoșani.	2017-2022	
3.	Construirea a cinci poduri din beton armat peste cursuri de apă în satele comunei Cristești, județul Botoșani.	2017-2022	
4.	Construirea de podețe peste cursuri de apă în număr de 90 bucăți, pentru accesul la gospodăriile populației din toate localitățile comunei Cristești, jud. Botoșani.	2017-2022	
5.	Recalibrarea șanțurilor de scurgere a apei din comună.	2017-2022	Buget local
6.	Modernizarea parării din curtea primăriei.	2017-2022	
7.	Montarea de parazăpezi în zonele în care sunt probleme iarna.	permanenț	
8.	Construirea de rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități la instituțiile publice care nu au astfel de rampe.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.3: Dezvoltarea infrastructurii pe orizontală (alei, trotuare, spații verzi) din comuna Cristești până în 2022

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Construire și reabilitare alei – aprox. 20000mp.	2017-2022	Consiliul Local/ bugetul local, bugetul de stat, fonduri europene, credite bancare.
2.	Construire trotuare noi și reabilitarea acestora – 20000mp	2017-2022	
3.	Amenajarea spațiilor verzi și dotarea acestora cu mobilier urban – 15000mp.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.4: Realizarea rețelei de alimentare cu apă pe întreg teritoriul comunei Cristești în perioada 2018 - 2022

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Realizarea studiilor necesare pentru introducerea rețelei de alimentare cu apă în localitățile următoare: Schit Orășeni, Unguroaia și Oneaga.	2017-2022	Consiliul Local/ bugetul local, bugetul de stat, fonduri europene, credite bancare.
2.	Realizarea rețelei de alimentare cu apă în localitățile următoare: Schit Orășeni, Unguroaia și Oneaga.	2017-2022	
3.	Extinderea rețelei de alimentare cu apă în localitatea Cristești.	2017-2022	
4.	Realizarea de puturi de mare adâncime în fiecare din cele patru localități ale comunei.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.5: Rețea de canalizare și stație de epurare în comuna Cristești în perioada 2017 - 2022

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Realizarea studiilor necesare pentru realizarea rețelei de canalizare și a stației de epurare pentru toate localitățile comunei: Schit Orășeni, Unguroaia, Cristești și Oneaga.	2017-2022	Consiliul Local/ Fonduri structurale Fonduri guvern, europene, împrumuturi bancare, etc.
2.	Construirea rețelei de canalizare și a stației de epurare în toate localitățile comunei Cristești.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.6: Realizarea proiectului de alimentare cu gaze naturale în comuna Cristești

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Realizarea proiectului de alimentare si distribuție gaze naturale în comuna Cristești.	2017-2022	Consiliul Local/ Fonduri structurale, guvern, bănci, fonduri EON gaz, etc.
2.	Construirea rețelei de alimentare și distribuție gaze naturale în comună.	2017-2022	Consiliul Local/ Fonduri structurale, guvern, bănci, fonduri EON gaz, etc.

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.7: Construirea unui teren de fotbal în comuna Cristești, sat Cristești.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Construirea unui teren de fotbal în comuna Cristești, sat Cristești.	2017-2022	Consiliul Local/ Fonduri structurale, guvernamentale, credite bancare, etc.

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.8: Amenajarea hidrotehnică și de apărare împotriva inundațiilor, regularizarea albiilor cursurilor de apă care traversează comuna.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Amenajarea hidrotehnică și de apărare împotriva inundațiilor, regularizarea albiilor cursurilor de apă care traversează comuna.	2017-2022	Consiliul Local/buget local, buget de stat, fonduri europene, credite bancare

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.9: Amenajarea unei zone de agrement în comuna Cristești până în 2020

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI / RESURSE
1.	Amenajarea unei zone de agrement în comuna Cristești până în 2020	2017-2022	Mediul privat

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.10: Efectuarea unui studiu care să analizeze oportunitatea înființării unui Serviciu comunitar de utilități publice și de administrare a domeniului public și privat al comunei Cristești.

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Efectuarea unui studiu care să analizeze oportunitatea înființării unui serviciu comunitar de utilități publice și de administrare a domeniului public și privat al comunei Cristești.	2017-2022	Consiliul local/Buget local, buget de stat, fonduri europene, etc.
2.	Înființarea Serviciului comunitar de utilități publice și de administrare a domeniului public și privat al comunei Cristești.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.11: Realizarea unei platforme pentru managementul gunoiului de grajd în comuna Cristesti în conformitate cu Directiva nr. 91/676/CEE a Uniunii Europene și a legislației românești care transpune această directivă.

NR.C RT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPNSABILI/R ESURSE
1.	Efectuarea unui studiu care să analizeze oportunitatea înființării unui serviciu propriu pentru managementul gunoiului de grajd, în conformitate cu Directiva nr. 91/676/CEE a Uniunii Europene și a legislației românești care transpune în totalitate această directivă.	2017-2022	Consiliul Local/fonduri proprii, buget de stat, credite bancare, fonduri europene, etc.
2.	Întocmirea proiectului tehnic pentru această investiție.	2017-2022	
3.	Licitația pentru constructor și execuția propriu zisă a investiției.	2017-2022	
4.	Înființarea Serviciului public de depozitare și managementul gunoiului de grajd al comunei Cristești.	2017-2022	

--	--	--	--

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.12: Întocmirea unui studiu care să releve oportunitatea extinderii sistemului de iluminat public în toate satele comunei Cristești și înființarea unui Serviciu de iluminat public licențiat de ANRSC până în 2022.

NR. CRT.	DENUMIREA ACTIVITĂȚII	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Întocmirea unui studiu care să releve oportunitatea modernizării și extinderea sistemului de iluminat public în toate satele comunei Cristești și înființarea unui Serviciu de iluminat public licențiat de ANRSC până în 2018.	2017-2022	Consiliul Local/Fonduri proprii, buget local, buget de stat, fonduri europene.
2.	Întocmire proiect tehnic, licitație și execuția acestuia.	2017-2022	
3.	Înființarea serviciului de iluminat public și licențierea acestuia.	2017-2022	
4.	Analizarea posibilităților de închiriere a utilităților serviciului (autoutilitară, PRB), altor primării din apropiere pentru obținerea de venituri suplimentare.	2017-2022	

Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv strategic 5.13: Construire cămine culturale în trei localități ale comunei Cristești.

NR. CRT.	DENUMIREA ACTIVITĂȚII	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Proiectare, construcție și dotare cămin cultural în localitatea Cristești.	2017-2022	Consiliul Local/Fonduri proprii, buget local, buget de stat, fonduri
2.	Proiectare, construcție și dotare cămin cultural în localitatea Oneaga.	2017-2022	
3.	Proiectare, construcție și dotare cămin	2017-	

	cultural în localitatea Schit Orășeni.	2022	europene.
--	--	------	-----------

Direcție strategică VI: Modernizarea administrației locale

Obiectiv strategic 6.1: Investiții în informatizare și în resursele umane

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Procurarea de echipamente informatice moderne.	2017-2022	Consiliul local/bugetul local, bugetul de stat, fonduri europene.
2.	Achiziționarea de programe cu licență pentru folosirea acestora.	2017-2022	
3.	Școlarizarea personalului primăriei și instruirea acestuia pentru folosirea programelor achiziționate.	2017-2022	
4.	Analiza necesităților la nivelul primăriei în utilizarea programelor informatice.	2017-2022	

Direcție strategică VI: Modernizarea administrației locale

Obiectiv strategic 6.2: Dezvoltarea capacității instituționale

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Propuneri pentru proiecte finanțate din fonduri europene cu finanțare nerambursabilă.	2017-2022	Fonduri europene, de la bugetul de stat, fonduri proprii, etc.
2.	Constituirea și dezvoltarea bazei de echipamente și utilaje pentru intervenții la dezăpeziri, incendii, inundații etc.	permanent	
3.	Propuneri de proiecte pentru finanțarea pregătirii personalului existent în accesarea proiectelor europene.	2017-2022	
4.	Analizarea financiară a oportunității externalizării unor servicii din cadrul primăriei.	2017-2022	
5.	Comunicarea mai bună cu cetățenii pentru preluarea spre rezolvare a problemelor acestora.	permanent	
6.	Montarea sistemelor video în școli și pe teritoriul comunei, pentru prevenirea	2017-2022	

	faptelor contrare legii.		
7.	Analiza oportunității înființării propriului corp de pază publică.	2017-2022	
8.	Acțiuni de educare a populației în spiritul respectării legii.	permanent	
9.	Înființarea în cadrul primăriei a unui punct de informare a populației.	2017-2022	
10.	Înființare rețea de internet wi-fi în toate localitățile comunei.	2017-2022	

Direcție strategică VII: Mediul de afaceri

Obiectiv strategic 7.1: Industrie

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Informarea cetățenilor privind accesarea fondurilor europene relativ la activități industriale.	permanent	Consiliul local
2.	Inițierea unor afaceri de mică industrie care să prelucreze resursele zonei(lapte, carne, legume, fructe, produse agricole etc.)	permanent	Consiliul local/buget local, buget de stat, fonduri private, fonduri europene.

Direcție strategică VII: Mediul de afaceri

Obiectiv strategic 7.2: Agricultură

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Punerea în posesie cu celeritate a cetățenilor care încă nu și-au clarificat situația juridică a terenurilor și solicită aceasta.	permanent	
2.	Acordarea ajutorului de către primărie		

	investitorilor care deschid afaceri în agricultură și aduc locuri de muncă în comună.	permanent	Primărie
3.	Informarea la zi a cetățenilor cu noutățile legislative din domeniul agricol și modul cum pot beneficia de acestea.	permanent	

Direcție strategică VII: Mediul de afaceri

Obiectiv strategic 7.3: Comerț și servicii

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Includerea unor firme în GAL-ul din care face parte comuna Cristești.	2017-2022	Primărie, consilieri locali.
2.	Informarea comercianților și a prestatorilor de servicii cu privire la fondurile europene ce pot fi accesate de către aceștia și acordarea de facilități celor care accesează fonduri europene și creează locuri de muncă (concesionări de teren, acces facil la utilități etc.)	permanent	
3.	Atragerea de firme mari care pot crea secții de producție pe teritoriul comunei prin acordarea de facilități de către acestea.	permanent	

Direcție strategică VII: Mediul de afaceri

Obiectiv strategic 7.4: Turism

NR. CRT.	DENUMIRE ACTIVITATE	TERMEN ESTIMAT	RESPONSABILI/ RESURSE
1.	Realizarea infrastructurii necesare punerii în valoare a potențialului turistic existent.	2017-2022	
2.	Reabilitarea monumentelor istorice și de arhitectură;	2017-2022	

3.	Încurajarea acelor gospodării țărănești, care ar putea primi turiști, în realizarea unor modernizări ale locuințelor pentru desfășurarea activităților turistice;	permanent	Consiliul Local/ buget local, buget de stat, fonduri private, fonduri europene, etc.
4.	Încurajarea construirii de pensiuni agroturistice moderne;	permanent	
5.	Susținerea promovării activităților de turism și integrarea acestora în circuitele turistice (expoziții muzeale, etnografice și manifestări culturale etc);	permanent	Consiliul Local/ buget local, buget de stat, fonduri private, fonduri europene, etc.
5.	Organizarea unor întâlniri, pentru schimburi de idei, cu reprezentanții Asociației Naționale pentru Turism Rural Ecologic și Cultural (ANTREC);	2017-2022	
7.	Stimularea dezvoltării de activități conexe turismului.	permanent	

Direcție strategică VIII: Dezvoltarea socio-economică prin Asociațiile de tip Grup de Acțiune Locală(corelate cu PNDR):

Obiectiv strategic 8.1: În Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a comunei, pe perioada valabilității acesteia, dacă va fi necesar, vor putea fi incluse, depuse, accesate și următoarele tipuri de proiecte, pe măsuri desfășurate prin Asociațiile de tip Grup de Acțiune Locală(corelate cu PNDR):

M111 Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe

M112 Instalarea tinerilor fermieri

M121 Modernizarea exploatațiilor agricole

M122 Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

M123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

M141 Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență

M142 Înființarea grupurilor de producători

M143 Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori

M221 Prima împădurire a terenurilor agricole

M312 Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

M313 Încurajarea activităților turistice

M 322 Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii culturale

M421 Implementarea proiectelor de cooperare

M411.12 – Instalarea tinerilor fermieri

M411.23 – Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

M411.41 – Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență

M411.42 – Înființarea grupurilor de producători

M413.12 – Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

M413.13 – Încurajarea activităților turistice

M413.22 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

M414.21 – Implementarea proiectelor de cooperare

M414.31.2 – Cheltuieli de funcționare GAL

Măsura

PNDR Proiecte GAL corelate cu PNDR

112 Acordarea sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri

121 Construirea de solarii și sere în microregiunea G.A.L.

121 Înființarea unei ciupercării

121 Modernizarea exploatațiilor agricole din sectorul vegetal și de creșterea animalelor

121 Modernizarea exploatațiilor agricole în vederea practicării agriculturii ecologice

121 Modernizarea pepinierelor și plantațiilor de pomi și arbuști fructiferi

121 Sprijinirea apicultorilor în vederea producerii și comercializării de produse apicole ecologice

141 Acordarea de sprijin financiar fermelor agricole de semi-subsistență

142 Sprijinirea înființării unui grup de producători la nivelul microregiunii

143 Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță fermierilor care dețin ferme de semi-subzistență din microregiune

322 Amenajare spațiu pentru organizarea periodică de târguri de produse agricole și agroalimentare

111 Instruirea tinerilor în domeniul agricol și agroalimentar

123 Construirea unui depozit de legume și fructe (capacitate de 400 tone)

312 Înființare fabrică de brichetare și peleți

123 Modernizarea/Extinderea/Dotarea unităților de procesare din sectorul agricol

123 Înființarea unei rețele de colectare a laptelui la nivelul microregiunii

123 Înființarea unui abator la nivelul microregiunii

123 Modernizarea/Extinderea/Dotarea unităților de procesare din sectorul silvicol

312 Înființarea de cabinete de medicină generală

312 Înființarea de cabinete medicale veterinare

312 Înființarea unui centru de meșteșugărit și artizanat

312 Înființarea/modernizarea/extinderea secțiilor de confecții și tricotaje din microregiune

322 Construirea, amenajarea și dotarea unei creșe

322 Crearea de spații verzi și parcuri de joacă pentru copii

322 Înființarea unui centru social pentru persoane vârstnice

322 Reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale

322 Reabilitarea, amenajarea și dotarea căminelor culturale

313 Amenajarea unei zone de agrement

313 Îmbunătățirea promovării turistice a microregiunii

313 Înființarea de pensiuni cu încorporare de tehnologie verde

123 Achiziționarea de tehnologii inovative, licențe, patente pentru sectorul agroalimentar

123 Achiziționarea de tehnologii inovative, licențe, patente pentru sectorul forestier

123 Susținerea implementării sistemelor de management al calității în unitățile agroalimentare

421 Program de formare profesională privind inovarea în lanțul agro-alimentar

122 Refacerea arboretelor slab productive din microregiune

221 Realizarea de împăduriri ale terenurilor degradate

221 Valorificarea terenurile slab productive prin plantarea de măceș și cătină

Strategia de dezvoltare a comunei Cristești a fost elaborată folosindu-se date puse la dispoziție de primăria Cristești, cum ar fi PUG-ul comunei Cristești, strategia de dezvoltare socio-economică anterioară a comunei Cristești, GAL-ul comunei, date furnizate de Direcția Județeană de Statistică, date furnizate de alte entități administrative și culturale de la nivel județean și național, etc.

PRIMAR

IONEL-LUCIAN BORFOTINĂ

CUPRINS

1.INTRODUCERE	2
Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	6
Provocări cruciale	9
Schimbările climatice și energia curată	9
Transport durabil	15
Producție și consum durabile	18
Conservarea și gestionarea resurselor naturale	21
Sănătatea publică	23
Incluziunea socială, demografia și migrația	28
Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile	31
Teme inter și trans-sectoriale	32
Educație și formare profesională	32
Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea	32
Instrumente financiare și economice	33
2. Profilul actual al comunei Cristești	36
2.1. Prezentarea generală a comunei Cristești	36
2.2. Așezarea geografică	36
2.3. Suprafață și relief	36
2.4. Clima	37
2.5. Geologie	38
2.6. Repere istorice	39
2.7. Infrastructura de transport	40
2.7.1. Rețeaua de drumuri	40

2.7.2. Transport feroviar	42
2.7.3. Transport aerian	42
2.7.4. Transportul public	42
2.8. Infrastructura edilitară	45
2.8.1. Sistemul de alimentare cu apă	45
2.8.2. Sistemul de canalizare	46
2.8.3. Sistemul de alimentare cu energie electrică	46
2.8.4. Rețeaua de telefonie și poștă	47
2.8.5. Alimentare cu gaze naturale și căldură	47
2.9. Gospodărirea comunală	47
2.10. Protecția și conservarea mediului	48
2.10.1. Calitatea aerului	49
2.10.2. Rețeaua hidrografică și calitatea apelor	50
2.10.3. Calitatea solurilor	53
2.10.4. Vegetația și fauna	54
2.11. Infrastructura educațională	55
2.12. Infrastructura sanitară	56
2.13. Cultura – artă - lăcașe de cult	56
2.14. Infrastructura de turism	61
2.15. Asistența socială	62
2.16. Populația, locuințe, forța de muncă	63
2.16.1. Populația	63
2.16.2. Locuințe, teritoriu etc.	64
2.16.3. Forța de muncă	64
2.17. Agricultură	65
2.18. Silvicultură	68

2.19. Gospodărirea apelor	68
2.20. Industria	69
2.21. Comerțul și prestările de servicii	75
2.22. Construcțiile – situația actuală	75
2.23. Riscuri naturale și hidrologice	76
2.23.1. Alunecările de teren și eroziunea	76
2.23.2 Riscuri hidrologice	78
2.24. Societatea civilă	80
3.Analiza SWOT pe domenii, a comunei Cristești	84
Mediul de afaceri	84
Infrastructura	86
A - Rețeaua de drumuri	86
B – Alimentarea cu apă și canalizarea	88
C – Infrastructura de locuințe	90
D – Infrastructura de energie electrică, termică, gaze naturale	91
E – Infrastructura de poștă și telecomunicații	92
Domeniile sociale: sănătate, asistență socială, învățământ	93
A. Sănătatea	94
B. Asistența socială	94
C. Învățământ	97
Cultura și sport	98
Cultura	99
Sport	100
Turism	101
Resurse Umane și Piața forței de muncă	102
Calitatea Factorilor de Mediu	103

Agricultură, Silvicultură și Dezvoltare rurală	105
Agricultura și creșterea animalelor	106
Silvicultura	110
Dezvoltare rurală	110
4. Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Cristești în perioada 2017-2022	114
4.1. Viziunea privind dezvoltarea economico-socială	114
4.1.1. Obiective generale	114
4.1.2. Obiective strategice	115
4.1.3. Obiective specifice	116
4.1.4. Probleme-cheie	117
4.1.5. Priorități	120
4.2. Plan de acțiuni 2014 – 2018	122
Direcție strategică I: Creșterea capacității de auto-dezvoltare a comunității	122
Direcție strategică II: Protecția mediului înconjurător	123
Direcție strategică III: Dezvoltarea capitalului uman	125
Direcție strategică IV: Dezvoltarea serviciilor sociale și medicale	127
Direcție strategică V: Extinderea și modernizarea infrastructurii	128
Direcție strategică VI: Modernizarea administrației locale	136
Direcție strategică VII: Mediul de afaceri	137
Direcție strategică VIII: Dezvoltarea socio-economică prin Asociațiile de tip Grup de Acțiune Locală(corelate cu PNDR)	139
Cuprins	143